

Personlig økonomi handler om å ha oversikt. I Storebrand kan du samle alle produktene og tjenestene du trenger. Bank også, selvfølgelig.

Cecilie Andersen
Storebrand

Opplysninger om selskapet

ADRESSE:

Storebrand Bank ASA
Professor Kohts vei 9
Postboks 474
1327 Lysaker

Telefon: 22 31 50 50
Kundesenter: 08880
Hjemmeside: www.storebrand.no
E-post adresse: bank@storebrand.no

INVESTOR RELATIONS KONTAKTPERSONER:

Bernt H. Uppstad. Administrerende direktør. E-mail: bernt.uppstad@storebrand.no. Tlf. + 47 9016 8821.
Kjetil R. Krøkje. Leder Investor Relations. E-mail: kjetil.r.krokje@storebrand.no. Tlf. + 47 9341 2155.

Innhold

Innhold	Side	Innhold	Side
ÅRSBERETNING		REGNSKAP OG NOTER	15
Opplysninger selskapet	2	STOREBRAND BANK KONSERN	
Nøkkeltall	3	Resultatregnskap	16
Årsberetning	4	Totalresultat	16
		Balanse	17
		Konsolidert oppstilling over endring i egenkapital	19
		Kontantstrømoppstilling	20
		Noter	21
		STOREBRAND BANK ASA	
		Resultatregnskap	64
		Totalresultat	64
		Balanse	65
		Oppstilling over endring i egenkapital	67
		Kontantstrømoppstilling	68
		Noter	69
		Erklæring fra styret og administrerende direktør	111
		Revisjonsberetning	112

Dette dokumentet inneholder alternative resultatmål (APM) som definert av European Securities and Market Authority (ESMA).
En oversikt over APM brukt i finansiell rapportering er tilgjengelig på storebrand.com/ir.

Nøkkeltall Storebrand Bank Konsern

(NOK mill.)	2016	2015
Resultatregnskapet: (i % av gj.snittlig forv.kapital)		
Netto renteinntekter	1,11 %	1,13 %
Andre inntekter ²⁾	0,39 %	0,06 %
Hovedtall fra balansen:		
Forvaltningskapital	32 373,0	33 613,7
Gjennomsnittlig forvaltningskapital ¹⁾	33 720,3	33 390,0
Brutto utlån til kunder	27 333,5	29 350,8
Innskudd fra kunder	15 238,4	17 824,7
Kundeinnskudd i % av brutto utlån	55,7 %	60,7 %
Egenkapital	2 546,3	2 404,2
Andre nøkkeltall:		
Tapskostnad i % av gjennomsnittlig brutto utlån ⁴⁾	0,06 %	0,16 %
Misligholdte engasjementer i % av brutto utlån	0,7 %	0,6 %
Kostnader i % av driftsinntekter ³⁾	55,3 %	67,7 %
Egenkapitalrentabilitet etter skatt ⁶⁾	6,4 %	2,5 %
Ren kjernekapitaldekning	14,0 %	13,8 %
LCR ⁵⁾	183,0 %	95,0 %

Definisjoner:

- 1) Gjennomsnittlig forvaltningskapital er beregnet ut fra månedlig forvaltningskapital for h.h.v. kvartal og hittil i år.
- 2) Andre inntekter inkluderer netto provisjonsinntekter.
- 3) Totale driftskostnader i prosent av totale inntekter.
- 4) Tapskostnad for bankkonsernet inkluderer resultatlinjene periodens nedskrivninger på utlån, garantier mv. og tap investeringseiendommer, overtatte eiendeler.
- 5) Liquidity coverage requirement.
- 6) Resultat etter skatt for videreført virksomhet i % av gjennomsnittlig egenkapital.

Årsberetning

(Tall i parentes er sammenlignbare tall for 2015)

HOVEDTREKK

Storebrand Bank ASA er et heleid datterselskap av Storebrand ASA. Bankens virksomhet drives som en integrert del av Storebrand konsernets virksomhet. Storebrand Bank ASA er en forretningsbank med konsesjoner etter verdipapirhandelloven. Banken har hovedkontor på Lysaker i Bærum kommune.

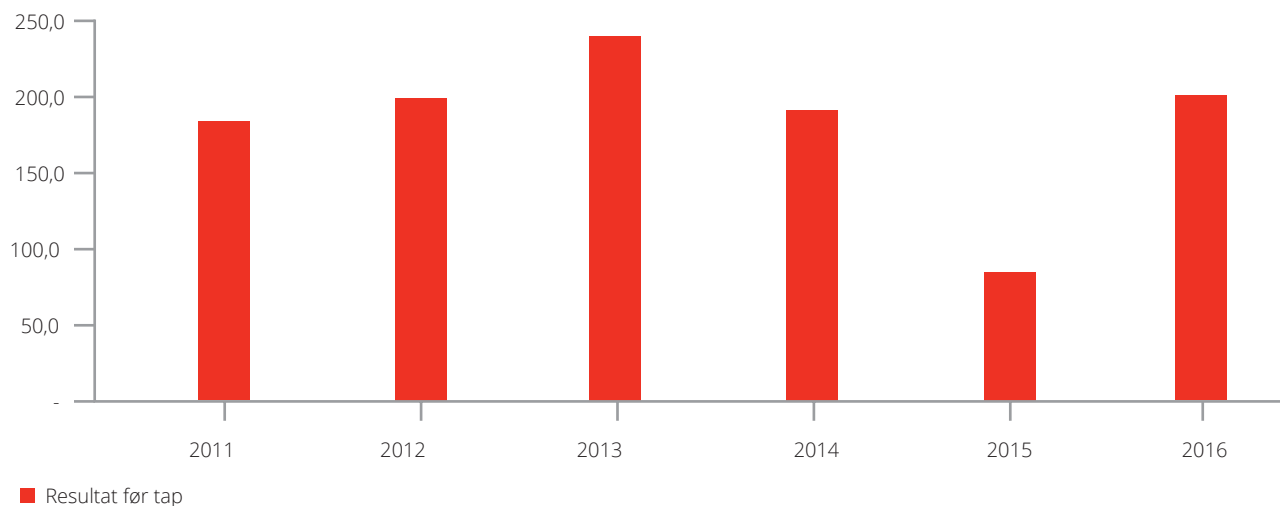
Storebrand Bank ASA er en nettbasert bank som tilbyr tradisjonelle bankprodukter til det norske markedet. Bankens hovedmålgruppe er personer som har sin tjenestepensjon i Storebrand. Disse kundene er for øvrig omfattet av konsernets fordelsprogram, Storebrand Fordel. Bankens tilbud er integrert i konsernets fordelsprogram.

I Storebrand har konsernenheten Kundeområde Norge ansvaret for den samlede kommersielle virksomheten i den norske delen av konsernet. Dette innebærer at distribusjon, markedsaktiviteter og produktutvikling i Norge er samlet under samme ledelse med mål om å styrke kraften til markedet. Banken leverer produkter inn i de ulike markeds- og kundekonsepser.

Storebrand Bank ASA har besluttet å avvikle bedriftsmarkedet i banken. Avviklingen av virksomheten skjer kontrollert over tid.

RESULTATUTVIKLING

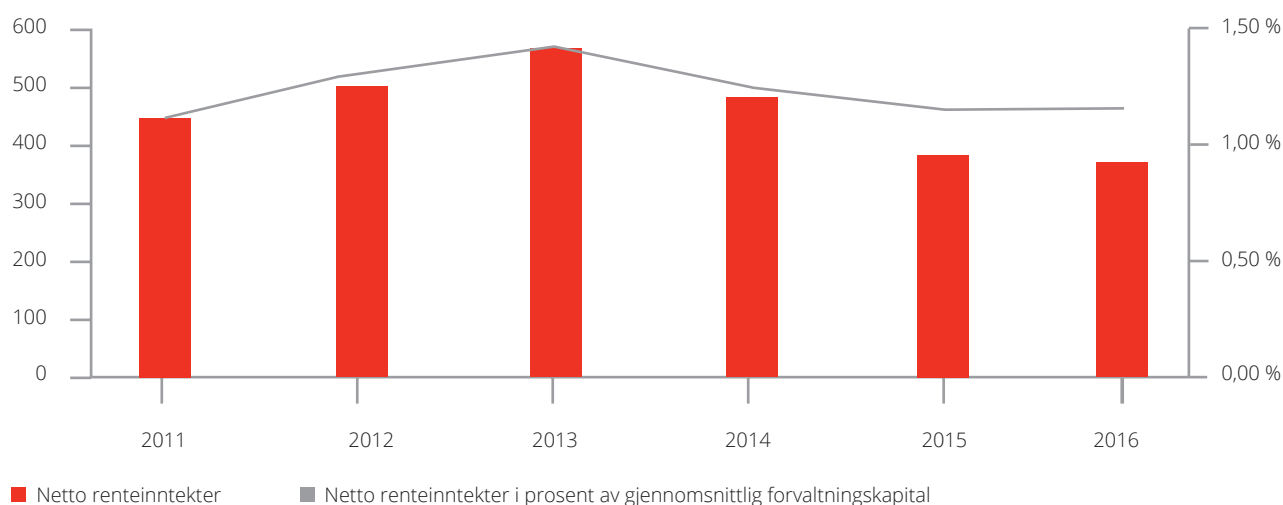
UTVIKLING I RESULTAT FØR TAP

Resultat før skatt ble for bankkonsernet 203 millioner kroner for 2016 mot 86 millioner kroner i 2015 for videreført virksomhet. Lavere volum som følge av den planlagte avviklingen av bedriftsmarkedsporteføljen og reduserte marginer på utlån til personmarkedet reduserer netto renteinntekter. Andre inntekter øker som følge av inntektsført tildeling fra medlemskapet i Visa Norge FLI på 25 millioner kroner i forbindelse med salg av Visa Europe. Videre påvirkes andre inntekter positivt av verdiendringer og realisasjoner av finansielle instrumenter. Bankkonsernet oppnådde et resultat etter skatt på 158 millioner kroner i 2016 mot 59 millioner kroner i 2015.

NETTO RENTEINNTEKTER

NETTO RENTEINNTEKTER OG NETTO RENTEINNTEKTER I PROSENT AV GJENNOMSNITTLIG FORVALTNINGSKAPITAL

Netto renteinntekter for bankkonsernet beløp seg til 373 millioner kroner mot 377 millioner kroner året før. Netto renteinntekter i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjør 1,11 prosent i 2016, en reduksjon på 0,02 prosentpoeng fra 2015. Rentemarginen svekkes som følge mer konkurransedyktig prising i personmarkedet og redusert andel lån til bedriftsmarkedet. Netto renteinntekter i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital knyttet til personmarkedet i bankkonsernet utgjør 1,12 prosent (1,24 prosent) for året.

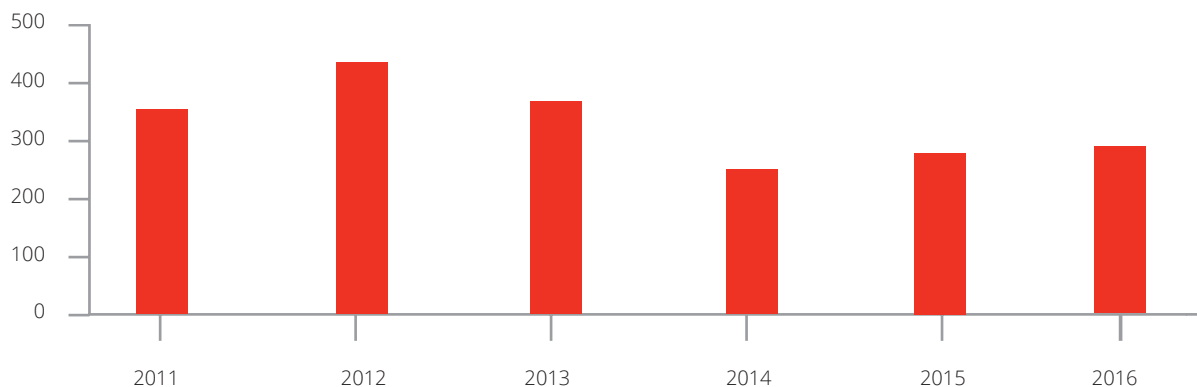
ANDRE INNTEKTER

Bankkonsernets netto provisjonsinntekter utgjør 48 millioner kroner, mot 41 millioner kroner i 2015. Inntektene påvirkes i hovedsak positivt av forvaltningshonorar fra forvaltning av utlån på vegne av Storebrand Livsforsikring AS.

Andre driftsinntekter er økt fra minus 20 millioner kroner i 2015 til positivt med 83 millioner kroner i 2016. Økningen i 2016 gjelder i hovedsak inntektsført tildeling fra medlemskapet i Visa Norge FLI på 25 millioner kroner i 2. kvartal 2016 i forbindelse med salg av Visa Europe. Videre påvirkes andre inntekter i 2016 av endring i urealisert tap på fastrentelån med 25 millioner kroner, samt endring i urealisert gevinst på likviditetsporteføljen med 18 millioner kroner og realiserte gevinster i likviditetsporteføljen med 9 millioner kroner. Realiserte og urealiserte gevinster knyttet til derivater og valuta utgjør 72 millioner kroner i 2016. Verdiendringen på medlemsandelen i VISA Norge FLI medtas over totalresultatet og viser en negativ endring på 3 millioner kroner i år. I 2015 ble andre inntekter påvirket negativt av endring i urealisert tap på likviditetsporteføljen med minus 26 millioner kroner, endring i urealisert tap på fastrentelån med 7 millioner og innfrielse av konvertibelt ansvarlig lån gav et realisert tap på 24 millioner kroner i 2015.

DRIFTSKOSTNADER

UTVIKLING I DRIFTSKOSTNADER

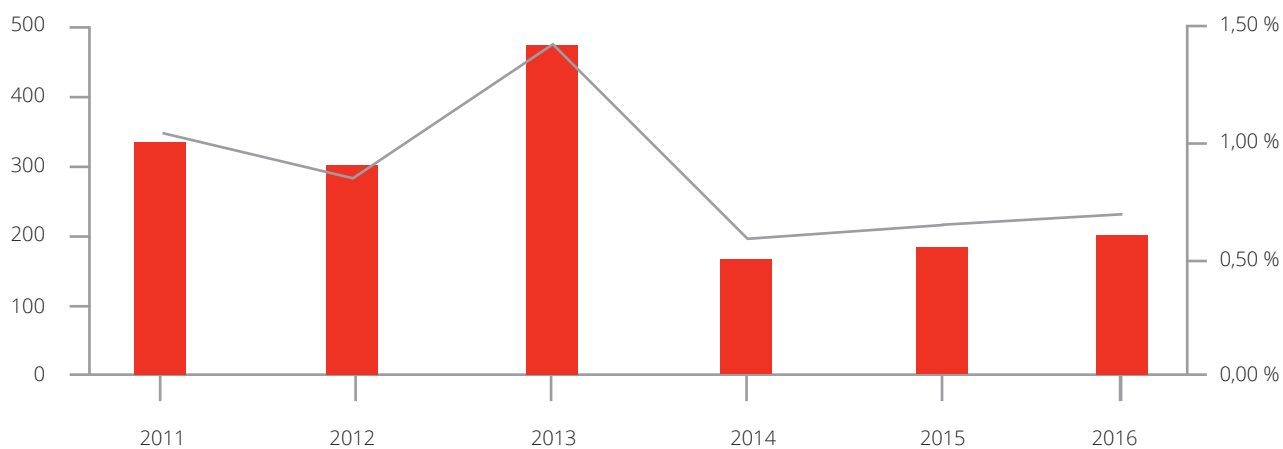

■ Driftskostnader

Driftskostnadene i bankkonsernet utgjør totalt 285 millioner kroner (267 millioner). Økningen skyldes i hovedsak økt salg og markedsføringsaktivitet. Kostnadsprosenten ble 56 prosent i 2016 (68 prosent).

TAP OG MISLIGHOLD

UTVIKLING I BRUTTO MISLIGHOLDTE ENGASJEMENTER MED OG UTEN VERDIFALL OG I PROSENT AV GJENNOMSNITTLIG BRUTTO UTLÅN

■ Brutto misligholdte engasjementer med og uten verdifall

■ Brutto misligholdte engasjementer i prosent av brutto utlån

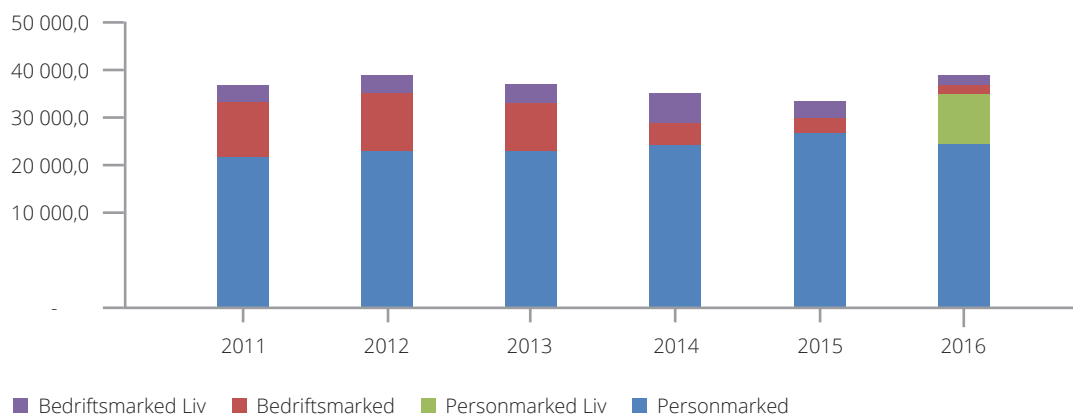
Samlede utlånstap utgjør 17 millioner kroner for bankkonsernet mot 45 millioner kroner i 2015.

Mislighold uten verdifall har økt i 2016 og utgjør 107 millioner kroner (87 millioner). Misligholdsvolum med verdifall er redusert i 2016 til 88 millioner kroner (100 millioner). Samlet misligholdsvolum utgjør 0,7 prosent av brutto utlån (0,6 prosent).

Gruppenedskrivningene er økt fra 31 millioner kroner i 2015 til 38 millioner kroner ved utgangen av 2016. Økningen er i hovedsak et resultat av den pågående nedbyggingen av bankens bedriftsmarkedsportefølje.

BALANSE

UTVIKLING I BRUTTO UTLÅN FORDELT PÅ PERSONMARKED OG BEDRIFTSMARKED

Ved utgangen av 2016 hadde bankkonsernet en forvaltningskapital på 32,4 milliarder kroner. Brutto utlån til kunder var 27,3 milliarder kroner ved utgangen av året. Dette er en reduksjon på 2,0 milliarder kroner, tilsvarende 7 prosent fra utgangen av 2015. I 2016 har banken inngått avtale med Storebrand Livsforsikring AS om salg av utlån til personmarkedet. Banken har solgt utlån for 11,3 milliarder kroner i 2016 og porteføljen av utlån til personmarkedet i Storebrand Livsforsikring AS utgjør 9,7 milliarder kroner per 31.12.2016. I tillegg er det etablert syndikeringsavtale med Storebrand Livsforsikring AS for næringseiendoms lån.

Utlånsporteføljen i personmarked inkludert lån forvaltet på vegne av Storebrand Livsforsikring AS utgjør 35,4 milliarder kroner ved utgangen av året. Personmarkedslån i bankkonsern utgjør 25,7 milliarder kroner. Personmarkedsporteføljen i bankkonsern er redusert med 1,2 milliarder kroner i 2016 og bedriftsmarkedsporteføljen er redusert i henhold til plan og utgjør 1,5 milliarder kroner ved utgangen av året.

Bankkonsernets personmarkedsportefølje utgjør 94 prosent av samlede utlån, og består hovedsakelig av boliglån med lav risiko. Gjennomsnittlig veid belåningsgrad i bankkonsernet for personmarkedsporteføljen er om lag 56 prosent for boligengasjementer, mot 58 prosent ved utgangen av 2015. Belåningsgraden beregnes ut ifra trukket beløp ved kreditter. Bedriftsmarkedsutlån utgjør 6 prosent av porteføljen og består ved utgangen av 2016 av omlag 96 prosent utlån til inntektsgenererende eiendom. Om lag 62 prosent av porteføljen er til konserndebitorer med samlet engasjement over 200 millioner kroner. Utlån til inntektsgenererende eiendom har pant i utleieeiendommer.

Bankkonsernet har en balansert finansieringsstruktur og baserer sine innlån på kundeinnskudd, utstedelse av verdipapirer og obligasjoner med fortrinnsrett, samt innlån i det norske og internasjonale kapitalmarkedet. Banken har etablert gode likviditetsbuffer, og legger stor vekt på å ha en balansert fundingstruktur med forfall på ulike løpetider og utstedelser i ulike markeder. Volumet av innskudd fra kunder var 15,2 milliarder kroner (17,8 milliarder) ved utgangen av året, noe som tilsvarer en innskuddsdekning på 56 prosent (61 prosent).

Bankkonsernet har utstedt 1,0 milliard kroner i seniorobligasjoner og 2,5 milliarder kroner i obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) i løpet av 2016. Samlede forfall i 2016 var 1,4 milliarder kroner.

VIRKSOMHETSOMRÅDER

PERSONMARKED

Storebrand Bank ASA er en nettbasert bank som tilbyr tradisjonelle bankprodukter til det norske markedet. Ansatte med tjenestepensjon i Storebrand er bankens hovedmålgruppe og er en del av konsernets fordelsprogram, Storebrand Fordel. Programmet inkluderer gunstig boliglån og banksparing, samt en attraktiv dagligbankpakke med kredittkort. I tillegg henvender banken seg spesielt til unge i etableringsfasen, hvor gunstig boliglån for unge under 41 år er et attraktivt produkt i markedet. I 2016 inngikk banken en samarbeidsavtale med UNIO som gir medlemmene tilbud om boliglån til en av markedets beste lånerenter. Avtalen er Norges største foreningsavtale for banktjenester, og er gjeldende for 230.000 medlemmer. I 4. kvartal 2016 lanserte Storebrand Bank ASA sitt bærekraftige boliglån som kombinerer lav rente med fokus på miljøvennlig bolig.

Bankkonsernet hadde ved utgangen av 2016 ca. 78.000 aktive personmarkedskunder med et utlånsvolum på 25,7 milliarder kroner og innskuddsvolum på 14,9 milliarder kroner. Banken har hatt høy utlånsvekst innenfor strategiske satsningsområder i 2016.

BEDRIFTSMARKED

Storebrand Bank ASA besluttet i 2013 å avvikle bedriftsmarkedet i banken. Det er en strategisk vurdering av fremtidig retning for konsernet, og bedriftsmarkedet i banken er ikke prioritert kjernevirksomhet.

Avviklingen av virksomheten skjer kontrollert over tid og medfører at banken ikke går inn i nye prosjekter, gir nye lån eller på annen måte tar inn nye kunder innenfor bedriftsmarked.

KONSERNFORHOLD OG DATTERSELSKAPER

Datterselskapet Storebrand Boligkreditt AS har konsesjon til utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett med pant i privatboliger. Selskapet har en balanse på 13,7 milliarder kroner ved utgangen av 2016 og fungerer i all hovedsak som et verktøy tilknyttet funding. Det er utstedt obligasjonslån med fortrinnsrett for 11,4 milliarder kroner. Porteføljen har 0,2 prosent mislighold ved utgangen av 2016. Det etablerte låneprogrammet har en Aaa-rating fra ratingbyrået S&P Global Rating Services.

RISIKOSTYRING

En banks kjernevirksomhet er knyttet til verdiskapning gjennom eksponering mot akseptabel risiko. Bankkonsernet har et bevisst forhold til risikoene i virksomheten og arbeider kontinuerlig med å videreutvikle sine systemer og prosesser for risikostyring. Risikoprofilen vurderes som lav.

Risiko i bankkonsernet følges opp i henhold til styrevedtatte retningslinjer for risikostyring og internkontroll som tar utgangspunkt i risikoappetitt og risikoramme fastsatt av styret. For de enkelte risikoformene definert i retningslinjene, utarbeides det policydokumenter som angir måleparametere. Utvikling av disse parametrene følges gjennom risikorapporter til styret.

Kredittrisiko og likviditetsrisiko er de vesentligste risikoformene for bankkonsernet som dessuten er eksponert for operasjonell risiko inkl. IT-risiko, compliancerisiko, og i noe mindre grad markedsrisiko.

KREDITTRISIKO

Bankkonsernet har utlån til kunder på 27,3 milliarder kroner i tillegg til garantier og ubenyttede kredittrammer på 3,6 milliarder kroner per 31.12.2016.

Utlån til bedriftsmarkedsegmentet avvikles og porteføljen er under nedbygging. Utlånsvolum inkludert ubenyttede kredittrammer og garantier på egen balanse er redusert fra 2,4 til 1,6 milliarder kroner. Tilsvarende utlånsvolum inkludert ubenyttede kredittrammer og garantier til personmarkedet utgjør 29,3 milliarder kroner.

Porteføljen består tilnærmet utelukkende av lån til næringseiendom og pantesikrede engasjementer hvor løpende kontantstrømmer dekker engasjementets rentekostnader.

Av lån som ikke er i mislighold eller i restanse i bedriftsmarkedsporteføljen, er om lag 52 prosent av utlånene innenfor en belåningsgrad på 80 prosent mot 85 prosent ved utgangen av 2015. Om lag 73 prosent av utlånene er innenfor 90 prosent belåningsgrad. Utvikling i misligholds sannsynlighet indikerer at kredittrisikoen på gjenværende portefølje relativt sett øker i tråd med at porteføljen reduseres. Det er ingen engasjementer i mislighold uten verdifall per 31.12.2016. For lån med mislighold med verdifall, har nedskrivningene som er gjort, hensyntatt at sikkerhetene ikke dekker engasjementene samt andre kostnader forbundet med misligholdet. Nedskrivningene som er tatt, er vurdert som tilstrekkelige. Samlet sett oppfattes risikonivået imidlertid som moderat.

Kredittkvaliteten i personmarkedsporteføljen anses som god. Tilnærmet hele porteføljen er sikret med pant i fast eiendom. Porteføljens høye sikkerhetsdekning tilsier begrenset tapsrisiko. Innvilgelse av nye lån skjer i tråd med forskriften om krav til nye utlån med pant i bolig.

Gjennomsnittlig veid belåningsgrad i bankkonsernet for personmarkedsporteføljen er om lag 56 prosent for boligengasjementer. Om lag 89 prosent av boligengasjementene er innenfor 80 prosent belåningsgrad og om lag 98 prosent er innenfor 90 prosent belåningsgrad. Om lag 51 prosent av boligengasjementene er innenfor 60 prosent belåningsgrad i bankkonsernet. Belåningsgraden i porteføljen har blitt redusert i løpet av året. Porteføljen anses å inneha lav til moderat kredittrisiko, i tråd med bankens risikoappetitt.

Personmarkedsporteføljen har historisk hatt lave tap og andelen utlån til personmarked i prosent av bankkonsernets totale utlån utgjør 94 prosent ved utgangen av 2016.

Av samlet eksponering i personmarkedsporteføljen utgjør produktet boligkreditt omtrent 24 prosent med gjennomsnittlig utnyttelsesgrad på 66 prosent. Isolert sett bidrar denne strukturen til økt risiko i porteføljen, men risikoen motvirkes av strengere utlånskriterier for boligkreditter, oppfølging av kunder som har høy utnyttelsesgrad og oppfølging av kunder som ikke løpende betaler renter og avdrag.

Bankkonsernets garantiportefølje beløp seg ved årets utgang til 24 millioner kroner. De fleste garantier er stilt for kunder i forbindelse med eiendomsutvikling i Oslo og Akershus.

Bankkonsernet hadde ved årsskiftet deponert verdipapirer til virkelig verdi på 880 millioner kroner som sikkerhet for trekkadgang til dagslån og F-lån i Norges Bank. Videre er det deponert verdipapirer til virkelig verdi på 151 millioner kroner til andre kredittinstitusjoner.

LIKVIDITETSRISIKO

Andelen lang fundingindikator (over 1 år) har vært over 100 prosent gjennom hele 2016. Innskuddsdekningen har hatt en fallende utvikling gjennom 2016 og er ved utgangen av året på 56 prosent. Det legges stor vekt på å ha en balansert fundingstruktur i forhold til forfall på ulike løpetider og utstedelser i ulike markeder.

Liquidity coverage requirement (LCR) skal måle størrelsen på foretakets likvide aktiva, i forhold til netto likviditetsutgang 30 dager frem i tid, gitt en stressituasjon i penge- og kapitalmarkedene. Det er innført minstekrav til LCR med opptrapping. Fra og med 31.12.2016 må bankkonsernet oppfylle et krav til LCR på 80 prosent. Kravet økes til 100 prosent fra 31.12.2017. Banken har målt og rapportert månedlig LCR tall det siste året til Finanstilsynet og er innenfor gjeldende krav. Ved utgangen av året utgjør bankkonsernets LCR 183 prosent.

Som følge av kostnadsprogrammet har Storebrand avsluttet engasjementet med Moody's Investors Service.

Fremover vil Storebrandselskapene kun betale for kreditt-rating fra Standard & Poor's Rating Services.

MARKEDSRISIKO

Bankkonsernets aggregerte markedsrisiko gjennom rente- og valutaeksponering og maksimal tapsrisiko for likviditetsporteføljen begrenses gjennom lave eksponeringsgrenser og det er ingen aktiv investeringsstrategi for aksjer.

OPERASJONELL RISIKO

For å håndtere operasjonell risiko fokuserer bankkonsernet på å etablere gode arbeids- og kontrollrutiner, men jobber også systematisk med å skape gode holdninger blant bankkonsernets ansatte. De viktigste tiltakene for å redusere operasjonell risiko er systematiske risikogjennomganger i alle deler av bankkonsernet minimum halvårlig, samt ved igangsettelse av prosjekter og dersom spesielle hendelser inntreffer. Siste risikogjennomgang ble gjennomført høsten 2016.

Bankens IT-systemer er sentrale for bl.a. produktetablering, kredittinnvilgelse, porteføljeoppfølging og regnskapsføring. Feil og driftsavbrudd kan få konsekvenser for driften og påvirke kunders tillit. I ytterste konsekvens kan avvikssituasjoner føre til sanksjoner fra tilsynsmyndigheter. Operasjonell drift av IT-systemene er i betydelig grad utkontraktert. Bankens systemplattform bygger på innkjøpte standardssystemer som driftes og følges opp gjennom tjenesteavtaler. Det er etablert en tverrgående styringsmodell med tett leverandøroppfølging og internkontrollaktiviteter i den hensikt å redusere risikoen knyttet til IT-systemenes utvikling, forvaltning, drift og informasjonssikkerhet.

COMPLIANCERISIKO

Risikoen for at man pådrar seg offentlige sanksjoner eller økonomisk tap som følge av manglende etterlevelse av eksternt og internt regelverk, er definert som bankkonsernets compliancerisiko. Storebrand Bank ASA er spesielt oppmerksom på risiko i forbindelse med etterlevelse og implementering av endringer i gjeldende lovverk rundt kapitaldekning, likviditetsstyring og anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder.

TVISTESAKER

Storebrand Bank ASA har i 2016 politianmeldt 7 saker. 4 av disse gjelder dokumentforfalskning, de øvrige gjelder ID-tyveri og svindel.

Banken mottok 4 klager knyttet til avtaleetablering/-avslutning. Av disse er én meldt inn til Finansklagenemnda, men blitt avvist pga. foreldelse, mens en annen er blitt avvist av Forliksrådet. Alle saker er avsluttet og det er ikke gitt erstatning.

Storebrand Bank ASA mottok i 2016 12 nye klager fra kunder som i perioden 2005-2008 investerte i produktet Storebrand Privat Investor. Klagene omfatter både rådgivning og produkt. Union Corporate ASA var tilrettelegger for produktet. Banken har ikke imøtekommet klagen eller inngått forlik. En av sakene ble påklaget videre til Finansklagenemnda, men kunden fikk ikke medhold. Hovedbegrunnelsen var foreldelse. Banken har i 2016 ikke mottatt søksmål eller varsel om søksmål med krav knyttet til investeringer i dette produktet.

KAPITALSTYRING

KAPITALDEKNING

Bankkonsernet har ved utgangen av 2016 en netto ansvarlig kapital på 2,4 milliarder kroner (2,6 milliarder). Kapitaldekningen utgjør 17,7 prosent og ren kjernekapitaldekning utgjør 14,0 prosent, mot henholdsvis 17,1 prosent og 13,8 prosent ved utgangen av 2015. Bankkonsernet har tilpasset seg nye kapitalkrav og har som mål å overholde de til enhver tid gjeldende krav til bufferkapital. Selskapet har tilfredsstillende soliditet og likviditet basert på virksomheten. Både bankkonsernet, morbanken og boligkredittforetaket oppfyller gjeldende lovkrav.

Som følge av at Bedriftsmarked er under utvikling, vil ikke banken gå inn i nye prosjekter, gi nye lån eller på annen måte ta inn nye kunder innenfor bedriftsmarkedet.

PERSONAL, ORGANISASJON, STYRENDE ORGANER OG MILJØ

BÆREKRAFT – EN FREMTID Å GLEDE SEG TIL

Storebrand konsernet har arbeidet systematisk og målrettet med bærekraft i nærmere 20 år. Bærekraftsarbeidet hadde sitt utspring i kapitalforvaltningen, der bærekraft i dag er en del av grunnpilaren i Storebrands investeringsstrategi.

I løpet av 2016 etablerte vi vår drivkraft. Drivkraften vår handler om hva Storebrand står for. Vi skaper trygghet i dag og en fremtid du kan glede deg til. Formålet vårt beskriver hva vi jobber for, hver dag: en trygg og bærekraftig fremtid med økonomisk frihet til å oppleve det du vil. Vi skal sikre at våre kunder får en fremtid å glede seg til. Dette skal vi gjøre ved å tenke langsiktig, vise at dette med bærekraft er veien til fremgang og hele tiden sette kundens behov først.

Storebrand baserer sitt arbeid med bærekraft og bærekraftige investeringer i globale standarder for miljø- og menneskerettigheter. Vi støtter også FNs konvensjoner og retningslinjer, og har signert FNs prinsipper for ansvarlige investeringer (UNPRI) og FNs prinsipper for bærekraftig forsikring (PSI).

Bærekraft er integrert i alt vi gjør og er fundamentert i 10 klare retningslinjer for konsernet. Konsernet har publisert miljørapporter siden 1995 og bærekrafts rapporter siden 1999, og er i dag en integrert del av årsrapporten til Storebrand ASA. Rapporteringen følger GRI 4's retningslinjer for rapportering.

ETIKK OG TILLIT

Selskapet arbeider målrettet for å redusere forretningsdriftens belastning på miljøet, både gjennom egen drift, investeringer, innkjøp og eiendomsforvaltning. De utslippene vi likevel har, gjennom reiser og energibruk, kompenseres gjennom kjøp av verifiserte klimakvoter. Storebrand konsernet stiller strenge miljøkrav til leverandører og selskapene det investeres i. Selskapets hovedkontor er et lavutslippsbygg hvor det er tatt i bruk fornybare energikilder som solenergi og fjernvarme. Bygget er i tillegg sertifisert til Miljøfyrtårn.

MILJØ

Selskapet arbeider målrettet for å redusere forretningsdriftens belastning på miljøet, både gjennom egen drift, investeringer, innkjøp og eiendomsforvaltning. De utslippene vi likevel har, gjennom reiser og energibruk, kompenseres gjennom kjøp av verifiserte klimakvoter. Storebrand-konsernet stiller strenge miljøkrav til leverandører og selskapene det investeres i. Selskapets hovedkontor er et lavutslippsbygg hvor det er tatt i bruk fornybare energikilder som solenergi og fjernvarme. Bygget er i tillegg sertifisert til Miljøfyrtårn.

PERSONAL OG ORGANISASJON

Ved utgangen av året var det 110 årsverk i bankkonsernet og Storebrand Bank ASA, mot 102 ved årets begynnelse. Det er 55 prosent menn og 45 prosent kvinner. Gjennomsnittsalderen er 42 år og gjennomsnittlig ansiennitet er 11 år.

MANGFOLD

Storebrand arbeider målrettet for å styrke utviklingen og ha en jevn fordeling mellom kvinner og menn på alle områder og nivåer i selskapet. I 2016 var 50 prosent av styremedlemmene i selskapet kvinner. Ved utgangen av året var det 38 prosent kvinner med lederansvar i selskapet.

I likhet med samfunnet for øvrig har selskapet utviklet seg i retning av økt kulturelt mangfold. Selskapet tilstreber likebehandling og like muligheter i alle interne og eksterne rekrutterings- og utviklingsprosesser. Hovedkontoret er et universelt utformet bygg.

KOMPETANSE

Høy kompetanse er en av Storebrands viktigste suksessfaktorer, og danner basis for fornyet vekst. I Storebrand er kompetanse ensbetydende med evnen hver enkelt ansatt har til å utføre og håndtere visse oppgaver og situasjoner. Denne evnen bygges opp av både kunnskap og erfaring, ferdigheter, motivasjon og personlighet.

I Storebrand skal alle ansatte ha mulighet til å utvikle seg i takt med selskapets behov. Selskapet har i 2016 hatt fokus på at den aller største og viktigste delen av kompetanseutviklingen skjer gjennom tilrettelegging for utvikling i det daglige arbeidet. Kompetanseutvikling skal skje ved at ansatte får utfordrende arbeidsoppgaver i sin stilling, og at de får mulighet til å utvikle seg for nye krav og oppgaver.

ARBEIDSMILJØ OG SYKEFRAVÆR

Storebrand har jobbet systematisk med å forebygge sykefraværet over flere år og har satt helse og trivsel høyt på agendaen. Selskapet hadde et sykefravær i 2016 på 4,3 prosent, som er en reduksjon på 1,2 prosentpoeng fra året før. Selskapet har vært en inkluderende arbeidslivsbedrift siden 2002, og ledere har gjennom årene opparbeidet gode rutiner knyttet til oppfølging av ansatte ved sykdom. Alle ledere må ta obligatoriske HMS-kurs der oppfølging av sykdom er en del av læringsløpet. For å redusere sykefraværet har Storebrand en egen helseklinikk. Ansatte kan trene i spinning-rom, styrkerom og egen idrettshall i arbeidstiden, der bedriftsidrettslaget har det administrative ansvaret for aktiviteter i hallen.

Det har ikke vært meldte personskader, materielle skader eller ulykker i selskapet i 2016.

REDEGJØRELSE FOR FORETAKSSTYRING

Bankkonsernets systemer for internkontroll og risikostyring tilknyttet regnskapsprosessen følger Storebrand konsernets retningslinjer. Retningslinjene besluttet i styret årlig. I tillegg kjøper bankkonsernet, gjennom inngåtte tjenesteavtaler, tjenester tilknyttet regnskapsføring og finansiell rapportering fra Storebrand Livsforsikring AS.

Ledelsen og styret i Storebrand ASA vurderer årlig prinsippene for eierstyring og selskapsledelse. Storebrand ASA etablerte prinsipper for eierstyring og selskapsledelse i 1998. Storebrand avlegger i samsvar med regnskapsloven § 3-3b og den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse (som senest ble revidert 30. oktober 2014) en redegjørelse for prinsipper og praksis for eierstyring og selskapsledelse. For en nærmere redegjørelse om Storebrands eierstyring og selskapsledelse samt om foretaksstyring etter regnskapsloven § 3-3b, vises til egen artikkel i årsrapporten til Storebrand konsern for 2016.

Bankkonsernet offentliggjør fire kvartalsregnskaper i tillegg til ordinært årsregnskap. Regnskapene skal tilfredsstillende krav i lover og forskrifter og skal avlegges i henhold til vedtatte regnskapsprinsipper samt følge tidsfrister fastsatt av styret i Storebrand ASA. Bankens regnskap utarbeides av avdelingen Konsernregnskap i Storebrand Livsforsikring AS som sorterer under Storebrand konsernets CFO. Sentrale ledere i Konsernregnskap har fast årlig kompensasjon som ikke er påvirket av konsernets regnskapsmessige resultater. Det er etablert en rekke risikovurderings- og kontrolltiltak i forbindelse med regnskapsavleggelsene. Det avholdes interne møter, samt møter hvor eksternrevisor deltar, for å identifisere risikoforhold og tiltak knyttet til vesentlige regnskapsposter eller andre forhold. Det avholdes også tilsvarende kvartalsvise møter med ulike fagmiljøer i konsernet som blant annet er sentrale i forbindelse med vurdering og verdsettelse av utlån, finansielle instrumenter og andre vurderingsposter. I disse møtene er det særlig fokus på eventuelle markedsendringer, spesifikke forhold knyttet til misligholdsutvikling, enkelt lån og enkeltinvesteringer, transaksjoner samt operasjonelle forhold mv. Vurderinger knyttet til vesentlige regnskapsposter samt eventuelle prinsippendringer mv, beskrives i et eget dokument (Vurderingspostnotat). Eksternrevisor deltar i styremøter ved behandling av kvartalsregnskap og årsregnskap, og i møter i revisjonsutvalg i Storebrand ASA. Det utarbeides månedlige og kvartalsvise driftsrapporter hvor resultater per forretningsområde og produktområde analyseres og vurderes mot fastsatte budsjetter. Driftsrapporteringen avstemmes mot øvrig regnskapsrapportering. For øvrig foretas det løpende avstemming av fagsystemer mv mot regnskapssystemet.

Styrets arbeidsform reguleres i egen styreinstruks. Styret i Storebrand ASA har i tillegg etablert et overordnet "Styringsdokument styring og kontroll i Storebrand konsernet" samt en instruks for datterselskapsstyrer. Disse dokumentene beskriver hvordan retningslinjer, planer og strategier vedtatt av konsernstyret forventes å bli fulgt samt hvordan risikostyring og kontroll skal gjennomføres i konsernet. Styret i Storebrand ASA har tre rådgivende underutvalg, felles for Storebrand konsernet: Kompensasjonsutvalget, Revisjonsutvalget og Risikoutvalget.

Banken har ingen vedtektsbestemmelser og fullmakter som gir styret adgang til å beslutte at foretaket skal kjøpe tilbake eller utstede egne aksjer eller egenkapitalbevis.

ENDRINGER I STYRESAMMENSETNING

I ekstraordinær generalforsamling 18. april 2016 ble Odd Arild Grefstad valgt inn som styreleder og Hege Hodnesdal valgt som ordinært styremedlem. Heidi Skaaret og Geir Holmgren trådte ut av styret. Faisal Khan erstattet samtidig Nils Robert Hodnesdal som varamedlem til styret. I ekstraordinær generalforsamling 2. november 2016 ble Geir Holmgren på ny valgt inn i styret og erstattet Hege Hodnesdal. I tillegg ble Vivi Gevelt valgt inn som nytt styremedlem. For øvrig har det ikke vært andre endringer i styresammensetningen.

AVVIKLING AV KONTROLLKOMITE OG REPRESENTANTSKAP

Bankens kontrollkomite og representantskap er med hjemmel i nye finansforetakslov avviklet med virkning fra 1. januar 2016.

REDEGJØRELSE FOR SAMFUNNSANSVAR

Det vises til nærmere redegjørelse i Storebrand konsernets årsberetning vedrørende bærekraft, inkludert i årsrapporten 2016 for Storebrand konsern.

FORTSATT DRIFT

Styret bekrefter at forutsetningen om fortsatt drift er til stede, og årsregnskapet er avlagt under denne forutsetningen.

HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Storebrand Bank konsern er som ledd i ordinær virksomhet løpende involvert i rettssaker og tvistesaker. Styret er ikke kjent med at det har intruffet hendelser etter balansedagen som har vesentlig betydning for det avlagte årsregnskap og konsernregnskap.

STOREBRAND BANK ASA

Årsresultat for morbanken, Storebrand Bank ASA utgjør 174 millioner kroner (8 millioner) for 2016. Netto renteinntekter for Storebrand Bank ASA ble 255 millioner kroner (208 millioner) for 2016. Det er netto kostnadsført 17 millioner kroner (kostnadsført 44 millioner) i nedskrivninger på utlån for året.

Morbanken hadde ved utgangen av året sum eiendeler på 21,6 milliarder kroner. Brutto utlån i morbanken utgjorde 14,0 milliarder kroner (15,1 milliarder). Morbankens egenkapital ved utgangen av året utgjorde 2,1 milliarder kroner (2,3 milliarder). Netto ansvarlig kapital utgjorde ved utgangen av året etter avgitt konsernbidrag 2,3 milliarder kroner (2,5 milliarder). Selskapets kapitaldekning utgjør 21,4 prosent (20,0 prosent) og ren kjernekapitaldekning utgjør 16,8 prosent (16,0 prosent).

Bankkonsernets virksomhet med unntak for virksomheten i Storebrand Boligkreditt AS drives av morbanken. I Storebrand Boligkreditt AS ligger deler av Bankkonsernets virksomhetsområde personmarked. Storebrand Bank ASAs bedriftsmarkedsportefølje er under avvikling, og økt andel personmarkedslån reduserer netto renteinntekter i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital også for morbanken. Beskrivelsen over om resultat- og balanseutviklingen for bankkonsernet er således dekkende for morbanken.

OVERSKUDDSDISPONERING

Storebrand Bank ASA (morbanken) oppnådde for 2016 et årsresultat på 173,8 millioner kroner.

Styret foreslår at det utdeles 339,0 millioner kroner i konsernbidrag, hvorav konsernbidrag med skatteeffekt utgjør 120,9 millioner kroner (90,7 millioner kroner etter skatt) til Storebrand ASA. Styret vurderer bankkonsernets og Storebrand Bank ASAs kapitalforhold som god i forhold til risikoprofil og foreslår overfor bankens generalforsamling følgende disponering av årets resultat:

(NOK mill.)

Avgitt konsernbidrag etter skatt	-339,0
Overført fra annen egenkapitalen	165,2
Totalt disponert	-173,8

Storebrand Bank ASA gir konsernbidrag til datterselskaper med 4,4 millioner kroner med skatteeffekt (3,3 millioner kroner etter skatt) og 125 millioner uten skatteeffekt.

STRATEGI OG UTSIKTER FOR 2017

Storebrand Bank konsern vil i 2017 videreføre arbeidet med å bedre lønnsomheten i virksomheten kombinert med vekst innenfor strategiske segmenter i personmarkedet. Utviklingen i boligmarkedet i ulike deler av landet vil følges tett. Banken vil prioritere å opprettholde en moderat til lav risikoprofil med god balanse- og fundingsammensetning.

Innenfor personmarkedet vil banken jobbe videre med å utvikle attraktive produkter og digitale tjenester som understøtter Storebrands fokus på bærekraft. Styrkning av konkurransekraften gjennom effektivisering er en prioritert oppgave, og banken skal fortsette med å redusere kostnader og øke automatiseringsgraden i kunde- og arbeidsprosesser. Samarbeidsavtalen som ble inngått med Cognizant i 2015 vil være sentral i forbedringsarbeidet også i 2017.

Som følge av at Bedriftsmarked er under avvikling, vil ikke banken gå inn i nye prosjekter, gi nye lån eller på annen måte ta inn nye kunder innenfor bedriftsmarkedet.

God styring av bankens kreditt- og likviditetsrisiko, og kontroll av den operasjonelle risikoen i sentrale arbeidsprosesser vil stå sentralt også i 2017. Banken vil fortsette den tette oppfølgingen av misligholds- og tapsutviklingen. Utvikling i norske og internasjonale kapitalmarkeder, rentenivå, arbeidsledighet og eiendomsmarkedet, spesielt i Oslo, vurderes som de vesentligste risikofaktorer som kan påvirke resultatet til Storebrand Bank konsern i 2017.

Lysaker, 7. februar 2017
Styret i Storebrand Bank ASA

Odd Arild Grefstad (sign.)
Styrets leder

Geir Holmgren (sign.)
Styrets nestleder

Leif Helmich Pedersen (sign.)
Styremedlem

Inger Roll-Matthiesen (sign.)
Styremedlem

Vivi Gevelt (sign.)
Styremedlem

Maria Skotnes (sign.)
Styremedlem

Bernt H. Uppstad (sign.)
Administrerende direktør

Regnskap og noter

Innhold	Side			Side
STOREBRAND BANK KONSERN		STOREBRAND BANK ASA		
Resultatregnskap	16	Resultatregnskap		64
Totalresultat	16	Totalresultat		64
Balanse	17	Balanse		65
Konsolidert oppstilling over endring i egenkapital	19	Oppstilling over endring i egenkapital		67
Kontantstrømoppstilling	20	Kontantstrømoppstilling		68
Note 1: Selskapsinformasjon og regnskapsprinsipper	21	Note 1: Selskapsinformasjon og regnskapsprinsipper		69
Note 2: Viktige regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger	26	Note 2: Viktige regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger		73
Note 3: Risikostyring	27	Note 3: Risikostyring		74
Note 4: Kredittrisiko	27	Note 4: Kredittrisiko		75
Note 5: Likviditetsrisiko	36	Note 5: Likviditetsrisiko		83
Note 6: Markedsrisiko	39	Note 6: Markedsrisiko		85
Note 7: Operasjonell risiko	40	Note 7: Operasjonell risiko		86
Note 8: Verdsettelse av finansielle instrumenter	41	Note 8: Verdsettelse av finansielle instrumenter		86
Note 9: Segment	44	Note 9: Segment		89
Note 10: Netto inntekter fra finansielle instrumenter	45	Note 10: Netto inntekter fra finansielle instrumenter		89
Note 11: Provisjoner	47	Note 11: Provisjoner		91
Note 12: Godtgjørelse til ekstern revisor	47	Note 12: Andre inntekter		91
Note 13: Driftskostnader	48	Note 13: Godtgjørelse til ekstern revisor		91
Note 14: Pensjoner	48	Note 14: Driftskostnader		92
Note 15: Tap på utlån og garantier	51	Note 15: Pensjoner		92
Note 16: Skatter	51	Note 16: Tap på utlån og garantier		95
Note 17: Klassifisering av finansielle eiendeler og forpliktelser	53	Note 17: Skatter		95
Note 18: Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	53	Note 18: Klassifisering av finansielle eiendeler og forpliktelser		98
Note 19: Obligasjoner og andre verdipapirer til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet	54	Note 19: Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		98
Note 20: Obligasjoner til amortisert kost - utlån og fordringer	54	Note 20: Investering i datterselskaper		98
Note 21: Gjenkjøpsavtaler (repoavtaler)	54	Note 21: Obligasjoner og andre verdipapirer til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet		99
Note 22: Finansielle derivater	54	Note 22: Obligasjoner til amortisert kost - utlån og fordringer		99
Note 23: Valutaeksponering	55	Note 23: Gjenkjøpsavtaler (repoavaler)		99
Note 24: Utlån og garantier	56	Note 24: Finansielle derivater		99
Note 25: Nedskrivninger av utlån og garantier	56	Note 25: Valutaeksponering		100
Note 26: Immaterielle eiendeler og goodwill	56	Note 26: Utlån og garantier		100
Note 27: Varige driftsmidler	57	Note 27: Nedskrivninger av utlån og garantier		101
Note 28: Innskudd fra kunder	57	Note 28: Immaterielle eiendeler		101
Note 29: Sikringsbokføring	58	Note 29: Varige driftsmidler		102
Note 30: Avsetninger	59	Note 30: Andre eiendeler		102
Note 31: Annen gjeld	59	Note 31: Innskudd fra kunder		102
Note 32: Forpliktelser utenom balansen og betingede forpliktelser	59	Note 32: Sikringsbokføring		103
Note 33: Sikkerhetsstillelser	60	Note 33: Avsetninger		104
Note 34: Kapitaldekning	60	Note 34: Annen gjeld		104
Note 35: Endringer i konsernets sammensetning	62	Note 35: Forpliktelser utenom balansen og betingede forpliktelser		104
Note 36: Nærstående parter	62	Note 36: Sikkerhetsstillelser		105
		Note 37: Kapitaldekning		105
		Note 38: Godtgjørelse til ledende ansatte og tillitsvalgte		107
		Note 39: Nærstående partner		109

Storebrand Bank konsern

Resultatregnskap

1. januar - 31. desember

(NOK mill.)	Note	2016	2015
Renteinntekter		765,9	948,8
Rentekostnader		-393,3	-571,6
Netto renteinntekter	10	372,7	377,3
Provisjonsinntekter		63,6	52,0
Provisjonskostnader		-15,2	-11,4
Netto provisjonsinntekter	11	48,5	40,6
Netto gevinster fra finansielle instrumenter til virkelig verdi	10	86,9	-26,0
Andre inntekter		-3,5	5,6
Sum andre driftsinntekter		83,4	-20,4
Lønn og andre personalkostnader	13, 14	-96,8	-117,2
Generelle administrasjonskostnader	13	-48,5	-50,7
Andre driftskostnader	12, 13, 26, 27	-139,4	-98,7
Sum driftskostnader		-284,7	-266,6
Driftsresultat før tap		219,8	130,9
Periodens nedskrivninger på utlån, garantier mv.	15	-17,2	-45,4
Resultat av ordinær drift		202,7	85,5
Skatt	16	-45,0	-26,0
Resultat etter skatt solgt/avviklet virksomhet		0,5	-0,5
Årsresultat		158,1	59,0
Årsresultat kan henføres til:			
Andel tilordnet aksjonærer		147,2	50,4
Andel tilordnet hybridkapitalinvestorer		11,0	8,6
Årsresultat		158,1	59,0

Oppstilling over totalresultat

(NOK mill.)	Note	2016	2015
Årsresultat		158,1	59,0
Øvrige resultatelementer som senere ikke kan reklassifiseres til resultatet			
Endring estimatavvik pensjoner	14	-6,6	-10,1
Skatt på øvrige resultatelementer som senere ikke kan reklassifiseres til resultatet	16	1,7	2,9
Sum øvrige resultatelementer som senere ikke kan reklassifiseres til resultatet		-5,0	-7,2
Øvrige resultatelementer som senere kan reklassifiseres til resultatet			
Urealisert gevinst/tap finansielle instrumenter tilgjengelig for salg		-2,8	9,0
Sum øvrige resultatelementer som senere kan reklassifiseres til resultatet		-2,8	9,0
Totalresultat		150,4	60,7
Totalresultat kan henføres til:			
Andel tilordnet aksjonærer		139,4	52,1
Andel tilordnet hybridkapitalinvestorer		11,0	8,6
Årsresultat		150,4	60,7

Storebrand Bank konsern

Balanse

31. desember

EIENDELER

(NOK mill.)	Note	2016	2015
Kontanter og fordringer på sentralbanker	4, 17	464,5	188,6
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	4, 8, 17, 18	272,0	122,9
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet:			
Aksjer og andeler	8, 17	15,5	10,6
Obligasjoner og verdipapirer med fast avkastning	4, 8, 17, 19, 21	3 431,9	2 653,5
Derivater	4, 5, 8, 17, 22	254,1	423,0
Obligasjoner til amortisert kost	4, 8, 17, 20	530,6	780,7
Andre kortsiktige eiendeler	17	30,5	48,3
Brutto utlån, amortisert kost	4, 8, 17, 24	25 375,0	28 135,9
Brutto utlån, FVO	4, 8, 17, 24	1 958,5	1 214,8
Nedskrivninger utlån	4, 8, 17, 25	-65,7	-88,6
Netto utlån til kunder	4, 8, 17, 24	27 267,8	29 262,1
Varige driftsmidler	27	1,0	2,0
Immaterielle eiendeler og goodwill	26	80,1	88,5
Utsatt skattefordel	16	24,0	33,3
Eiendeler solgt/avviklet virksomhet		0,8	
Sum eiendeler		32 373,0	33 613,7

Storebrand Bank konsern

Balanse

31. desember

GJELD OG EGENKAPITAL

(NOK mill.)	Note	2016	2015
Gjeld til kredittinstitusjoner	5, 8, 17	407,2	415,7
Innskudd fra og gjeld til kunder	5, 17, 28	15 238,4	17 824,7
Annen finansiell gjeld:			
Derivater	5, 8, 17, 22	208,3	331,3
Utstedte sertifikater og obligasjoner	5, 8, 17	13 521,0	12 214,2
Annen gjeld	5, 17, 31	153,7	113,4
Gjeld solgt/avviklet virksomhet			
Avsetning for påløpte kostnader og forpliktelser	30	7,3	8,2
Pensjonsforpliktelse	14	13,6	25,3
Ansvarlig lånekapital	5, 8, 17	277,2	277,0
Sum gjeld		29 826,6	31 209,6
Aksjekapital		960,6	960,6
Overkurs		156,0	156,0
Annen innskutt egenkapital		474,4	400,3
Annen egenkapital		729,4	661,3
Hybridkapital		226,0	226,0
Sum egenkapital	34	2 546,3	2 404,2
Sum gjeld og egenkapital		32 373,0	33 613,7

Lysaker, 7. februar 2017
Styret i Storebrand Bank ASA.

Odd Arild Grefstad (sign.)
Styrets leder

Geir Holmgren (sign.)
Styrets nestleder

Leif Helmich Pedersen (sign.)
Styremedlem

Inger Roll-Matthiesen (sign.)
Styremedlem

Vivi Gevelt (sign.)
Styremedlem

Maria Skotnes (sign.)
Styremedlem

Bernt H. Uppstad (sign.)
Administrerende direktør

Storebrand Bank konsern

Konsolidert oppstilling over endring i egenkapital

(NOK mill.)	Innskutt egenkapital				Annen egenkapital			Total egenkapital
	Aksje-kapital	Overkurs	Annen innskutt egenkapital	sum innskutt egenkapital	Annen egenkapital	Sum annen egenkapital	Hybrid-kapital	
Egenkapital 31.12.2014	960,6	156,0	400,3	1 516,8	1 009,9	1 009,9	0,0	2 526,7
Periodens resultat					50,4	50,4	8,6	59,0
Endring i estimatawik pensjoner (se note 15)					-7,2	-7,2		-7,2
Sum øvrige resultatelementer som senere ikke kan reklassifiseres til resultatet	0,0	0,0	0,0	0,0	-7,2	-7,2	0,0	-7,2
Urealisert gevinst/tap finansielle instrumenter holdt for omsetning					9,0	9,0		9,0
Sum øvrige resultatelementer som senere kan reklassifiseres til resultatet	0,0	0,0	0,0	0,0	9,0	9,0		9,0
Totalresultat for perioden	0,0	0,0	0,0	0,0	52,1	52,1	8,6	60,7
Egenkapitaltransaksjoner med eiere:								
Fondsobligasjoner klassifisert som hybrid-kapital					1,5	1,5	226,0	227,5
Utbetaling til hybridkapitalinvestorer							-8,6	
Utbetalt konsernbidrag					-402,2	-402,2		-402,2
Egenkapital 31.12.2015	960,6	156,0	400,3	1 516,8	661,3	661,3	226,0	2 404,2
Periodens resultat					147,2	147,2	11,0	158,1
Endring i estimatawik pensjoner (se note 15)					-5,0	-5,0		-5,0
Sum øvrige resultatelementer som senere ikke kan reklassifiseres til resultatet	0,0	0,0	0,0	0,0	-5,0	-5,0	0,0	-5,0
Urealisert gevinst/tap finansielle instrumenter holdt for omsetning					-2,8	-2,8		-2,8
Sum øvrige resultatelementer som senere kan reklassifiseres til resultatet	0,0	0,0	0,0	0,0	-2,8	-2,8	0,0	-2,8
Totalresultat for perioden	0,0	0,0	0,0	0,0	139,4	139,4	11,0	150,4
Egenkapitaltransaksjoner med eiere:								
Fondsobligasjoner klassifisert som hybrid-kapital					2,7	2,7		2,7
Utbetaling til hybridkapitalinvestorer							-11,0	
Mottatt konsernbidrag			74,1	74,1				74,1
Utbetalt konsernbidrag					-74,1	-74,1		-74,1
Egenkapital 31.12.2016	960,6	156,0	474,4	1 590,9	729,4	729,4	226,0	2 546,3

Egenkapitalen endrer seg med resultatet i den enkelte periode, egenkapitaltransaksjoner med eierne og poster som innregnes direkte mot totalresultatet. Aksjekapital, overkurs og annen egenkapital vurderes og styres samlet. Overkurs og annen egenkapital kan anvendes i samsvar med allmennaksjelovens bestemmelser.

Storebrand Bank ASA legger vekt på å tilpasse nivået på egenkapital i bankkonsernet fortløpende og planmessig. Nivået tilpasses den økonomiske risikoen og kapitalkrav i virksomheten, hvor vekst og sammensetning av forretningsområder vil være en viktig drivkraft. Kapitalstyringen har som målsetting å sikre en effektiv kapitalstruktur og ivareta en hensiktsmessig balanse mellom interne mål i forhold til regulatoriske og ratingselskapenes krav. Hvis det er behov for ny egenkapital må denne innhentes av holdingselskapet Storebrand ASA.

Storebrand Bank ASA er et delkonsern som har lovmessige krav til ansvarlig kapital etter kapitaldekningsreglene. Ansvarlig kapital omfatter både egenkapital og ansvarlige lånekapital. For Storebrand Bank ASA er det disse lovkravene som har størst betydning for styring av kapitalen.

Storebrand Bank konsern

Kontantstrømoppstilling

1. januar - 31. desember

(NOK mill.)	Note	2016	2015
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter			
Innbetalinger av renter, provisjoner og gebyrer fra kunder		835,5	972,1
Utbetalinger av renter, provisjoner og gebyrer til kunder		-135,5	-314,9
Netto inn-/utbetalinger på utlån kunder		1 986,8	-853,6
Netto inn-/utbetalinger av kundeinnskudd bank		-2 586,3	-1 533,4
Netto inn-/utbetalinger vedrørende verdipapirer til virkelig verdi		1 205,9	1 544,5
Netto inn-/utbetalinger vedrørende eiendomsinvesteringer			6,6
Utbetalinger til drift		-331,6	-302,7
Netto inn-/utbetalinger vedrørende andre operasjonelle aktiviteter		-0,2	0,5
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		974,6	-481,0
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter			
Netto innbetalinger/utbetalinger ved salg/kjøp av driftsmidler	26, 27	-15,7	-4,6
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-15,7	-4,6
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter			
Utbetalinger ved nedbetaling av lån		-3 902,5	-2 091,8
Innbetaling ved opptak av lån		3 698,6	2 900,0
Utbetaling av renter lån		-272,1	-280,4
Utbetalinger ved tilbakebetaling av ansvarlig lånekapital			-32,6
Utbetaling av renter på ansvarlig lånekapital		-10,8	-13,9
Utbetaling av renter på hybridkapital		-11,0	-8,6
Netto inn-/utbetalinger av gjeld til kredittinstitusjoner		-8,6	396,5
Innbetaling av mottatt konsernbidrag		74,1	
Utbetaling av konsernbidrag/utbytte		-101,5	-460,0
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		-533,8	409,0
Netto kontantstrøm i perioden		425,1	-76,6
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter		425,1	-76,6
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens start		311,5	388,1
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodeslutt		736,6	311,5
Kontanter og fordringer på sentralbanker		464,5	188,6
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	18	272,0	122,9
Sum beholdning av kontanter og kontantekvivalenter i balansen		736,6	311,5

Kontantstrømoppstillingen viser konsernets kontantstrømmer for operasjonelle, investerings- og finansieringsaktiviteter i henhold til den direkte metoden. Kontantstrømmene viser en overordnet endring av betalingsmidler gjennom året.

OPERASJONELLE AKTIVITETER

I et finanskonsern vil en betydelig del av aktivitetene klassifiseres som operasjonelle.

INVESTERINGSAKTIVITETER

Omfatter kontantstrømmer for eierinteresser i konsernselskaper og varige driftsmidler.

FINANSIERINGSAKTIVITETER

I finansieringsaktiviteter inngår kontantstrømmer for egenkapital, ansvarlig lån og andre innlån som er en del av finansiering av konsernets virksomhet. Utbetalinger av renter på innlån og utbetaling av konsernbidrag er en finansieringsaktivitet.

KONTANTER/KONTANTEKVIVALENTER

Kontanter/kontantekvivalenter er definert som fordringer på sentralbanker og utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner.

Noter

Storebrand Bank konsern

Note 1 - Selskapsinformasjon og regnskapsprinsipper

1. SELSKAPSFORRETNINGSINFORMASJON

Storebrand Bank ASA er et norsk allmennaksjeselskap med obligasjoner notert på Oslo Børs og Nordic ABM. Konsernregnskapet for 2016 ble godkjent av styret 7. februar 2017.

Storebrand Bank ASA er en nettbasert bank som tilbyr tradisjonelle bankprodukter til det norske markedet. Bankens hovedmålgruppe er personer som har sin tjenestepensjon i Storebrand. Disse kundene er for øvrig omfattet av konsernets fordelsprogram, Storebrand Fordel. Bankens tilbud er integrert i konsernets fordelsprogram. Storebrand Bank konsern består av forretningsområdene bedriftsmarked, personmarked og treasury. Storebrand Bank ASA har hovedkontor i Professor Kohts vei 9, Lysaker.

2. GRUNNLAG FOR UTARBEIDELSE AV REGNSKAPET

Regnskapsprinsippene som benyttes i konsernregnskapet er beskrevet nedenfor. Prinsippene er benyttet konsistent for like transaksjoner og andre hendelser under like omstendigheter.

Konsernregnskapet for Storebrand Bank ASA er avgitt i samsvar med International Financial Reporting Standards (IFRS), som er godkjent av EU, og tilhørende fortolkninger, samt de ytterligere norske opplysningskrav som følger av lover og forskrifter.

BRUK AV ESTIMAT I UTARBEIDELSEN AV ÅRSREGNSKAPET

Utarbeidelsen av årsregnskapet i overensstemmelse med IFRS krever at ledelsen gjør vurderinger og estimer og tar forutsetninger som påvirker eiendeler, gjeld, inntekter, kostnader, noteopplysninger og opplysning om potensielle forpliktelser. Faktiske tall kan avvike fra benyttede estimer. Se nærmere omtale om dette i note 2.

3. OPPSUMMERING AV SENTRALE REGNSKAPSPRINSIPPER FOR VESENTLIGE BALANSEPOSTER

Eiendelssiden i Storebrand Bank konsernets balanse består hovedsakelig av finansielle instrumenter. Hoveddelen av de finansielle instrumenter inngår i kategorien Utlån og fordringer, vurderes til amortisert kost. I balansen inngår også aktiverte immaterielle eiendeler. Gjeldssiden i konsernets balanse består hovedsakelig av finansielle instrumenter (forpliktelser). Med unntak for derivater som vurderes til virkelig verdi, vurderes hoveddelen av de finansielle forpliktelser til amortisert kost.

Regnskapsprinsippene er utdypet nedenfor.

4. ENDRINGER I REGNSKAPSPRINSIPPER

Det er ikke implementert nye regnskapsstandarter i 2016 som har hatt vesentlig effekt for konsernregnskapet.

Det forventes ikke ikrafttredelse av noen nye regnskapsstandarter i 2017 som vil få vesentlig effekt for Storebrands konsernregnskap.

NYE STANDARDER OG ENDRINGER I STANDARDER SOM IKKE ER GJORT GJELDENE

IFRS9

En sentral standard for selskapet vil være IFRS9 Finansielle instrumenter som vil erstatte IAS39, med virkning fra 1. januar 2018. IFRS9 omhandler blant annet klassifikasjon og måling av finansielle instrumenter (bruk av virkelig verdi og amortisert kost) samt regler for nedskrivning av finansielle instrumenter.

IFRS9 medfører regler for klassifisering basert på forretningsmodell, endrede krav til sikringsbokføring, og regler for nedskrivning av finansielle eiendeler som fører til at tap regnskapsføres tidligere enn under IAS39. Under IAS39 skal nedskrivninger for tap føres når det er objektive kriterier for at en faktisk tapshendelse har funnet sted, mens det under IFRS9 skal beregnes en sannsynlighet for tap (forventet tap) basert på både forhold knyttet til det finansielle instrumentet og forhold knyttet til mer generelle, makroøkonomiske faktorer.

Storebrand arbeider med å tilpasse modeller og IT-systemer til IFRS9. Det forventes at nedskrivninger til tap på utlån og garantier vil bli innregnet tidligere som som følge av implementering av standarden og at nedskrivningene kan øke.

IFRS15

Standard for inntekter fra kontrakter med kunder trer i kraft 1. januar 2018. Storebrand forventer at denne standarden ikke vil gi vesentlige effekter i konsernregnskapet.

5. KONSOLIDERING

Konsernregnskapet inkluderer Storebrand Bank ASA og selskaper hvor Storebrand Bank ASA har bestemmende innflytelse. Bestemmende innflytelse oppnås normalt når konsernet eier, enten direkte eller indirekte, mer enn 50 prosent av aksjene i selskapet samt at konsernet er i stand til å utøve faktisk kontroll over selskapet. Minoritetsinteresser inngår i konsernets egenkapital.

Storebrand Boligkreditt AS, Ring Eiendomsmegling AS, Bjørndalen Panorama AS og MPV 7 Holding AS er datterselskaper som eies direkte av Storebrand Bank ASA.

ELIMINERING AV INTERNE TRANSAKSJONER

Interne mellomværende, interne gevinster og tap, renter og utbytte og lignende mellom konsernselskapene er eliminert i konsernregnskapet. Dette inkluderer også Storebrand Bank ASAs investeringer i obligasjoner med fortrinnsrett utstedt av Storebrand Boligkreditt AS.

6. VIRKSOMHETSSAMMENSLUTNING

Ved overtakelse av *virksomhet* anvendes overtakelsesmetoden. Vederlaget måles til virkelig verdi. Direkte overtakelsesutgifter kostnadsføres når de oppstår, med unntak av utgifter knyttet til opptak av gjeld og egenkapital (emisjon).

Ved investeringer blir det vurdert om kjøpet omfatter kjøp av *virksomhet* i henhold til IFRS3. Når slike kjøp ikke omfatter kjøp av virksomhet anvendes ikke overtakelsesmetoden slik den følger av IFRS3 Foretaksintegrasjon, slik at det blant annet avsettes ikke for utsatt skatt slik som i en foretaksintegrasjon.

7. INNTEKTSFØRING

RENTEINNTEKTER BANKVIRKSOMHET

Renteinntekter knyttet til utlån og obligasjoner innregnes i resultatregnskapet ved bruk av effektiv rentes metode.

INNTEKTER FRA FINANSIELLE EIENDELER

Inntekter fra eiendommer og finansielle eiendeler er beskrevet i avsnitt 9.

ANDRE INNTEKTER

Honorar innregnes når inntekten kan måles pålitelig og er opptjent, faste honorarer inntektsføres etter hvert som tjenesten leveres og suksesshonorarer inntektsføres når suksesskriteriet er oppfylt.

8. GOODWILL OG IMMATERIELLE EIENDELER

Merverdi ved kjøp av virksomhet som ikke kan allokere til eiendeler eller gjeldsposter på datoen for oppkjøpet, er klassifisert som goodwill i balansen. Goodwill vurderes til anskaffelseskost på oppkjøpstidspunktet. Goodwill ved oppkjøp av datterselskaper er klassifisert som immateriell eiendel.

Goodwill avskrives ikke, men testes for verdifall og nedskrivningsbehov. Goodwill testes for verdifall dersom det er indikatorer som tilsier at et verdifall har funnet sted. Det gjennomføres minst én årlig vurdering av gjenvinnbart beløp.

Dersom den relevante diskonterte kontantstrøm er lavere enn regnskapsført verdi, vil goodwill bli nedskrevet til virkelig verdi. Nedskrivning av goodwill reverseres ikke selv om det i etterfølgende perioder skulle foreligge informasjon om at nedskrivningsbehovet ikke lenger eksisterer eller at nedskrivningsbehovet er blitt mindre. For senere testing av behov for nedskrivning av goodwill, blir denne allokert til aktuelle kontantstrømsgenererende enheter som forventes å få fordeler av oppkjøpet. Kontantstrømsgenererende enheter blir identifisert i henhold til juridisk enhet.

Goodwill ved kjøp av andel i tilknyttede selskaper er inkludert i investeringen i tilknyttet selskap, og testes årlig for nedskrivning i forbindelse med vurderingen av balanseført verdi.

Immaterielle eiendeler med begrenset utnyttbar levetid vurderes til anskaffelseskost redusert med akkumulerte avskrivninger og eventuelle nedskrivninger. Avskrivningstid og -metode vurderes årlig. Ved balanseføring av nye immaterielle eiendeler må det kunne påvises at det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler som kan henføres til eiendelen vil tilflyte konsernet. I tillegg må eiendelens kostpris kunne estimeres pålitelig. Det foretas vurdering av nedskrivningsbehov når det foreligger indikasjoner på verdifall, for øvrig behandles nedskrivning på immaterielle eiendeler og reversering av nedskrivning på samme måte som beskrevet for varige driftsmidler.

Immaterielle eiendeler med ubestemt utnyttbar levetid avskrives ikke, men testes for nedskrivningsbehov årlig og ellers når det foreligger indikasjoner på verdifall.

9. FINANSIELLE INSTRUMENTER

9-1. GENERELLE PRINSIPPER OG DEFINISJONER

Innregning og fraregning

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes i balansen når Storebrand Bank blir part i instrumentets kontraktsmessige bestemmelser. Alminnelige kjøp og salg av finansielle eiendeler er regnskapsført på transaksjonsdagen og finansielle forpliktelser er regnskapført på oppgjørsdagen. Når en finansiell eiendel eller en finansiell forpliktelse blir førstegangsinnregnet måles den til virkelig verdi. Førstegangsinnregningen inkluderer transaksjonsutgifter som er direkte henførbare på anskaffelsen eller utstedelsen av den finansielle eiendelen/forpliktelsen, i de tilfeller den finansielle eiendelen/forpliktelsen ikke er til virkelig verdi over resultatet.

Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen utløper, eller når foretaket overfører den finansielle eiendelen i en transaksjon hvor all eller tilnærmet all risiko og fortjenestemuligheter knyttet til eierskap av eiendelen overføres.

Finansielle forpliktelser fraregnes fra balansen når de har opphørt — det vil si når plikten angitt i kontrakten er oppfylt, kansellert eller utløpt.

Definisjon av amortisert kost

Etter førstegangsinnregning måles lån og fordringer samt finansielle forpliktelser som ikke er tilordnet til virkelig verdi over resultatet, til amortisert kost etter effektiv rentes metode. Ved beregning av den effektive renten estimeres kontantstrømmer og alle kontraktsmessige vilkår ved det finansielle instrumentet tas i betraktning (for eksempel førtidig betaling, kjøpsopsjoner og tilsvarende opsjoner). Beregningen omfatter alle honorarer og rentepunkter betalt eller mottatt mellom parter i kontrakten som er en integrert del av den effektive renten, transaksjonsutgifter og alle andre merbetalinger eller rabatter.

Definisjon av virkelig verdi

Virkelig verdi er det beløp en eiendel kan omsettes for i en transaksjon på armlengdes avstand mellom velinformerte, frivillige parter. For finansielle eiendeler som er notert på børs eller annen regulert markedsplass hvor det skjer regelmessige handler, settes virkelig verdi til kurs på siste handelsdag frem til og med balansedagen.

Dersom markedet for et finansielt instrument ikke er aktivt, fastsettes virkelig verdi ved hjelp av anerkjente verdsettingsmetoder. Verdsettingsmetoder omfatter bruk av nylig foretatte markedstransaksjoner på armlengdes avstand mellom velinformerte og uavhengige parter, dersom slike er tilgjengelige, henvisning til løpende virkelig verdi av et annet instrument som er praktisk talt det samme, diskontert kontantstrømsberegning og opsjonspriseringsmodeller. Dersom det er en verdsettingsmetode som er i vanlig bruk av deltakerne i markedet for å prissette instrumentet og denne metoden har vist seg å gi pålitelige estimater av priser oppnådd i faktiske markedstransaksjoner, benyttes denne metoden.

Ved beregning av virkelig verdi av utlån legges gjeldende markedsrente på tilsvarende utlån til grunn. Det tas hensyn til endring i kredittrisiko.

VERDIFALL PÅ OG TAPSUTSATTE FINANSIELLE EIENDELER

For finansielle eiendeler som er innregnet til amortisert kost, vurderes det på hver balansedag om det finnes objektive indikasjoner på at en finansiell eiendel eller en gruppe av finansielle eiendeler har falt i verdi.

Dersom det foreligger objektive indikasjoner på at et tap ved verdifall, har påløpt, måles tapet som differansen mellom eiendelens balanseførte verdi og nåverdien av de estimerte kontantstrømmene (eksklusiv framtidige kredittap som ikke har påløpt), diskontert med den finansielle eiendelens opprinnelige effektive rente (effektiv rente beregnet ved førstegangsinnregning). Tapsbeløpet innregnes i resultatet.

Tap som forventes som følge av framtidige hendelser, uansett graden av sannsynlighet, blir ikke innregnet.

9-2. KLASSEFIKASJON OG MÅLING AV FINANSIELLE EIENDELER OG GJELD

Finansielle eiendeler klassifiseres i en av de etterfølgende kategorier:

- Finansielle eiendeler holdt for omsetning
- Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet etter virkelig verdi opsjonen
- Finansielle eiendeler utlån og fordringer

Holdt for omsetning

En finansiell eiendel er klassifisert som holdt for omsetning når den:

- i hovedsak er anskaffet eller pådratt med det formål å selge den eller kjøpe den tilbake på kort sikt, er en del av en portefølje av identifiserte finansielle instrumenter som blir styrt sammen, og som det er godtgjort at det foreligger et nylig faktisk mønster for kortsiktig realisering av overskudd for, eller
- er et derivat, med unntak for et derivat som er øremerket og effektivt sikringsinstrument.

Med unntak for derivater faller kun en begrenset andel av Storebrands finansielle instrumenter inn under denne gruppen.

Finansielle eiendeler holdt for omsetning måles til virkelig verdi på balansetidspunktet. Endringer i virkelig verdi føres over resultatregnskapet.

Til virkelig verdi over resultatet etter virkelig verdi opsjon

En betydelig andel av Storebrands finansielle instrumenter er klassifisert til kategorien *virkelig verdi over resultatet* på grunn av:

- klassifiseringen reduserer mismatch i måling eller innregning som ellers ville oppstått som følge av ulike regler for måling av eiendeler og forpliktelser, eller at
- de finansielle eiendeler inngår i en portefølje som løpende måles og rapporteres til virkelig verdi

Regnskapsføringen er tilsvarende som for gruppen holdt for omsetning (instrumentene vurderes til virkelig verdi og verdiendringer føres i resultatoppstillingen).

Utlån og fordringer

Utlån og fordringer er ikke-derivative finansielle eiendeler med betalinger som er faste eller lar seg fastsette, og som ikke blir notert i et aktivt marked, unntatt de som foretaket har til hensikt å selge umiddelbart eller på kort sikt, som skal klassifiseres som holdt for omsetning, og de som foretaket ved førstegangsinnregning øremerker til virkelig verdi over resultatet.

Utlån og fordringer regnskapsføres til amortisert kost etter effektiv rentes metode.

Utlån og fordringer som er øremerket som sikringsobjekter, er underlagt måling i henhold til kravene til sikringsbokføring.

9-3. DERIVATER

Definisjon av et derivat

Et derivat er et finansielt instrument eller en annen kontrakt som omfattes av IAS 39, og som har alle de tre følgende kjennetegnene:

- Derivatets verdi endres som reaksjon på endringer i en nærmere angitt rentesats, pris på finansielle instrumenter, råvarepris, valutakurs, en indeks for priser eller satser, kredittverdighet eller kredittindeks, eller en annen variabel (ofte kalt «underliggende»)
- det krever ingen innledende nettoinvestering eller en innledende nettoinvestering som er mindre enn det som ville kreves for andre typer kontrakter som forventes å ha en tilsvarende reaksjon på endringer i markedsfaktorer
- det skal gjøres opp på et framtidig tidspunkt

Regnskapsføring av derivater som ikke er et sikringsinstrument

Derivater som ikke faller inn under kriteriene for sikring regnskapsføres i gruppen finansielle instrumenter holdt for omsetning. Virkelig verdi av derivatene klassifiseres henholdsvis som en eiendel eller som en forpliktelse, med endringer i virkelig verdi over resultatet.

Hoveddelen av de derivater som løpende benyttes i forvaltningen faller inn under denne kategorien.

9-4. SIKRINGSBOKFØRING

Virkelig verdi sikring

Storebrand Bank ASA benytter seg av virkelig verdi sikring, sikringsobjektene er finansielle eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost. Derivater regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet. Verdiendringer på sikringsobjektet som er henførbare til den sikrede risikoen, justerer sikringsobjektets balanseførte verdi og innregnes i resultatet.

9-5. FINANSIELLE FORPLIKTELSE

Etter førstegangsinnregning måles alle finansielle forpliktelser til amortisert kost ved en effektiv rentemetode, eller til virkelig verdi ved bruk av virkelig verdi opsjonen.

10. PENSJONSFORPLIKTELSE EGNE ANSATTE

I Storebrand Bank ASA er pensjonsordningen fra 1. januar 2015 endret fra ytelsesordning til innskuddspensjon. Ordningen innregnes etter IAS19. Effekten av denne endringen ble innregnet i regnskapet pr. 31.12.2014. Storebrand er med i den norske AFP-ordningen (avtalefestet pensjon). Den norske AFP-ordningen er vurdert å være en ytelsesordning, men det foreligger ikke tilstrekkelig kvantitativ informasjon til å kunne estimere pålitelige regnskapsmessige forpliktelser og kostnader. I sammenheng med nye regler for uførepensjon i tjenestepensjonsloven har Storebrand endret uførepensjonsordningen for egne ansatte i Norge i 2016.

10-1. YTELSESDORDNING

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser for ytelsesplaner beregnes etter lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag, basert på forutsetninger om diskonteringsrente, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden, fremtidig avkastning på pensjonsmidler samt aktuariemessige forutsetninger om dødelighet, uførhet og frivillig avgang. Periodens netto pensjonskostnad består av summen av periodens pensjonsopptjening, rentekostnad på den beregnede forpliktelse, samt forventet avkastning av pensjonsmidlene.

Estimatavik og virkningen av endrede forutsetninger blir regnskapsført mot totalresultatet i oppstillingen over regnskapsførte inntekter, kostnader og verdiendringer i den perioden de oppstår. Storebrand Bank ASA har både forsikret og uforsikret pensjonsordning. Den forsikrede ordningen er tegnet i Storebrand Livsforsikring AS. Når ansatte avslutter arbeidsforholdet før pensjonsalder eller går ut av ordningen, vil det utstedes ordinære fripoliser.

10-2. INNSKUDDSORDNING

Innskuddsbasert pensjonsordning innebærer at konsernet betaler et årlig innskudd til de ansattes kollektive pensjonssparing. Den fremtidige pensjonen vil avhenge av størrelsen på tilskuddet og den årlige avkastningen på pensjonssparingen. Konsernet har ingen ytterligere forpliktelse knyttet til levert arbeidsinnsats etter at det årlige innskuddet er betalt. Det er ingen avsetning for påløpte pensjonsforpliktelser i slike ordninger. Innskuddsbaserte pensjonsordninger blir kostnadsført direkte.

11. VARIGE DRIFTSMIDLER OG IMMATERIELLE EIENDELER

Konsernets varige driftsmidler og immaterielle eiendeler består av maskiner, inventar og IT-systemer.

Maskiner, inventar og IT-systemer vurderes til anskaffelseskost redusert med akkumulerte avskrivninger og eventuelle nedskrivninger.

Avskrivningsperiode og – metode blir vurdert årlig for å sikre at metoden og perioden som brukes samsvarer med den økonomiske levetiden for driftsmiddelet. Tilsvarende gjelder for utrangeringsverdi. For bygninger foretas dekomponering, dersom ulike deler har forskjellig brukstid. Avskrivningsperiode og – metode vurderes da separat for hver del.

Det blir foretatt vurdering av nedskrivningsbehov når det foreligger indikasjon på verdifall. Eventuell nedskrivning resultatføres som differansen mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi med fradrag for salgskostnader og bruksverdi. Ved hver rapporteringsdato vurderes mulighetene for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke-finansielle eiendeler.

12. SKATT

Skattekostnaden i resultatregnskapet består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt, og er basert på regnskapsstandarden IAS12 Resultatskatt. Skatt blir resultatført, bortsett fra når den relaterer seg til poster som er ført i totalresultatet. Utsatt skatt og utsatt skattefordel er beregnet på forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld.

Utsatt skatt beregnes med utgangspunkt i konsernets skattemessige fremførbare underskudd, skattereduserende midlertidige forskjeller og skatteøkende midlertidige forskjeller.

FINANSSKATT

I forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2017 ble det vedtatt en finansskatt med to elementer:

- Finansskatt på lønn. Denne settes til 5 prosent og vil følge reglene for arbeidsgiveravgift
- Skattesatsen på alminnelig inntekt for foretak omfattet av finansskatten videreføres på 2016-nivå (25 prosent), mens den for øvrig settes ned til 24 prosent

Finansskatten gjelder fra og med inntektsåret 2017.

I Storebrand Bank konsernet inngår både selskaper som omfattes og som ikke omfattes av finansskatten. Ved balanseføring av utsatt skatt/skattefordel i konsernregnskapet benyttes derfor selskapsskattesatsen gjeldende for det enkelt selskap (24 eller 25 prosent).

13. AVSATT KONERNBIDRAG OG UTBYTTE

I henhold til IAS10 som omhandler hendelser etter balansedagen, skal foreslått utbytte/konsernbidrag klassifiseres som egenkapital inntil det er vedtatt av generalforsamlingen.

14. LEIEAVTALER

En leieavtale klassifiseres som finansiell leieavtale dersom den i det vesentlige overfører risiko og avkastning forbundet med eierskap. Øvrige leieavtaler klassifiseres som operasjonelle leieavtaler. Storebrand Bank konsern har ingen finansielle leieavtaler.

15. KONTANTSTRØMSOPPSTILLING

Kontantstrømoppstillingen utarbeides etter den direkte metoden og viser kontantstrømmene gruppert etter kilder og anvendelsesområder. Kontanter er definert som kontanter, fordringer på sentralbanker og fordringer på kredittinstitusjoner uten oppsigelsesfrist. Kontantstrømsoppstillingen spesifiseres på operasjonelle, investerings- og finansierings aktiviteter.

Note 2 - Viktige regnskapsestimer og skjønnsmessige vurderinger

Ved utarbeidelse av konsernregnskapet må ledelsen foreta estimer, skjønnsmessige vurderinger og forutsetninger av usikre størrelser. Estimer og vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og forventning om fremtidige hendelser og representerer ledelsens beste skjønn på tidspunkt for regnskapsavleggelsen. De faktiske resultatene kan avvike fra regnskapsestimatene.

Konsernets mest vesentlige estimer og vurderinger som kan gi vesentlig justering av innregnede verdier, er omtalt nedenfor:

NEDSKRIVNINGER PÅ UTLÅN

For utlån som er vurdert til amortisert kost vurderes det om det på balansedagen finnes objektive indikasjoner på at et utlån eller en gruppe av utlån har falt i verdi. Det må anvendes en viss grad av skjønn ved vurdering av om det foreligger et verdifall og verdifallets størrelse. Usikkerheten blir større når det er uro i finansmarkedene. Vurderingene omfatter kreditt-, markeds- og likviditetsrisiko. Endringer i forutsetninger for disse faktorene vil påvirke om det vurderes å foreligge indikasjoner på et verdifall. Det vil dermed være usikkerhet knyttet til størrelsene på innregnede individuelle nedskrivning og gruppenedskrivninger.

INDIVIDUELLE NEDSKRIVNINGER

Ved estimering av nedskrivning på enkeltkunder vurderes både aktuell og forventet fremtidig finansiell stilling samt tilhørende sikkerhetstillegser. For engasjementer i bedriftsmarkedet vurderes også markedssituasjonen for kunden og sikkerhetene/panteobjektene, markedsforholdene innenfor aktuell bransje og generelle markedsforhold av betydning for engasjementet. Videre vurderes mulighetene for restrukturering, refinansiering og rekapitalisering. Samlet vurdering av disse forholdene legges til grunn for estimering av fremtidig kontantstrøm og tilbakebetalingsevne. Neddiskonteringsperioden estimeres individuelt eller baseres på erfaringsdata om perioden frem til en løsning på de forhold som har forårsaket at engasjementet er utsatt for verdifall.

GRUPPENEDSKRIVNINGER

Ved hvert balansetidspunkt estimeres verdifall for engasjementer som ikke er fanget opp av individuelle vurderinger. Banken differensierer mellom bedriftsmarkeds- og personkunder og det er gjort ytterligere gruppering for å sikre mest mulig like risikoegenskaper i de ulike gruppene. Gruppenedskrivninger utføres når objektive kriterier for nedskrivninger har inntruffet. Disse kriteriene er i) endring i risikoklasse og ii) endring i makroøkonomiske forhold.

- i. Ved betydelig endring i risikoklassifiseringen i negativ retning er det nødvendig å gjøre en gruppenedskrivning basert på porteføljens sannsynlige fremtidige kontantstrøm. Vurderingen gjøres på kontonivå, og kundens klassifisering i dag vurderes mot klassifiseringen ved innvilgelse av det enkelte engasjement. Det er negative endringer i klassifisering fra etableringstidspunkt av engasjementene til dagens klassifisering som avgjør om et engasjement er i en gruppe det skal tas nedskrivninger for eller ikke. Nedskrivningene baserer seg på nedskrivningssatser som er fastsatt etter bankens beste skjønn og under forutsetningene om at det er en tidsmessig forsinkelse fra tapshendelsen inntreffer til at den blir oppdaget.
- ii. Gruppenedskrivninger grunnet makrofaktorer foretas i lys av objektive makroøkonomiske hendelser. Eksempler på slike hendelser kan være økning i arbeidsledighet, økt rentenivå, dårlige konjunkturprognoser, fallende boligpriser med mer. Gruppenedskrivninger beregnes ved å multiplisere samlet engasjementsbeløp innenfor en gruppe av engasjementer som antas å være påvirket av slike makroøkonomiske hendelser med en nedskrivningssats for makroforhold.

OBLIGASJONER TIL AMORTISERT KOST

Se beskrivelse ovenfor vedrørende utlån til amortisert kost. De samme vurderinger må gjøres for verddivurderingen av obligasjoner til amortisert kost.

FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI

Det vil være usikkerhet knyttet til prisingen av finansielle instrumenter som ikke prises i et aktivt marked. Dette gjelder særlig for de typer verdipapirer som er priset på bakgrunn av ikke-observerbare forutsetninger, og for disse investeringene benyttes ulike verdsettelsesteknikker for å fastsette virkelig verdi, herunder fastrenteutlån og andre finansielle instrumenter hvor det nyttes teoretiske modeller ved prisingen. Eventuelle endringer i forutsetninger vil kunne påvirke innregnede verdier.

Det vises for øvrig til note 8 hvor verdsettelse av finansielle instrumenter til virkelig verdi beskrives ytterligere.

IMMATERIELLE EIENDELER

Immaterielle eiendeler med udefinert utnyttbar levetid testes årlig for nedskrivningsbehov. Ved verdifastsettelsen i testen er det nødvendig å estimere de kontantstrømmer som oppstår i den relevante kontantstrømgenererende enhet, samt benytte en relevant rente ved diskonteringen. Varige driftsmidler og øvrige immaterielle eiendeler vurderes årlig for å sikre at metoden og perioden som brukes samsvarer med de økonomiske realiteter.

BETINGEDE FORPLIKTELSE

Selskapene i Storebrand Bank konsernet kan bli part i rettstvister. Betingede forpliktelser vurderes i hvert enkelt tilfelle og vil baseres på juridiske vurderinger.

Note 3 - Risikostyring

Kontinuerlig overvåking og aktiv styring av risiko er et kjerneområde i bankens virksomhet og organisasjon. Grunnlaget for risikostyringen legges i styrets årlige behandling av strategi- og planprosessen med fastsettelse av overordnede risikorammer for virksomheten. Ansvar for risikostyring og internkontroll er en integrert del av lederansvaret i Storebrand konsernet.

ORGANISERING AV RISIKOSTYRINGEN

Storebrand konsernets organisering av risikostyringsansvar følger en modell basert på 3 forsvarslinjer. Modellen skal ivareta risikostyringsansvar både på selskaps- og konsernnivå.

Styret i Storebrand Bank ASA har det overordnede ansvaret for å begrense og følge opp virksomhetens risikoer. Styret fastsetter årlig rammer og retningslinjer for virksomhetens risikotakning, mottar rapporter over faktisk risikonivå og gjør en framoverskuende vurdering av risikobildet.

Ledere på alle nivåer i virksomheten har ansvar for risikohåndteringen innen eget ansvarsområde. God risikohåndtering forutsetter arbeid med mål, strategier og handlingsplaner, identifisering og vurdering av risikoer, dokumentasjon av prosesser og rutiner, prioritering og gjennomføring av forbedringstiltak, samt kommunikasjon, informasjon og rapportering.

Alle ansatte skal være kjent med at bevissthet omkring risikoer og risikohåndtering er viktige elementer i konsernets kultur.

Ledere i banken og i konsernområder som leverer tjenester for banken i tillegg til administrerende direktør i Storebrand Boligkreditt AS skal hvert år avgi en lederbekreftelse som dokumenterer hvordan enhetens risikohåndtering har fungert i perioden.

UAVHENGIGE KONTROLLFUNKSJONER

Storebrand Bank ASA har uavhengige kontrollfunksjoner for virksomhetens risikohåndtering (Chief Risk Officer) og for regelleterlevelse (Chief Compliance Officer) som er direkte underlagt administrerende direktør og har rapportering til bankens styre. Funksjonelt har de uavhengige kontrollfunksjonene tilhørighet til CRO Konsern, som er underlagt konsernsjefen og har rapportering til styret i Storebrand ASA.

Internrevisjonen er direkte underlagt styret og skal gi styret en bekreftelse på hensiktsmessigheten og effektiviteten i virksomhetens risikohåndtering, herunder hvordan forsvarslinjene fungerer.

Note 4 - Kredittrisiko

Kredittrisiko er risiko for tap knyttet til at motparter ikke oppfyller gjeldsforpliktelser. Risikoen omfatter tap på utlån og tap knyttet til bankinnskudd eller manglende kontraktsoppfyllelse fra motparter i gjenforsikringsavtaler eller finansielle derivater.

RISIKOSTYRING

Risikostrategien gir uttrykk for hvor mye kredittrisiko bankkonsernet er villig til å akseptere. Risikoviljen er tilpasset bankens risikoappetitt og målsetninger om risikoprofil, soliditet og vekst. Kredittpolicyer beskriver overordnede prinsipper for kredittgivning. Bankkonsernets rutiner for kredittbehandling er fastsatt i kredithåndbøker for Bedriftsmarked og Personmarked. Kredithåndbøkene retter seg i første rekke mot kundeforsvarlige og andre som deltar i saksbehandlingsprosessen. Kredithåndbøkene inneholder felles retningslinjer (eller regler) for kredittvirksomheten i bankkonsernet, og skal sikre en enhetlig og konsistent behandling av kreditter.

I kreditthåndbøkene og i vedtatte rutiner gis spesifikke kriterier for oppfølging av mislighold, covenants på lån, tapsvurdering og årlig engasjementsgjennomgang. Videre sikrer modeller for risikoklassifisering enhetlig porteføljerisikovurdering og rapportering av utvikling i risiko. Det er etablert spesialistfunksjoner for depot, låneetablering og administrasjon av kundeporteføljen. Kredittinnvilgelsen skjer iht. en styrevedtatt fullmaktsstruktur.

Treasury har kredittrisiko for sine motparter i investeringsporteføljen. Tillatte motparter og porteføljesammensetning er beskrevet i motpartsrisikopolicy for bankkonsernet.

Motpartsrisiko i forbindelse med handel av finansielle derivater med kunder som motparter, inngår under kredittrisiko og styres etter egen policy ut fra rating og forvaltningsstørrelse. Kunderderivathandlene sikres ved å gjøre motforretninger i derivater. Tillatte finansielle derivater i banken er angitt i renterisikopolicy.

RISIKOKONTROLL

Den viktigste kontrollen av kredittrisiko gjennomføres og administreres av kredittsjef som har et løpende ansvar for at etablerte rutiner i kredittområdene er i samsvar med vedtatt risikoprofil og at de følges i det daglige arbeidet.

Eksposering i forbindelse med handel med finansielle derivater for kunder følges av Back Office. Kursutviklingen følges opp mot engasjement, klart linje og bruddklausuler. Middle Office gjennomfører fortløpende stikkprøvekontroller på dette.

Handler Treasury gjennomfører med motparter, kontrolleres av Middle Office iht. egne rutiner og arbeidsbeskrivelser.

CRO rapporterer løpende om utvikling i kredittrisiko til styret.

KREDITTRISIKO FORDELT PÅ KLASSER AV FINANSIELLE INSTRUMENTER

Maksimal kreditteksponering er summen av brutto utlån, garantier, trukne beløp på rammekreditter, samt ikke trukne beløp på rammekreditter. Netto reduksjon i maksimal kreditteksponering fra utgangen av 2015 er i all vesentlighet knyttet til økning i likviditetsporteføljen og utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og sentralbanken, samt reduksjon i i engasjementer mot kunder.

(NOK mill.)	Maksimal kreditteksponering	
	2016	2015
Likviditetsporteføljen	3 964,6	3 435,2
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og sentralbanken	736,6	311,5
Sum engasjementer kunder *)	30 905,6	33 128,3
Renteswapper	254,1	423,0
Terminkontrakter		0,2
Sum	35 860,9	37 298,2
*) Herav netto utlån og fordringer på kunder vurdert til virkelig verdi:	1 958,5	1 214,8

De oppgitte beløp for de ulike finansielle instrumenter utgjør balanseført verdi, med unntak av netto utlån til og fordringer på kunder som også inkluderer ubenyttede trekkfasiliteter og garantier (se "Kreditteksponering på utlån" nedenfor).

KREDITTRISIKO FOR LIKVIDITETSPORTEFØLJEN

RENTEBÆRENDE VERDIPAPIRER VURDERT TIL VIRKELIG VERDI KREDITTRISIKO FORDELT PÅ MOTPART

Rentebærende verdipapirer som eies kortsiktig
Debitorkategori etter garantist

(NOK mill.)	AAA Virkelig verdi	AA Virkelig verdi	A Virkelig verdi	BBB Virkelig verdi	Ikke ratet Virkelig verdi	Sum 2016 Virkelig verdi	Sum 2015 Virkelig verdi
Stat og statsgaranterte obligasjoner	424,2	100,0				524,2	219,2
Verdipapiriserte obligasjoner	2 857,4	50,4				2 907,7	2 237,8
Sum	3 281,6	150,3				3 431,9	2 457,0

Ratingklasser er basert på Standard & Poors.

Verdiendringer:

Sum verdiendringer balanse	-0,3	0,1				-0,2	-18,3
Resultatførte verdiendringer i perioden	17,7	0,3				18,0	-36,1

RENTEBÆRENDE VERDIPAPIRER VURDERT TIL AMORTISERT KOST KREDITTRISIKO FORDELT PÅ MOTPART

Rentebærende verdipapirer som eies kortsiktig
Debitorkategori etter garantist

(NOK mill.)	AAA Virkelig verdi	AA Virkelig verdi	A Virkelig verdi	BBB Virkelig verdi	Ikke ratet Virkelig verdi	Sum 2016 Virkelig verdi	Sum 2015 Virkelig verdi
Offentlig utsteder og/eller statsgarantert	200,9					200,9	401,4
Verdipapiriserte obligasjoner	281,5				50,3	331,8	380,2
Sum	482,3				50,3	532,7	781,7

Ratingklasser er basert på Standard & Poors.

KREDITTRISIKO FOR UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KREDITTINSTITUSJONER OG SENTRALBANKEN

KREDITTRISIKO FORDELT PÅ MOTPART

(NOK mill.)	AAA Virkelig verdi	AA Virkelig verdi	A Virkelig verdi	BBB Virkelig verdi	Ikke ratet Virkelig verdi	Sum 2016 Virkelig verdi	Sum 2015 Virkelig verdi
Norge	464,5					464,5	188,6
Sum fordringer på sentralbanken	464,5					464,5	188,6
Norge		141,2				141,2	71,6
Danmark			130,8			130,8	51,2
Sum utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		141,2	130,8			272,0	122,9
Sum utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og sentralbanken	464,5	141,2	130,8			736,6	311,5

KREDITTEKSPONERING UTLÅN

BEDRIFTSMARKED

Brutto utlån i Bedriftsmarked utgjør om lag 1,6 milliarder kroner. Videre er det om lag 24 millioner kroner i garantier. I tillegg forvaltes utlån på drøyt 1,3 milliarder kroner som er syndikert til Storebrand Livsforsikring AS.

Som følge av en konsernprioritering på kapitalbruk i Storebrand og en strategisk vurdering av fremtidig retning for konsernet, er bedriftsmarkedssegmentet i banken ikke lenger prioritert som kjernevirksomhet og skal bygges ned og på sikt avvikles.

Storebrand Bank ASA tok i 2013 i bruk en intern modell for klassifisering av bankens bedriftsmarkedsengasjementer. Modellen estimerer engasjementets misligholds sannsynlighet (PD, Probability of Default). Porteføljen av inntektsgenererende eiendom (IGE) og utviklingseiendom består av få kunder og få mislighold, og risikovurdering av debitor er omfattende og komplekst. Som følge av dette er PD-modellen for Bedriftsmarked utviklet som en ekspertmodell, i motsetning til den statistiske modellen for Personmarked.

Fastsettelse av PD foregår i to steg. Først beregnes en PD-score basert på en risikovurdering av debitor og tilhørende prosjekt Storebrand Bank ASA finansierer på den enkelte debitor. PD-score er en poengsum mellom 0 og 100. PD-score mappes så over til risikoklasse og tilhørende PD, hvor bankens masterskala legges til grunn. Masterskalaen består av 11 risikoklasser fra A til K, der A indikerer lavest misligholds sannsynlighet og K inneholder misligholdte engasjementer.

I vurdering av kvaliteten på sikkerheten for lånene benyttes tallkarakterer fra 1 til 5 hvor 1 er best.

Basert på Bedriftsmarked ekspertmodellen er omtrent 96 % av utlånene til IGE. Resterende utlån er lån til diverse formål eller lån utenfor modellens gyldighetsområde. Bedriftsmarkedsporteføljen er sikret i det vesentlig med pant i næringseiendom.

Om lag 62% av porteføljen er til konserndebitorer med samlet engasjement over 200 millioner kroner. Konserndebitor er definert etter definisjon i forskrift om store engasjementer. 20% av porteføljen er mot konserndebitorer med samlet engasjement under 50 millioner kroner. 18% av utlånene er mot kunder med konsolidert eksponering på mellom 50 og 200 millioner kroner. Banken har 4 konsern (med 5 debitorer samlet sett) med samlet engasjement over 200 millioner kroner, og 3 konserndebitorer (med 4 debitorer samlet sett) med totale utlån på mellom 50 og 200 millioner kroner.

Bankens eksponering er sikret med pant i Oslo tilsvarende knapt 41%. Ytterlige 38% av bankens eksponering er sikret med pant i området rundt Oslo og resten av Østlandet. Resterende utlån er mot sikkerhet i primært Rogaland fylke. Pantene vurderes til omsetningsverdi i tillegg til egne vurderinger basert på yieldvurdering.

Per utgangen av 2016 er omtrent 74% av innvilget beløp knyttet til engasjementer i risikoklasse A til D, mens omtrent 3% er i risikoklasser G til J. Engasjementene skal klassifiseres så vel ved etablering, som ved engasjementsendringer. I tillegg skal bedriftsmarkedskundene reklassifiseres årlig eller ved behov. Klassifiseringene skal således gi et bilde av den til enhver tid gjeldende risikoeksponering i porteføljen. Bankens mål for bedriftsmarkedsporteføljens fordeling i risikoklasser kvartalsvis.

Av lån som ikke er i mislighold eller i restanse, er om lag 52% av utlånene innenfor en belåningsgrad på 80%. Om lag 73% av utlånene er innenfor 90 % belåningsgrad. Øvrige friske utlån har i det vesentlige belåningsgrad under 100%.

Der er ingen engasjementer/kunder i mislighold uten verdifall per utgangen av 2016.

For lån med mislighold med verdifall, har nedskrivningene som er gjort, hensyntatt at sikkerhetene ikke dekker engasjementene samt andre kostnader forbundet med misligholdet. Tapene som er tatt, er vurdert som tilstrekkelige. Bankens mener at det ikke skal oppstå nye tap på disse kundene per i dag.

Ved mislighold vil banken selge sikkerhetene eller overta eiendelene dersom det er mest hensiktsmessig. I dagens portefølje er det ingen overtatte eiendeler.

PERSONMARKED

Privatkunder vurderes etter evne og vilje til å betale lånet. I tillegg til betjeningsevne sjekkes kundene ift. policyregler, og kundene scores i en scoringmodell. For øvrige personkunder er det lagt til grunn den overordnede belåningsgraden og betjeningsevnen (følger av bankens kreditt-policy mot segmentet) som er gjeldende for porteføljen. Sikkerhetene for porteføljen ligger i all hovedsak innenfor bolig for privatporteføljen.

Storebrand Bank ASA har utviklet interne modeller for klassifisering av boligengasjementer. Modellene estimerer et engasjements misligholds sannsynlighet (PD, Probability of Default), tapsgrad (LGD, Loss Given Default) og eksponering ved misligholdstidspunkt (EAD, Exposure At Default). Estimering av PD baserer seg på en logistisk regresjonsmodell der betalingsanmerkninger, purringer, overtrekk og opplysninger om formue er sentrale forklaringsvariabler i prediksjon av mislighold. I estimering av LGD er belåningsgraden den mest sentrale forklaringsvariablen. Boligen-

gasjementer klassifiseres iht. bankens masterskala bestående av 11 risikoklasser fra A til K, der A indikerer lavest misligholdsansynlighet og K inneholder misligholdte engasjementer. Klassifiseringen av boligengasjementer oppdateres automatisk månedlig. Per utgangen av 2016 er om lag 56% av EAD knyttet til boligengasjementer i risikoklasse A, mens under 3 % av EAD er i risikoklasser G til J. Minst årlig gjennomføres det en validering av modellene, der modellenes treffsikkerhet sammenholdes med faktisk utfall.

Ved inngåelse av låneengasjement innhenter Storebrand Bank ASA informasjon av betydning for boligens verdi. Hvert kvartal innhenter banken oppdatert, uavhengig verdivurdering av boliger fra Eiendomsverdi AS. For boliger Eiendomsverdi AS ikke har oppdatert verdivurdering av (eksempelvis enkelte borettslagsleiligheter, aksjeleiligheter og enkelte fritidsboliger) vil sist oppdaterte markedsverdi benyttes videre. I den grad Eiendomsverdi AS ikke med høy sikkerhet kan fastslå markedsverdien på en bolig benyttes en "hair-cut", slik at risikoen for å oppgi en for høy antatt markedsverdi er redusert. Dersom Eiendomsverdi AS aldri har hatt informasjon om boligens markedsverdi, vil verdi registrert ved kontraktinngåelse (depotverdi) bli benyttet. Slike engasjementer utgjør i underkant av 1% av total eksponering for porteføljen.

I Personmarkedet er det hovedsaklig lån med pant i boligeiendom. Det er 25,4 milliarder kroner i utlån til boligengasjementer med ytterligere 2,3 milliarder kroner i ubenyttede trekkrettigheter. Totalt engasjement i boligengasjementer er dermed om lag 27,7 milliarder kroner. Gjennomsnittlig veid belåningsgrad er 56,2% for boligengasjementene. Om lag 89% av engasjementene er innenfor 80% belåningsgrad og om lag 98% er innenfor 90% belåningsgrad. Om lag 51% av boligengasjementene er innenfor 60% belåningsgrad. Porteføljen anses å inneha lav til moderat kredittrisiko, i tråd med bankens risikoappetitt.

Sikkerheten for misligholdte lån uten verdifall hos privatkunder er i det vesentlige god. Gjennomsnittlig belåningsgrad for disse lånene er 61%. Boliglån som inngår i misligholdsvolumet utgjør 93 millioner kroner. Om lag 85 millioner av disse er innenfor 80% belåningsgrad. Alle misligholdte engasjementer til boligformål er innenfor 100 % belåningsgrad. Sikkerheten er også god for forfalte boliglån mellom 1 og 90 dager. I Privatmarkedet selges pantesikkerhetene. De overtas ikke av banken.

I kredittkortporteføljen er det trukket om lag 201 millioner kroner, og det er om lag 898 millioner kroner i utrukne rammer. For kontokreditter er det trukket om lag 66 millioner kroner og ubenyttede rammer er om lag 270 millioner kroner.

ENGASJEMENTER FORDELT PÅ KUNDEGRUPPER

(NOK mill.)	2016			Sum engasjementer
	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenyttede kredittrammer	
Utvikling av byggeprosjekter	22,4	2,1		24,5
Omsetning og drift av fast eiendom	974,0	21,4		995,3
Tjenesteytende næringer	596,9		3,6	600,5
Lønnstakere o.a.	25 644,4	0,1	3 522,0	29 166,4
Andre	95,9		22,9	118,7
Sum	27 333,5	23,6	3 548,5	30 905,6
Individuelle nedskrivninger	-27,5			-27,5
Gruppenedskrivninger	-38,2			-38,2
Sum utlån til og fordringer på kunder	27 267,8	23,6	3 548,5	30 839,9

2015				
(NOK mill.)	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier ¹⁾	Ubenyttede kredittrammer	Sum engasjementer
Utvikling av byggeprosjekter	29,6	2,1		31,7
Omsetning og drift av fast eiendom	1 650,8	46,3	0,1	1 697,2
Tjenesteytende næringer	696,5		1,6	698,1
Lønnstakere o.a.	26 808,2	0,8	3 702,2	30 511,1
Andre	165,7		24,5	190,2
Sum	29 350,8	49,2	3 728,3	33 128,3
Individuelle nedskrivninger	-57,9			-57,9
Gruppenedskrivninger	-30,7	-0,5		-31,3
Sum utlån til og fordringer på kunder	29 262,1	48,7	3 728,3	33 039,1

1) Gruppenedskrivning på garantier er balansert i posten "Avsetning for påløpte kostnader og forpliktelser" på passivasiden i balansen.

Ubenyttede kredittrammer gjelder innvilget og ubenyttet kreditt på kontokreditter og kredittkort, samt ubenyttet ramme på boligkreditt

Inndelingen i kunde grupper er basert på Statistisk Sentralbyrås standard for sektor- og næringsgruppering. Den enkelte kundes innplassering er bestemt av kundens hovedvirksomhet.

GJENNOMSNITTLIG VOLUM ENGASJEMENTER FORDELT PÅ KUNDEGRUPPER

2016				
(NOK mill.)	Gj. snitt utlån til og fordringer på kunder	Gj. snitt volum garantier	Gj. snitt volum ubenyttede kredittrammer	Sum gjennomsnittlige engasjementer
Utvikling av byggeprosjekter	26,0	2,1		28,1
Omsetning og drift av fast eiendom	1 312,4	33,8		1 346,3
Tjenesteytende næringer	646,7		2,6	649,3
Lønnstakere o.a.	26 226,3	0,5	3 612,1	29 838,8
Andre	130,8		23,7	154,5
Sum	28 342,1	36,4	3 638,4	32 016,9

2015				
(NOK mill.)	Gj. snitt utlån til og fordringer på kunder	Gj. snitt volum garantier	Gj. snitt volum ubenyttede kredittrammer	Sum gjennom- snittlige engasjementer
Utvikling av byggeprosjekter	139,7	2,5	6,6	148,8
Omsetning og drift av fast eiendom	2 202,9	66,0	17,8	2 286,7
Tjenesteytende næringer	924,7		13,0	937,8
Lønnstakere o.a.	25 474,7	0,7	3 720,9	29 196,3
Andre	166,3	0,3	28,0	194,5
Sum	28 908,4	69,4	3 786,3	32 764,1

ENGASJEMENTER FORDELT PÅ GEOGRAFISK OMRÅDE

2016					Mislighold uten identifisert verdifall	Mislighold med identifisert verdifall	Brutto misligholdte engasjementer	Individuelle nedskrivninger	Netto misligholdte engasjementer
(NOK mill.)	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenyttede kredittrammer	Sum engasjementer					
Østlandet	20 494,5	23,6	2 719,7	23 237,8	66,5	82,7	149,2	25,5	123,6
Vestlandet	4 556,9		579,5	5 136,5	37,2	2,2	39,4	1,2	38,2
Sørlandet	505,6		63,5	569,1	1,7		1,7		1,7
Midt-Norge	824,4		92,6	917,0	0,6	2,4	3,0	0,5	2,6
Nord-Norge	793,1		67,2	860,3	0,8	0,3	1,1	0,3	0,8
Utlandet	159,0		25,8	184,8	0,7		0,7		0,7
Sum	27 333,5	23,6	3 548,5	30 905,6	107,4	87,6	195,0	27,5	167,5

2015					Mislighold uten identifisert verdifall	Mislighold med identifisert verdifall	Brutto misligholdte engasjementer	Individuelle nedskrivninger	Netto misligholdte engasjementer
(NOK mill.)	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenyttede kredittrammer	Sum engasjementer					
Østlandet	23 043,1	49,1	2 857,1	25 949,3	55,2	90,4	145,6	55,9	89,7
Vestlandet	4 365,4	0,1	614,5	4 980,0	19,8	5,4	25,2	1,2	24,1
Sørlandet	423,0		66,6	489,6	3,1	1,9	5,1		5,0
Midt-Norge	759,6		99,2	858,9	3,1	1,3	4,4	0,4	4,0
Nord-Norge	608,4		66,1	674,5	1,9	0,4	2,3	0,4	1,9
Utlandet	151,3		24,7	176,0	4,3		4,3		4,3
Sum	29 350,8	49,2	3 728,3	33 128,3	87,4	99,5	186,9	57,9	129,0

SAMLET ENGASJEMENTSBELOP FORDELT ETTER GJENSTÅENDE AVTALT LØPETID

2016					Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenyttede kredittrammer	Sum engasjementer
(NOK mill.)								
Inntil 1 mnd					2,9			2,9
1 - 3 mnd					395,9	1,6	21,9	419,4
3 mnd - 1 år					668,4	2,4	135,8	806,7
1 - 5 år					2 496,4	19,5	1 063,5	3 579,4
over 5 år					23 769,9		2 327,3	26 097,2
Sum					27 333,5	23,6	3 548,5	30 905,6

2015					Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenyttede kredittrammer	Sum engasjementer
(NOK mill.)								
Inntil 1 mnd					17,6			17,6
1 - 3 mnd					140,1		1,1	141,2
3 mnd - 1 år					495,9	3,5	62,3	561,6
1 - 5 år					2 823,1	45,8	993,8	3 862,7
over 5 år					25 874,1		2 671,1	28 545,2
Sum					29 350,8	49,2	3 728,3	33 128,3

ALDERSFORDELING PÅ FORFALTE ENGASJEMENTER UTEN NEDSKRIVNING

(NOK mill.)	2016			Sum engasjementer
	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenyttede kredittrammer	
Forfalt 1 - 30 dager	346,0	2,4	2,6	351,0
Forfalt 31 - 60 dager	78,2		0,3	78,5
Forfalt 61- 90 dager	54,5		0,1	54,5
Forfalt over 90 dager	107,4		2,6	110,0
Sum	586,1	2,4	5,6	594,0
Forfalte engasjementer over 90 dager fordelt på geografisk område:				
Østlandet	66,5		2,6	69,1
Vestlandet	37,2			37,2
Sørlandet	1,7			1,7
Midt-Norge	0,6			0,6
Nord-Norge	0,8			0,8
Utlandet	0,7			0,7
Sum	107,4	0,0	2,6	110,0

(NOK mill.)	2015			Sum engasjementer
	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenyttede kredittrammer	
Forfalt 1 - 30 dager	464,9	17,8	5,4	488,1
Forfalt 31 - 60 dager	89,3		0,2	89,5
Forfalt 61- 90 dager	30,3		0,2	30,5
Forfalt over 90 dager	87,4		0,6	87,9
Sum	672,0	17,8	6,4	696,1
Forfalte engasjementer over 90 dager fordelt på geografisk område:				
Østlandet	55,2		0,4	55,7
Vestlandet	19,8		0,1	19,9
Sørlandet	3,1			3,1
Midt-Norge	3,1			3,1
Nord-Norge	1,9			1,9
Utlandet	4,3			4,3
Sum	87,4	0,0	0,6	87,9

Kun misligholdte engasjementer blir fordelt per geografisk område i denne oversikten. For forfalte engasjementer så benyttes det samme definisjon som i Kapitalkravsforskriften, men hvor antall dager i definisjonen tilsvarer aldersfordelingen.

Engasjementer vurderes som misligholdt

- når en en kreditt er overtrukket mer enn 90 dager
- når et nedbetalingslån har restanse mer enn 90 dager
- når et kredittkort har restanse mer enn 90 dager og det er overtrekk i forhold til kredittramme. Dersom det er avtalt nedbetalingsplan med kunden som er overholdt, vurderes overtrekket ikke som misligholdt. Når en av de tre tilfellene beskrevet over inntreffer, skal engasjementet og resten av kundens engasjementer vurderes som misligholdt. Antall dager telles fra restansen er mer enn 2.000 kroner. Friskmelding av konto inntreffer når det ikke er restanse lenger. Ved rapporteringstidspunktet kan restansebeløpet være mindre enn 2.000 kroner.

KREDITTRISIKO OPPDELT ETTER KUNDEGRUPPER

(NOK mill.)	2016						Sum resultatførte verdiendringer i perioden
	Misligholdte engasjementer med verdifall	Misligholdte engasjementer uten verdifall	Brutto misligholdte engasjementer	Individuelle nedskrivninger	Netto misligholdte engasjementer	Sum verdiendringer	
Utvikling av byggeprosjekter							
Omsetning og drift av fast eiendom	46,8		46,8	10,3	36,5		-23,2
Tjenesteytende næringer							
Lønnstakere o.a.	38,8	106,7	145,5	15,8	129,7		-7,8
Andre	2,0	0,7	2,7	1,4	1,3		0,6
Sum	87,6	107,4	195,0	27,5	167,5		-30,4

(NOK mill.)	2015						Sum resultatførte verdiendringer i perioden
	Misligholdte engasjementer med verdifall	Misligholdte engasjementer uten verdifall	Brutto misligholdte engasjementer	Individuelle nedskrivninger	Netto misligholdte engasjementer	Sum verdiendringer	
Utvikling av byggeprosjekter							
Omsetning og drift av fast eiendom	32,2		32,2	33,5	-1,3		24,0
Tjenesteytende næringer							
Lønnstakere o.a.	64,9	82,8	147,7	23,6	124,1		1,1
Andre	2,4	4,6	7,0	0,8	6,2		0,0
Sum	99,5	87,4	186,9	57,9	129,0		25,0

OVERTATTE PANTSATTE EIENDELER

Ved mislighold vil Storebrand Bank ASA selge sikkerhetene eller overta eiendelene dersom det er mest hensiktsmessig.

FINANSIELLE EIENDELER TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET (FVO)

(NOK mill.)	Utlån		Likviditetsportefølje	
	2016	2015	2016	2015
Balanseført verdi maksimal eksponering for kredittrisiko	1 958,5	1 214,8	3 431,9	2 653,5
Balanseført verdi av tilknyttede kredittderivater som reduserer kredittrisikoen (nettingsavtaler)				
Sikkerhetsstillelser				
Netto kredittrisiko	1 958,5	1 214,8	3 431,9	2 653,5
Årets endring i virkelig verdi av lån og fordringer på kunder som skyldes endringer i kredittrisiko	16,1	-0,7	17,7	-26,1
Akkumulert endring i virkelig verdi av lån og fordringer på kunder som skyldes endringer i kredittrisiko	0,5	-15,6	-0,2	-18,3
Årets endring i virkelig verdi på tilknyttede kredittderivater				
Akkumulert endring i virkelig verdi på tilknyttede kredittderivater				

Fastrente utlån til kunder måles til virkelig verdi basert på verdsettingsteknikker. I verdsettingsteknikkene benyttes rentekurver hentet fra Reuters og kredittspreader for tilsvarende nye lån per utgangen av desember.

Finansielle eiendeler øremerkes til virkelig verdi over resultatet (FVO) ved førstegangsinnregning i de tilfellene annen måling ville medført inkonsistens i resultatregnskapet. På de papirer der det finnes objektive markedspriser benyttes disse. For de resterende papirene benyttes verdsettelsesteknikker hvor det benyttes rentekurver fra Reuters og kredittspreader fra eksterne leverandører.

FINANSIELLE FORPLIKTELSER TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET (FVO)

(NOK mill.)	2016	2015
Årets endring i virkelig verdi på forpliktelser som skyldes endringer i kredittrisiko	0,5	
Differanse mellom forpliktelsesenes balanseførte verdi og det kontraktsmessige beløpet ved forfall		
Akkumulert endring i virkelig verdi på forpliktelser som skyldes endringer i kredittrisiko		
Differanse mellom forpliktelsesenes balanseførte verdi og det kontraktsmessige beløpet ved forfall		

KREDITTRISIKO FOR DERIVATER

Formålet med bruk av finansielle derivater er å avdekke og redusere valuta- og renterisiko. Motpartsrisiko i forbindelse med handelen av finansielle derivater inngår under kredittrisiko. Bankens risikostراتيجier og policyer setter rammer for hvor mye kredittrisiko bankkonsernet er villig til å akseptere. Storebrand Bank ASA sikrer alle kundederivathandlene ved å gjøre motforretninger i derivater for å minimere valuta- og renteeksponeringen. Tabellen viser brutto eksponering, banken har kun sikkerhet for kredittrisikoen mot ikke-finansielle foretak. Netto-eksponering for 2016 er 45,8 millioner kroner, se note 22.

KREDITTRISIKO FORDELT PÅ MOTPART

(NOK mill.)	AAA		AA		A		BBB		Ikke ratet		Sum 2016	Sum 2015
	Virkelig verdi		Virkelig verdi		Virkelig verdi		Virkelig verdi		Virkelig verdi		Virkelig verdi	Virkelig verdi
Norge			20,6		125,8		107,8				254,1	422,9
Danmark												0,2
Sum			20,6		125,8		107,8				254,1	423,0
Verdiendringer:												
Sum verdiendringer balanse			20,6		125,8		107,8				254,1	423,0
Resultatførte verdiendringer i perioden			-6,5		-54,9		-107,6				-168,9	-319,1

AKSJEOPSJONER, RENTESWAPPER, VALUTARENTESWAPPER OG TERMINKONTRAKTER

Derivater inngås for sikringsformål. Derivatforretninger er inngått med motparter som er ratet til "investment grade".

Note 5 - Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risiko for at selskapet ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av ekstra dyr finansiering.

RISIKOSTYRING

Risikostategien setter overordnede rammer for hvor mye likviditetsrisiko bankkonsernet er villig til å akseptere. Policy for likviditetsrisiko beskriver prinsipper for likviditetsstyring og spesifiserer stresstesting, minimums likviditetsbeholdning og indikatorer for måling av likviditetsrisiko. I tillegg utarbeider Treasury-avdelingen årlig en fundingstrategi og fundingplan som legger overordnede rammer for bankkonsernets fundingvirksomhet.

Stresstester benyttes for å synliggjøre forventete effekter av ulike scenarioer på balansen og på kontantstrømmer. Resultater fra stresstestene legges til grunn når rammer for likviditetsrisiko vurderes. Det utarbeides årlig en beredskapsplan for å sikre god håndtering av likviditetssituasjonen i stressede perioder.

Treasury-funksjonen er ansvarlig for bankens likviditetsstyring, og Middle Office overvåker og rapporterer utnyttelse av rammer ift. likviditetspolicy.

RISIKOKONTROLL

Risikokontroll av likviditetsrisiko gjennomføres blant annet gjennom månedlige rapporteringer av likviditetsindikatorer og oppfølging av utviklingen i forfallsprofil. Begge deler inngår i CROs løpende rapportering til styret. Likviditetsindikatorer som følges er beskrevet i likviditetsrisikopolisy. Middle Office kontrollerer handler Treasury gjennomfører i etterkant for å sjekke om handlene er iht. gjeldende policyregler.

UDISKONTERTE KONTANTSTRØMMER FINANSIELLE FORPLIKTELSE

(NOK mill.)	0 - 6 mnd	6 mnd - 12 mnd	1 - 3 år	3 - 5 år	Over 5 år	Sum	Balanseført verdi
Gjeld til kredittinstitusjoner	407,2					407,2	407,2
Innskudd fra og gjeld til kunder	15 238,4					15 238,4	15 238,4
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	3 292,5	462,3	5 294,5	6 238,3		15 287,6	13 521,0
Annen gjeld	153,7					153,7	153,7
Ansvarlig lånekapital	155,4	1,8	130,9			288,2	277,2
Ubenyttede kredittrammer	3 548,5					3 548,5	
Lånetilsagn	3 524,2					3 524,2	
Sum finansielle forpliktelser 2016	26 319,8	464,1	5 425,4	6 238,3	0,0	38 447,7	29 597,5
Derivater knyttet til innlån 31.12.2016	10,7	-54,3	-89,2	-1,2	0,0	-134,0	45,8
Sum finansielle forpliktelser 2015	27 618,0	167,2	7 068,7	4 930,7	0,0	39 784,6	30 844,9

Beløpene inkluderer opptjente renter.

Forfallsversikten er inkludert renter. For å beregne rentekostnadene for innlån med FRN betingelser benyttes implisitte forward renter basert på yieldkurven den 31.12.2016. I forfallsversikten er det ikke hensyntatt at obligasjonslånene har utvidet forfallsdato, dvs. opprinnelig forfallsdato er benyttet. Innskudd fra og gjeld til kunder er innskudd uten binding, eller innskudd med binding under 6 mnd.

SPESIFIKASJON AV ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

(NOK mill.) ISIN nummer	Utstedende selskap	Netto pålydende	Valuta	Rente	Call-dato	Balanseført verdi
Tidsbegrenset ansvarlig lån						
NO0010641657	Storebrand Bank ASA	150,0	NOK	Flytende	12.04.2017	151,6
NO0010714314	Storebrand Bank ASA	125,0	NOK	Flytende	09.07.2019	125,6
Sum ansvarlig lånekapital 2016						277,2
Sum ansvarlig lånekapital 2015						277,0

SPESIFIKASJON AV GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONER

(NOK mill.)	2016	2015
Sum gjeld til kredittinst. uten avtalt løpetid til amortisert kost	5,0	11,6
Repoavtaler, forfall 2016		404,1
Repoavtaler, forfall 2017	402,2	
Sum gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid til virkelig verdi (FVO)	402,2	404,1
Sum gjeld til kredittinstitusjoner	407,2	415,7

SPESIFIKASJON AV CERTIFIKATGJELD OG OBLIGASJONSGJELD

(NOK mill.)		Netto				Balanseført
ISIN nummer	Utstedende selskap	pålydende	Valuta	Rente	Forfall	verdi
Obligasjoner						
NO0010660806	Storebrand Bank ASA	300,0	NOK	Fast	08.10.2019	315,4
NO0010762891	Storebrand Bank ASA	500,0	NOK	Fast	19.04.2021	496,3
NO0010641079	Storebrand Bank ASA	109,0	NOK	Flytende	27.03.2017	109,1
NO0010662752	Storebrand Bank ASA	300,0	NOK	Flytende	13.11.2017	301,0
NO0010751316	Storebrand Bank ASA	300,0	NOK	Flytende	09.11.2018	300,6
NO0010758980	Storebrand Bank ASA	500,0	NOK	Flytende	04.03.2019	501,0
NO0010729387	Storebrand Bank ASA	600,0	NOK	Flytende	14.01.2020	601,8
Sum obligasjonslån		2 609,0				2 625,2
Obligasjoner med fortrinnsrett						
NO0010548373	Storebrand Boligkreditt AS	1 250,0	NOK	Fast	28.10.2019	1 375,8
NO0010635071	Storebrand Boligkreditt AS	2 014,0	NOK	Flytende	21.06.2017	2 014,3
NO0010660822	Storebrand Boligkreditt AS	2 500,0	NOK	Flytende	20.06.2018	2 510,6
NO0010736903	Storebrand Boligkreditt AS	2 500,0	NOK	Flytende	17.06.2020	2 494,7
NO0010760192	Storebrand Boligkreditt AS	2 500,0	NOK	Flytende	16.06.2021	2 500,4
Sum obligasjoner og obligasjoner med fortrinnsrett		10 764,0				10 895,8
Sum sertifikatgjeld og obligasjonsgjeld 2016						
		13 373,0				13 521,0
Sum sertifikatgjeld og obligasjonsgjeld 2015		11 978,0				12 214,2

Til inngåtte låneavtaler er det knyttet standard covenantskrav.

Storebrand Bank ASA og Storebrand Boligkreditt AS har i 2016 innfridd alle betingelser og vilkår i henhold til inngåtte låneavtaler.

For obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) som er tilordnet Storebrand Boligkreditts sikkerhetsmasse gjelder krav om overpantsettelse på 109,5 prosent.

Dette innebærer at selskapet til enhver tid skal ha verdier i sin sikkerhetsmasse som utgjør minst 109,5 prosent av sum utestående OMF.

Note 6 - Markedsrisiko

Markedsrisiko er risiko for endring i verdier som skyldes at finansmarkedspriser eller volatilitet avviker fra det som er forventet.

RISIKOSTYRING

Risikostrategien setter overordnede rammer for markedsrisiko som i hovedsak knytter seg til bankkonsernets langsiktige investeringer i egenkapitalinstrumenter og rentepapirer. Bankkonsernet er også i noe mindre grad eksponert for valutarisiko.

Policyer for markedsrisiko angir grenser for den markedsrisikoen bankkonsernet er villig til å akseptere. Bankkonsernets markedsrisiko styres og kontrolleres hovedsaklig gjennom daglig oppfølging av risikoeksponeringer ift. policyene og løpende analyser av utestående posisjoner.

Rammene for eksponering gjennomgås og fornyes av styret minimum én gang per år. Størrelsen på rammene fastsettes på bakgrunn av stresstester og analyser av markedsbevegelser.

RISIKOKONTROLL

Middle Office har ansvaret for den løpende, uavhengige overvåkingen av markedsrisikoen. Risikokontroll av markedsrisiko gjennomføres blant annet gjennom månedlige rapporteringer av indikatorer for markedsrisiko. Markedsrisikoindikatorer som følges, er beskrevet i renterisikopolisy og valutarisikopolisy, og inngår i CROs løpende rapportering til styret.

Ved endringer av markedsrisiko som inntreffer i løpet av 1 år vil innvirkning for resultat og egenkapital bli som fremstilt nedenfor basert på balansen per 31.12.2016:

Innvirkning på regnskapsmessige inntekter

(NOK mill.)

	Beløp
Renter -1,0%	5,0
Renter +1,0%	-5,0

Innvirkning på regnskapsmessig resultat/egenkapital ¹⁾

(NOK mill.)

	Beløp
Renter -1,0%	5,0
Renter +1,0%	-5,0

1) Før skatteeffekter

Økonomisk renterisiko

(NOK mill.)

	Beløp
Renter -1,0%	6,8
Renter +1,0%	-6,8

Noten viser den regnskapsmessige effekten over en 12 måneders periode samt den umiddelbare økonomiske effekt av en umiddelbar parallell renteendring på henholdsvis + 1,0%-poeng og - 1,0%-poeng. Ved beregning av den regnskapsmessige risikoen er det tatt hensyn til den engangseffekt en slik umiddelbar renteendring har på de poster som føres til virkelig verdi og sikringsverdi og på de effekter renteendringen har på resultatet for gjenværende rentedurasjonsperiode før renteendringen får inntekts-/og kostnadsmessig effekt. Poster som påvirkes av engangseffekter og som føres til virkelig verdi er investeringsporteføljen, utlån til fastrente, gjenkjøpsavtaler (repo'er) og derivater. Poster som påvirkes av engangseffekter og som sikringsbokføres er innlån med fastrente. Ved beregning av den økonomiske effekt er det sett på endring i markedsverdi på alle poster på balansen som en slik umiddelbar renteendring vil medføre.

Se også note 23 vedrørende valutaeksponering.

Note 7 - Operasjonell risiko

OPERASJONELL RISIKO

Vurdering av operasjonelle risikoer er knyttet til evnen til å nå mål og gjennomføre planer. Operasjonell risiko defineres som risiko for økonomisk tap eller redusert omdømme som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, kontrollrutiner, systemer, menneskelige feil, eller eksterne hendelser.

RISIKOSTYRING

Operasjonell risiko søkes redusert med et effektivt system for internkontroll med 1) klare ansvarsbeskrivelser, 2) tydelige rutiner, og 3) dokumenterte fullmakter. Risikoer følges opp gjennom ledelsens risikogjennomgang med dokumentering av risikoer, tiltak og oppfølging av hendelser. I tillegg kommer internrevisjonens uavhengige kontroll gjennom styrevedtatte revisjonsprosjekter.

RISIKOKONTROLL

CRO støtter prosessen for risikogjennomgang og har ansvar for å sammenstille og rapportere områdets risikobilde, følge opp forbedringstiltak og kontrollere at risikoregistreringen er oppdatert i ERM. Resultater fra prosessen rapporteres til styret.

For å kunne identifisere problemområder internt har bankkonsernet implementert rutiner for løpende rapportering av hendelser til CRO, som er ansvarlig for loggføring og oppfølging av meldte hendelser. CRO gjennomgår de vesentligste hendelsene med styret.

I forbindelse med måneds-, kvartals- og årsregnskapene foretar bankens stabsfunksjoner flere kontroller og avstemminger for å kontrollere og redusere den operasjonelle risikoen. I tillegg gjennomfører compliancefunksjonen og internrevisor stikkprøver innenfor en rekke av de viktigste arbeidsprosesser. Resultatene av disse rapporteres til ledelsen og styret.

COMPLIANCE RISIKO

Compliancerisiko er risikoen for at selskapet pådrar seg økonomisk tap eller offentlige sanksjoner som følge av manglende etterlevelse av eksternt og internt regelverk.

RISIKOSTYRING

Compliancerisiko i Storebrand Bank ASA styres gjennom instruks for compliancefunksjonen. Hovedansvar til funksjonen er å understøtte foretakets styre og ledelse i arbeidet med å etterleve relevante lov og forskriftsbestemmelser ved å selvstendig og uavhengig identifisere, vurdere, overvåke og rapportere compliancerisiko. Funksjonen skal arbeide forebyggende gjennom rådgivning og sikring av at det er etablert effektive prosesser for informasjon og implementering av gjeldende og fremtidig regelverk. Compliancefunksjonen skal ha en risikobasert tilnærming.

RISIKOKONTROLL

Compliancefunksjonen gjennomfører kontrollaktiviteter for å påse faktisk etterlevelse.

Note 8 - Verdssettelse av finansielle instrumenter

VERDSETTELSE AV FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL AMORTISERT KOST

Virkelig verdi på utlån til kunder med regulær rente er vurdert til amortisert kost. Virkelig verdi på utlån til bedriftskunder med marginlån er imidlertid svakt lavere enn amortisert da enkelte lån løper med lavere margin enn de ville gjort dersom de var tatt opp per 31.12.2016. Mindre-verdien er beregnet ved å neddiskontere differansen mellom avtalt margin og dagens markedspris over gjenværende løpetid. I tillegg er virkelig verdi justert for individuelle nedskrivninger. Virkelig verdi på utlån, gjeld til kredittinstitusjoner og gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer er basert på verdsettingsteknikker. I verdsettingsteknikkene benyttes rentekurver og kredittspreader fra eksterne leverandører, dog med unntak av utlån som vurderes til spreader for tilsvarende nye lån.

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3				
	Kvoterte	Observerbare	Ikke observerbare	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Balanseført	Balanseført
(NOK mill.)	priser	forutsetninger	forutsetninger	31.12.2016	31.12.2015	verdi	verdi
Finansielle eiendeler							
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner		272,0		272,0	122,9	272,0	122,9
Netto utlån til kunder - bedriftsmarked		1 477,3		1 477,3	2 282,9	1 513,6	2 314,2
Netto utlån til kunder - personmarked		23 795,8		23 795,8	25 733,1	23 795,7	25 733,1
Obligasjoner klassifisert som utlån og fordring		532,7		532,7	781,7	530,6	780,7
Sum finansielle eiendeler 31.12.2016	0,0	26 077,8	0,0	26 077,8		26 111,9	
Sum finansielle eiendeler 31.12.2015		28 920,6			28 920,6		28 950,9
Finansielle forpliktelser							
Gjeld til kredittinstitusjoner		5,0		5,0	11,6	5,0	11,6
Innskudd fra kunder		15 238,4		15 238,4	17 824,7	15 238,4	17 824,7
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		13 584,5		13 584,5	12 183,9	13 521,0	12 214,2
Ansvarlig lånekapital		277,6		277,6	277,0	277,2	277,0
Sum finansielle forpliktelser 31.12.2016	0,0	29 105,4	0,0	29 105,4		29 041,6	
Sum finansielle forpliktelser 31.12.2015		30 297,1			30 297,1		30 327,5

VERDSETTELSE AV FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI

Storebrand Bank konsern gjennomfører en omfattende prosess for å sikre en mest mulig markedsriktig verdifastsettelse av finansielle instrumenter. Børsnoterte finansielle instrumenter verdsettes basert på offisielle sluttkurser fra børs innhentet gjennom Reuters og Bloomberg. Obligasjoner verdsettes som hovedregel basert på innhentede kurser fra Reuters, Bloomberg og Nordic Bond Pricing. Obligasjoner som ikke kvoteres regelmessig vil normalt verdsettes basert på anerkjente teoretiske modeller. Sistnevnte gjelder i særlig grad obligasjoner denominert i norske kroner. Som grunnlag for slik verdsettelse benyttes diskonteringsrenter bestående av swaprenter tillegg en kredittpremie. Kredittpremien vil oftest være utstederspesifikk, og normalt basert på konsensus av kredittspreader kvotert av et utvalg meglerforetak.

Unoterte derivater, herunder primært rente- og valutainstrumenter, verdsettes også teoretisk. Pengemarkedsrenter, swaprenter, valutakurser og volatiliteter som danner grunnlag for verdsettelse hentes fra Reuters, Bloomberg og Norges Bank.

Storebrand Bank konsern gjennomfører løpende kontroll for å sikre kvaliteten på innhentede markedsdata fra eksterne kilder. Slike kontroller vil generelt omfatte sammenligning av multiple kilder samt kontroll og rimelighetsvurdering av unormale endringer.

Storebrand konsernet kategoriserer finansielle instrumenter som verdsettes til virkelig verdi på tre forskjellige nivåer som er nærmere beskrevet nedenfor. Nivåene gir uttrykk for ulik grad av likviditet og ulike målemetoder. Selskapet har etablert verdsettelsesmodeller for å fange opp informasjon fra et bredt utvalg med godt informerte kilder med henblikk på å minimere usikkerhet knyttet til verdsettelsen.

Verdien av fastrenteutlåne fastsettes ved at avtalte kontantstrømmer neddiskonteres over gjenværendeløpetid med gjeldene diskonteringsfaktor justert for markedsspread. Diskonteringsfaktoren som benyttes tar utgangspunkt i en swaprente (mid swap) med en løpetid som tilsvarer gjenværende bindingstid på underliggende. Markedsspread som benyttes på balansedag fastsettes ved å vurdering av markedsforholdene, markedspris og tilhørende swaprente.

Under aksjer er det primært investering i VISA Norge FLI verdsatt basert på informasjon om gjennomført transaksjon mellom VISA Europa Ltd og VISA Inc.

SENSITIVITETSVURDERING

UTLÅN TIL KUNDER

Verdien av fastrenteutlånene fastsettes ved at avtalte kontantstrømmer neddiskonteres over gjenværende løpetid med gjeldene diskonteringsfaktor justert for markedsspread. Diskonteringsfaktoren som benyttes tar utgangspunkt i en swaprente (mid swap) med en løpetid som tilsvarer gjenværende bindingstid på underliggende. Markedsspread som benyttes på balansedagen fastsettes ved vurdering av markedsforholdene, markedspris og tilhørende swaprente.

AKSJER

I denne posten inngår medlemskap i VISA Norge FLI verdsatt basert på informasjon om gjennomføring av transaksjon mellom VISA Europe Ltd og VISA Inc. Transaksjonen ble gjennomført i 2. kvartal 2016 og banken fikk i juni 2016 en utdeling på 24,6 millioner kroner basert på bankens andel. Ved utgangen av året er medlemsskapet verdsatt til hva banken forventer å motta i utsatt oppgjør, justert for usikkerhet. Verdiendring medtas over Totalresultat.

Økning/reduksjon i virkelig verdi	Fastrenteutlån til kunder		Aksjer	
	Endring markedsspread		Endring verdi	
	+ 10 bp	- 10 bp	+ 25 BP	- 25 BP
Endring virkelig verdi per 31.12.2016 (NOK Mill.)	-8,4	7,8	0,4	-0,4
Endring virkelig verdi per 31.12.2015 (NOK Mill.)	-3,9	3,9	0,2	-0,2

Nivå 1: Finansielle instrumenter der verdsettelse er basert på kvoterte priser i aktive markeder for identiske eiendeler

Obligasjoner, sertifikater eller tilsvarende instrumenter utstedt av nasjonal stat er generelt klassifisert på nivå 1. Når det gjelder derivater vil standardiserte aksjeindeks- og rentefutures omfattes på dette nivå.

Nivå 2: Finansielle instrumenter der verdsettelse er basert på observerbar markedsinformasjon ikke omfattet av nivå 1

Denne kategorien omfatter finansielle instrumenter som verdsettes basert på markedsinformasjon som kan være direkte observerbar eller indirekte observerbar. Markedsinformasjon som er indirekte observerbar innebærer at prisene kan være avledet fra observerbare relaterte markeder. Nivå 2 omfatter aksjer eller tilsvarende egenkapitalinstrumenter der markedskurser er tilgjengelig, men der omsetningsvolum er for begrenset til å oppfylle kriteriet for nivå 1. Normalt vil aksjene på dette nivå være omsatt i løpet av siste måned. Obligasjoner og tilsvarende instrumenter er generelt klassifisert på dette nivå. Videre er rente- og valutaswap'er, ikke-standardiserte rente- og valutaderivater klassifisert på nivå 2.

Nivå 3: Finansielle instrumenter der verdsettelse er basert på informasjon som ikke er observerbar iht nivå 2

Investeringer klassifisert på nivå 3 omfatter primært fastrenteutlån og investering i VISA Norge FLI.

SPESIFIKASJON AV FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET

(NOK mill.)	Nivå 1 Kvoterte priser	Nivå 2 Observerbare forutsetninger	Nivå 3 Ikke observerbare forutsetninger	Balanseført verdi 31.12.2016	Balanseført verdi 31.12.2015
Finansielle eiendeler					
Aksjer		9,3	6,2	15,5	10,6
Sum aksjer 31.12.2016	0,0	9,3	6,2	15,5	
Sum aksjer 31.12.2015		1,6	9,0		
Utlån til kunder - Bedriftsmarked				0,0	
Utlån til kunder - Personmarked			1 958,5	1 958,5	1 214,8
Sum utlån til kunder 31.12.2016			1 958,5	1 958,5	
Sum utlån til kunder 31.12.2015			1 214,8		
Stat og statsgaranterte obligasjoner		524,2		524,2	219,2
Verdipapiriserte obligasjoner		2 907,7		2 907,7	2 434,3
Sum obligasjoner 31.12.2016	0,0	3 431,9	0,0	3 431,9	
Sum obligasjoner 31.12.2015		2 653,5			
Rentederivater		45,8		45,8	91,6
Valutaderivater				0,0	0,2
Sum derivater 31.12.2016	0,0	45,8	0,0	45,8	
herav derivater med positiv markedsverdi		254,1		254,1	423,0
herav derivater med negativ markedsverdi		-208,3		-208,3	-331,3
Sum derivater 31.12.2015		91,8			
Finansielle forpliktelser					
Gjeld til kredittinstitusjoner		402,2		402,2	404,1
Sum forpliktelser 31.12.2016	0,0	402,2	0,0	402,2	
Sum forpliktelser 31.12.2015		404,1			

Det er ingen bevegelser mellom kvoterte priser og observerbare forutsetninger for de ulike finansielle instrumentene i året.

SPESIFIKASJON AV FINANSIELLE INSTRUMENTER ETTER VERDSETTELSESTEKNIKKER (IKKE OBSERVERBARE FORUTSETNINGER)

(NOK mill.)	Aksjer	Utlån til kunder
Balanse 1.1.2016	9,0	1 214,8
Netto gevinster/tap på finansielle instrumenter	-2,8	-26,2
Tilgang/kjøp		1 045,7
Salg/forfalte oppgjør		-275,8
Overført fra observerbare forutsetninger til ikke observerbare forutsetninger		
Omregningsdifferanser utenlandsk valuta		
Annet		
Balanse 31.12.2016	6,2	1 958,5

Note 9 - Segment

RESULTATPOSTER OG BALANSEPOSTER PER VIRKSOMHET:

(NOK mill.)	Bedriftsmarked		Personmarked		Treasury/annet		Totalt	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Resultatposter:								
Netto renteinntekter	42,2	37,7	353,8	365,9	-23,3	-26,3	372,7	377,3
Netto provisjonsinntekter	5,8	7,8	41,7	39,6	1,0	-6,8	48,5	40,6
Sum andre inntekter		1,8		-6,8	83,4	-15,4	83,4	-20,4
Driftskostnader	-20,5	-42,1	-264,2	-217,8		-6,6	-284,7	-266,6
Driftsresultat før tap	27,4	5,2	131,3	180,8	61,0	-55,1	219,8	130,9
Tap på utlån, garantier mv.	-12,7	-40,3	-4,4	-5,2		0,2	-17,2	-45,4
Resultat før skatt for videreført virksomhet	14,7	-35,1	126,9	175,6	61,0	-54,9	202,7	85,5
Resultat etter skatt for avviklet virksomhet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	-0,5	0,5	-0,5
Balanseposter:								
Brutto utlån	1 549,8	2 371,8	25 685,9	26 860,8	97,8	118,2	27 333,5	29 350,8
Nedskrivninger utlån	-36,2	-57,6	-29,5	-31,6		0,5	-65,7	-88,6
Netto utlån til kunder	1 513,6	2 314,2	25 656,4	26 829,2	97,8	118,7	27 267,8	29 262,1
Innskudd fra og gjeld til kunder	227,7	400,0	14 872,2	17 434,9	138,4	-10,3	15 238,4	17 824,7
Nøkkeltall:								
Renteinntekter i % av gj.sn.forvaltningskapital	1,69 %	1,05 %	1,12 %	1,24 %			1,11 %	1,13 %
Kostnader i % av inntekter	43 %	89 %	67 %	55 %			56 %	67 %
Innskuddsdekning	15 %	17 %	58 %	65 %			56 %	61 %
Total avsetningsgrad nedskrivninger	71 %	132 %	21 %	22 %			34 %	48 %

Storebrand Bank ASA er en forretningsbank med hovedkontor på Lysaker i Bærum kommune. Virksomheten foregår hovedsakelig i Norge.

BESKRIVELSE AV SEGMENTENE:

Bedriftsmarked: Segmentet omfatter innskudd og utlån til næringskunder, hovedsakelig eiendomsbesittere/-utviklere. Kapitalmarkedsvirksomhet for kunder innen bankens bedriftsmarkedssegment presenteres under segmentet Bedriftsmarked. Storebrand Bank ASA har besluttet å avvikle bedriftsmarkedet i banken. Avviklingen av virksomheten skjer kontrollert over tid.

Personmarked: Innskudd fra og utlån til personlige kunder, inkl. kredittkort. Utlån består hovedsakelig av lån med pant i bolig. Segmentet inkluderer utlån i Storebrand Boligkreditt AS. Kapitalmarkedsvirksomhet for kunder innen bankens personmarkedssegment presenteres under segmentet Personmarked.

Avgift til Bankenes Sikringsfond er i segmentregnskapet periodisert over 12 måneder.

Treasury/annet: Fordeling av ikke direkte henførbare inntekter og kostnader er allokert basert på antatt forbruk av ressurser. Elimineringer av dobbeltføringer gjelder hovedsakelig kundeforretninger som utføres på tvers av segmentene. Effekter av økonomisk sikring og likviditetsporteføljen er ikke allokert ut på forretningsområdene og rapporteres kun under treasury/annet.

Note 10 - Netto inntekter fra finansielle instrumenter

NETTO RENTEINNTEKTER

(NOK mill.)	2016	2015
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	5,9	9,8
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder	701,5	870,2
Renter og lignende innt. av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende papirer	55,9	63,1
Andre renteinntekter og lignende inntekter	2,6	5,7
Sum renteinntekter *)	765,9	948,8
Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner	-5,7	-3,2
Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder	-120,4	-303,3
Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer	-241,8	-234,2
Renter og lignende kostnader på ansvarlig lånekapital	-11,0	-14,7
Andre rentekostnader og lignende kostnader	-14,5	-16,2
Sum rentekostnader **)	-393,3	-571,6
Sum netto renteinntekter	372,7	377,3
*) Herav sum renteinntekter for utlån mv. som ikke vurderes til virkelig verdi	651,7	801,7
**) Herav sum rentekostnader for innskudd mv. som ikke vurderes til virkelig verdi	-389,3	-570,8

Rentekostnader og verdiendringer på innlån til virkelig verdi (FVO):	2016	2015
Rentekostnader innlån FVO	-3,8	-0,9
Verdiendringer innlån FVO	-0,1	
Netto kostnader innlån til virkelig verdi (FVO)	-3,9	-0,9

NETTO INNTEKTER OG GEVINSTER FRA FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSE:

	2016	2015
Aksjer og andeler		
Mottatt utbytte av aksjer og andeler	24,6	0,3
Netto gevinst/tap ved realisasjon av aksjer og andeler	-0,4	-0,3
Sum gevinst/tap på aksjer og andeler, FVO	24,3	0,1
Sertifikater og obligasjoner		
Realiserte gevinst/tap på sertifikater og obligasjoner, FVO	9,3	-8,9
Urealiserte gevinst/tap på sertifikater og obligasjoner, FVO	18,0	-26,1
Sum gevinst/tap på sertifikater og obligasjoner, FVO	27,3	-35,0
Utlån til kunder		
Urealisert gevinst/tap på utlån til kunder, FVO	-25,2	-7,0
Sum gevinst/tap på utlån til kunder, FVO	-25,2	-7,0
Gjeld til kredittinstitusjoner og andre innlån		
Realisert gevinst/tap på gjeld til kredittinstitusjoner og andre innlån, FVO		
Urealisert gevinst/tap på gjeld til kredittinstitusjoner og andre innlån, FVO	-0,1	-0,4
Sum gevinst/tap på gjeld til kredittinstitusjoner og andre innlån, FVO	-0,1	-0,4
Finansielle derivater og valuta		
Realiserte gevinster/tap på finansielle derivater, holdt for omsetning	37,9	66,9
Urealiserte gevinster/tap på finansielle derivater, holdt for omsetning	34,3	-25,2
Sum finansielle derivater og valuta	72,2	41,8
Netto inntekter og gevinster fra finansielle instrumenter til virkelig verdi	98,4	-0,5
Virkelig verdi sikring		
Realisert gevinst/tap på derivater og obligasjoner, virkelig verdi sikring		-0,1
Urealisert gevinst/tap på derivater og obligasjoner, virkelig verdi sikring	-5,7	-1,2
Netto gevinst/tap fra finansielle instrumenter virkelig verdi sikring	-5,7	-1,3
Sertifikater og obligasjoner		
Realisert gevinst/tap på sertifikater og obligasjoner til amortisert kost	0,1	
Sum gevinst/tap på sertifikater og obligasjoner til amortisert kost	0,1	0,0
Uttstedte obligasjoner		
Realisert gevinst/tap på utstedte obligasjoner til amortisert kost	-6,0	-24,2
Sum gevinst/tap på utstedte obligasjoner til amortisert kost	-6,0	-24,2
Netto inntekter og gevinster fra finansielle instrumenter til amortisert kost	-5,9	-24,2
Netto inntekter og gevinster fra finansielle eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi	86,9	-26,0
Netto gevinst/tap på eiendeler til virkelig verdi:		
Eiendeler øremerket til virkelig verdi ved førstegangsinnregning	27,0	-43,5
Eiendeler klassifisert som holdt for omsetning	47,1	32,6
Endringer i virkelig verdi på eiendeler som skyldes endring i kreditrisiko	0,3	-33,9
Netto gevinst/tap på forpliktelser til virkelig verdi:		
Forpliktelser øremerket til virkelig verdi ved førstegangsinnregning	-0,1	
Forpliktelser klassifisert som holdt for omsetning		

Noten inkluderer gevinst/tap på investeringer i obligasjoner og sertifikater, alle finansielle derivater, utlån vurdert til virkelig verdi, innlån vurdert til virkelig verdi, resultateffekt av virkelig verdi sikring og alle utstedte sertifikater og obligasjoner. Øvrige finansielle instrumenter er ikke inkludert.

Note 11 - Provisjoner

(NOK mill.)	2016	2015
Gebyrer bankvirksomhet	34,9	36,5
Provisjoner spareprodukter	4,8	10,2
Gebyrer og forvaltning utlån	20,3	5,3
Øvrige gebyrer	3,7	
Sum provisjonsinntekter *)	63,6	52,0
Gebyrer og provisjoner bankvirksomhet	-14,1	-8,9
Provisjoner spareprodukter	-0,1	-1,6
Øvrige gebyrer	-1,0	-0,9
Sum provisjonskostnader **)	-15,2	-11,4
Netto provisjonsinntekter	48,5	40,6
*) Herav sum provisjonsinntekter fra balanseførte finansielle eiendeler og forpliktelser som ikke vurderes til virkelig verdi	58,9	41,8
***) Herav sum provisjonskostnader fra balanseførte finansielle eiendeler og forpliktelser som ikke vurderes til virkelig verdi	-14,1	-8,9

Note 12 - Godtgjørelse til ekstern revisor

GODTGJØRELSE EKSKL. MVA:

(NOK 1000)	2016	2015
Lovpålagt revisjon	769	1 580
Andre attestasjonstjenester	224	84
Andre tjenester utenfor revisjonen	39	62
Sum	1 032	1 726
Herav godtgjørelse til Deloitte AS (ekskl. mva)		
Lovpålagt revisjon	769	1 580
Andre attestasjonstjenester	224	84
Andre tjenester utenfor revisjonen	39	62
Sum	1 032	1 726

Note 13 - Driftskostnader

(NOK mill.)	2016	2015
Lønnskostnader	-80,5	-89,5
Arbeidsgiveravgift	-12,2	-11,5
Pensjonskostnader (se note 14) ¹⁾	1,4	-11,4
Øvrige personalkostnader	-5,5	-4,7
Sum lønn og andre personalkostnader	-96,8	-117,2
IT-kostnader ²⁾	-45,1	-45,9
Kontordrift og andre administrasjonskostnader	-3,4	-4,9
Sum generelle administrasjonskostnader	-48,5	-50,7
Avskrivninger og nedskrivninger driftsmidler og immaterielle eiendeler (se note 26 og 27)	-25,1	-26,4
Kjøpte personaltjenester (se note 12)	-9,6	-9,8
Husleie og husværekostnader	-8,1	-8,3
Kjøpte tjenester fra konsernet ²⁾	-83,0	-42,9
Øvrige driftskostnader	-13,5	-11,2
Sum andre driftskostnader	-139,4	-98,7
Sum driftskostnader	-284,7	-266,6

1) Ved avvikling av uførepensjon og etterlattedekningen tilknyttet pensjonsordningen for ansatte er det inntektsført en gevinst på 11 millioner kroner. Se note 14.

2) Kjøpte tjenester fra konsernet inneholder kostnader vedrørende bankproduksjon, IT-tjenester, felles administrative funksjoner, økonomi- og juridiske tjenester, markedsføringsaktiviteter, personal og kompetanseutvikling, innkjøpsfunksjon, informasjonstjenester samt sparerådgivning.

Note 14 - Pensjoner

Storebrand konsernet har landspesifikke pensjonsordninger. De ansatte i Storebrand i Norge har en innskuddsbasert pensjonsordning. I en innskuddsordning setter foretaket av et avtalt tilskudd til en pensjonskonto. Den fremtidige pensjonen er avhengig av bidragenes størrelse og avkastningen på pensjonskontoen. Når innskuddene er betalt har foretaket ingen ytterligere betalingsforpliktelser knyttet til innskuddspensjonen, og innbetalingen til pensjonskonto kostnadsføres fortløpende. Det er av regulatoriske årsaker ikke anledning til spare for lønn som overstiger 12G i innskuddspensjon. Storebrand har for ansatte med lønn over 12G en pensjonssparing i spareproduktet Ekstrapensjon.

Premiesatser og innhold for innskuddspensjonsordningen er følgende:

- Sparingen starter fra første lønnskone
- Sparesats på 7 prosent av lønn fra 0 til 12G (Grunnbeløp utgjør kr 92.576 pr 31.12.16)
- I tillegg spares 13 prosent av lønn mellom 7,1 til 12G
- Sparesats i Ekstrapensjon for lønn over 12G er 20 prosent

I sammenheng med nye regler for uførepensjon i tjenestepensjonsloven har Storebrand endret uførepensjonsordningen for egne ansatte i Norge gjeldende fra 1. juni 2016. Fra samme tidspunkt har etterlattedekningene tilknyttet pensjonsordningen opphørt. Disse ordningene har vært bokført som ytelsesordninger i regnskapet. Avviklingen medførte en reduksjon i balanseførte forpliktelser som har gitt en gevinst på 11 millioner kroner ved fraregning, og som reduserer pensjonskostnadene i resultatregnskapet.

De norske selskapene er med i Fellesordningen for avtalefestet pensjon AFP. Den private AFP-ordningen gir et livslangt tillegg til den ordinære pensjonen og er en flerforetaksordning pensjonsordning, men det foreligger ikke tilgjengelig pålitelig informasjon for innregning av forpliktelsen i balansen. Ordningen blir finansiert gjennom årlig premie som fastsettes som en prosent av lønn mellom 1 og 7,1G, og premiesatsen i 2016 var på 2,5 %. De ansatte i Storebrand i Norge som er født før 1. januar 1956 kan velge mellom å ta ut AFP eller gå av ved 65 års alder og motta en driftspensjon fra foretaket frem til fylte 67 år. De ansatte kan velge å ta ut fra AFP-ordningen fra og med fylte 62 år og fortsette å stå i jobb. Ansatte som var sykmeldt og delvis uføre ved overgang til innskuddspensjon, inngår fortsatt i ytelsespensjonsordning. Det foreligger også pensjonsforpliktelser for ytelsesordning knyttet til driftspensjoner for enkelte tidligere ansatte og tidligere styremedlemmer.

AVSTEMMING AV EIENDELER OG GJELD BOKFØRT I BALANSEN

(NOK mill.)	2016	2015
Nåverdi av forsikret pensjonsforpliktelse inkl. arbeidsgiveravgift	34,8	40,2
Virkelig verdi på pensjonsmidler	-33,3	-32,1
Netto pensjonsforpliktelse/midler forsikret ordning	1,4	8,1
Nåverdi av uforsikret pensjonsforpliktelse	12,2	17,1
Netto pensjonsforpliktelse i balansen	13,6	25,3

Inkl. arbeidsgiveravgift på netto underfinansiert forpliktelse som inngår i bruttoforpliktelsen.

BOKFØRT I BALANSEN

(NOK mill.)	2016	2015
Pensjonseiendel		
Pensjonsforpliktelser	13,6	25,3

ENDRINGENE I DEN YTELSESBASERTE PENSJONSFORPLIKTELSEN I LØPET AV ÅRET

(NOK mill.)	2016	2015
Netto pensjonsforpliktelse 1.1 inkl avsatt arbeidsgiveravgift	57,4	64,3
Periodens pensjonsopptjening inklusive avsatt arbeidsgiveravgift	1,7	2,8
Rentekostnader på forpliktelsen	1,3	1,7
Estimatawik	6,1	3,9
Gevinst/tap ved avkortning	-11,3	
Utbetalt pensjon	-4,4	-14,6
Planendringer/endring pensjonsordning/oppgjør	-3,2	
Tilbakeføring arbeidsgiveravgift	-0,7	-0,7
Netto pensjonsforpliktelse 31.12.	46,9	57,4

ENDRINGENE I PENSJONSMIDLENES VIRKELIGE VERDI

(NOK mill.)	2016	2015
Virkelig verdi av pensjonsmidler 1.1	32,1	33,5
Forventet avkastning	0,8	0,9
Estimatawik	-0,5	-6,3
Innbetalt premie	5,6	4,9
Utbetalte pensjoner	-0,8	-1,0
Planendringer/endring pensjonsordning/oppgjør	-3,2	
Arbeidsgiveravgift pensjonsmidler	-0,7	
Netto pensjonsmidler 31.12.	33,3	32,1
Forventede innbetalinger av premie (ytelse) i 2017:	0,7	
Forventede innbetalinger av premie (innskudd) i 2017:	6,6	
Forventede innbetalinger AFP i 2017:	1,3	
Forventede utbetalinger over drift (usikret ordning) i 2017:	3,6	

PENSJONSMIDLENE ER BASERT PÅ STOREBRAND LIVSFORSIKRINGS FINANSIELLE MIDLER SOM HAR FØLGENDE SAMMENSETNING PER 31.12.:

(NOK mill.)	2016	2015
Bygninger og fast eiendom	15 %	12 %
Obligasjoner til amortisert kost	40 %	45 %
Utlån	6 %	
Aksjer og andeler	12 %	11 %
Obligasjoner og andre rentebærende papirer	27 %	27 %
Andre kortsiktige finansielle eiendeler	0 %	4 %
Sum	100 %	100 %

Tabellen viser prosentvis plassering ved utgangen av året av pensjonsmidler som administreres av Storebrand Livsforsikring AS.

Bokført (realisert) avkastning av eiendelene	6,4 %	5,4 %
--	-------	-------

NETTO PENSJONSKOSTNAD I RESULTATREGNSKAPET, SPESIFISERT SOM FØLGER:

(NOK mill.)	2016	2015
Periodens pensjonsopptjening inkl avsatt arbeidsgiveravgift	1,7	2,8
Rentekostnader på forpliktelsen	0,5	0,8
Planendring	-11,3	
Sum ytelsesbaserte ordninger	-9,1	3,6
Periodens kostnad til innskuddsordninger	6,4	6,6
Periodens kostnad til AFP	1,2	1,1
Netto pensjonskostnad resultatført i perioden	-1,4	11,4

Netto pensjonskostnad inkluderer arbeidsgiveravgift og inngår i driftskostnader. Se note 14.

ANALYSE AV AKTUARIELT TAP / (GEVINST) I PERIODEN

(NOK mill.)	2016
Tap (gevinst) - endring i diskonteringsrenten	
Tap (gevinst) - endring i andre økonomiske forutsetninger	
Tap (gevinst) - endring i tabell for dødelighet	
Tap (gevinst) - endring i andre demografiske forutsetninger	
Tap (gevinst) - opplevd DBO	6,1
Tap (gevinst) - opplevd Pensjonsmidler	0,1
Investerings-/administrasjonskostnader	0,4
Øvre grense pensjonsmidler	
Aktuarielt tap (gevinst) i perioden	6,6

HOVEDFORUTSETNINGER BENYTTET I BEREGNINGENE AV NETTO PENSJONSFORPLIKTELSE

	31.12.2016	31.12.2015
Diskonteringsrente	2,3 %	2,7 %
Forventet lønnsvekst	2,00 %	2,3 %
Forventet årlig regulering folketrygd	2,00 %	2,3 %
Forventet årlig regulering utbetaling av pensjoner	0,0 %	0,0 %
Uførhetstabell	KU	KU
Dødelighetstabell	K2013BE	K2013BE

ØKONOMISKE FORUTSETNINGER:

Fastsettelse av økonomiske forutsetninger er basert på reglene i IAS 19. Det vil særlig være betydelig usikkerhet knyttet til langsiktige antagelser som fremtidig inflasjon, realrente, reallønnsvekst og G-regulering.

Det er i Norge benyttet en diskonteringsrente fastsatt med utgangspunkt i obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Basert på observert markeds- og volumutvikling må det norske OMF-markedet etter Storebrands oppfatning defineres som et dypt marked.

Ved fastsettelse av økonomiske forutsetninger vurderes også bedriftsspesifikke forhold herunder forventet vekst i direkte lønn.

AKTUARIELLE FORUTSETNINGER:

I Norge er det standardiserte forutsetninger om døds-/uføreutvikling samt andre demografiske faktorer utarbeidet av Finansnæringens Fellesorganisasjon. Det ble med virkning fra 2014 innført et nytt dødelighetsgrunnlag K2013 for kollektive pensjonsforsikringer i livsforsikringsselskaper og pensjonskasser. Storebrand har benyttet dødelighetstabell K2013BE (beste estimat) i aktuarberegningene per 31.12.2016.

Note 15 - Tap på utlån og garantier

(NOK mill.)	2016	2015
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	30,7	-23,9
Periodens endring i gruppenedskrivninger	-6,9	-10,6
Periodens endring i individuelle nedskrivninger garantier		0,1
Konstaterte tap som det tidligere er avsatt for	-35,5	
Konstaterte tap som det tidligere ikke er avsatt for	-6,6	-12,4
Inngått på tidligere konstaterte tap	1,1	1,4
Periodens nedskrivninger på utlån og garantier	-17,2	-45,4

Note 16 - Skatter

SKATTEKOSTNAD I RESULTATET

(NOK mill.)	2016	2015
Betalbar skatt i balansen	-31,3	-27,4
Betalbar skatt i egenkapitalen	-2,7	-3,3
Betalbar skatt i OCI	-1,7	
Endring i utsatt skatt	-9,3	4,6
Sum skattekostnad	-45,0	-26,0

BETALBAR SKATT I BALANSEN

(NOK mill.)	2016	2015
Betalbar skatt	-31,3	-27,4
- skatteeffekt på avgitt konsernbidrag		
Betalbar skatt i balansen (note 31)	-31,3	-27,4

AVSTEMMING AV FORVENTET SKATTEKOSTNAD TIL FAKTISK SKATTEKOSTNAD

(NOK mill.)	2016	2015
Ordinært resultat før skatt	202,7	85,5
Forventet inntektsskatt med nominell skattsats	-50,7	-23,1
Skatteeffekten av :		
Realiserte aksjer	-0,1	-0,1
Mottatt aksjeutbytte	6,0	
Permanente forskjeller	-0,2	-0,2
Endring ikke balanseført utsatt skatt		0,3
Endring i skatteregler	-0,1	-2,5
Endring tidligere år		-0,5
Skattekostnad	-45,0	-26,0

Skattekostnaden påvirkes av skatteeffekter knyttet til tidligere år.

BEREGNING AV UTSATT SKATTEFORDEL OG UTSATT SKATT AV MIDLERTIDIGE FORSKJELLER OG UNDERSKUDD TIL FREMFØRING

(NOK mill.)	2016	2015
Skatteøkende midlertidige forskjeller		
Gevinst-/tapskonto	0,1	0,1
Annet	0,4	0,6
Sum skatteøkende midlertidige forskjeller	0,5	0,7
Skattereduserende midlertidige forskjeller		
Pensjon	-13,6	-25,3
Finansielle instrumenter	-51,2	-72,7
Driftsmidler	-14,4	-16,5
Avsetninger	-16,1	-18,3
Sum skattereduserende midlertidige forskjeller	-95,3	-132,7
Fremførbare underskudd/godtgjørelse	-1,6	-1,2
Grunnlag utsatt skatt/skattefordel	-96,4	-133,2
Nedvurdering av grunnlag for utsatt skattefordel	0,1	
Netto grunnlag for utsatt skatt og utsatt skattefordel	-96,3	-133,2
Netto utsatt fordel/forpliktelse i balansen	24,0	33,3

Stortinget vedtok i desember 2016 å redusere selskapsskattesatsen fra 25 til 24 prosent med virkning fra 1. januar 2017. Samtidig ble det vedtatt å innføre en finansskatt med virkning fra samme dato. For selskaper som omfattes av finansskatten videreføres dermed selskapsskattesatsen på 2016-nivå (25 prosent).

Siden Storebrand Bank ASA har aktiviteter innenfor K-området (som definert i SN2007) som overstiger 30 prosent og dermed omfattes av finansskatten, er det derfor benyttet en skattesats på 25 prosent ved balanseføring av utsatt skatt/skattefordel. I Storebrand Bank konsernet inngår både selskaper som omfattes og som ikke omfattes av finansskatten. Ved balanseføring av utsatt skatt/ skattefordel i konsernregnskapet benyttes derfor selskapsskattesatsen gjeldende for det enkelt selskap (24 eller 25 prosent).

SPESIFIKASJON AV BETALBAR OG UTSATT SKATT FØRT MOT EGENKAPITALEN:

(NOK mill.)	2016	2015
Estimatavvik pensjoner	-1,7	-2,9
Sum	-1,7	-2,9

Balanseført utsatt skattefordel er først og fremst knyttet til skattereduserende midlertidige forskjeller på driftsmidler, pensjonsforpliktelse og finansielle instrumenter. Banken har positiv inntjening og dette forventes også fremover. Utsatt skattefordel balanseføres i tilknytning til Storebrand Bank ASA da det vurderes som sannsynlig at fordelen kan utnyttes.

Note 17 - Klassifisering av finansielle eiendeler og forpliktelser

(NOK mill.)	Lån og fordringer	Virkelig verdi, trading	Virkelig verdi, FVO	Tilgjengelig for salg	Forpliktelser amortisert kost	Sum balanseført verdi
Finansielle eiendeler						
Kontanter og fordringer på sentralbanker	464,5					464,5
Utlån til kredittinstitusjoner	272,0					272,0
Aksjer og andeler			9,3	6,2		15,5
Obligasjoner og andre verdipapir med fast avkastning	530,6		3 431,9			3 962,5
Derivater		254,1				254,1
Utlån til kunder, netto ¹⁾	25 309,4		1 958,5			27 267,8
Andre kortsiktige eiendeler	30,5					30,5
Sum finansielle eiendeler 2016	26 607,0	254,1	5 399,7	6,2	0,0	32 267,0
Sum finansielle eiendeler 2015	29 187,8	423,0	3 870,0	9,0	0,0	33 489,8
Finansielle forpliktelser						
Gjeld til kredittinstitusjoner			402,2		5,0	407,2
Innskudd fra kunder i bankvirksomhet					15 238,4	15 238,4
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer					13 521,0	13 521,0
Derivater		208,3				208,3
Annen kortsiktig gjeld					153,7	153,7
Ansvarlig lånekapital					277,2	277,2
Sum finansielle eiendeler 2016	0,0	208,3	402,2	0,0	29 195,3	29 805,8
Sum finansielle eiendeler 2015	0,0	331,3	404,1	0,0	30 440,8	31 176,2

1) Nedskrivning utlån er fratrasket porteføljen klassifisert som "Lån og fordringer".

Note 18 - Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner

(NOK mill.)	2016 Balanseført verdi	2015 Balanseført verdi
Sum utlån og fordringer på kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid til amortisert kost	272,0	122,9
Sum utlån og fordringer på kredittinstitusjoner til amortisert kost	272,0	122,9

Note 19 - Obligasjoner og andre verdipapirer til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet

(NOK mill.)	2016	2015
	Virkelig verdi	Virkelig verdi
Offentlig utsteder og/eller statsgarantert	524,2	219,2
Verdipapiriserte obligasjoner	2 907,7	2 434,3
Sum obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning til virkelig verdi	3 431,9	2 653,5
Modifisert durasjon	0,25	0,31
Gjennomsnittlig effektiv rente per 31.12.	1,36 %	1,55 %

Alle verdipapirer er i norske kroner. Sammenvektingen til gjennomsnittlig effektiv rente for totalbeholdningen er gjort med det enkelte papirs andel av total rentefølsomhet som vekter.

Note 20 - Obligasjoner til amortisert kost - Utlån og fordringer

(NOK mill.)	2016		2015	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Offentlig utsteder og/eller statsgarantert	200,3	200,9	400,6	401,4
Verdipapiriserte obligasjoner	330,3	331,8	380,1	380,2
Sum obligasjoner til amortisert kost	530,6	532,7	780,7	781,7
Modifisert durasjon		0,18		0,17
Gjennomsnittlig effektiv rente per 31.12.		1,23 %		1,37 %

Alle verdipapirer er i norske kroner. Sammenvektingen til gjennomsnittlig effektiv rente for totalbeholdningen er gjort med det enkelte papirs andel av total rentefølsomhet som vekter. Basert på vurdering av papirenes likviditet på kjøpstidspunktet inngår disse papirene i kategorien utlån og fordringer.

Note 21 - Gjenkjøpsavtaler (Repoavtaler)

(NOK mill.)	2016	2015
	Balanseført verdi	Balanseført verdi
Overførte obligasjoner som fortsatt balanseføres (note 19)	402,2	402,5
Forpliktelser tilknyttet eiendelene 1) (se note 17)	402,2	404,1

1) Rapporterer på linjen Gjeld til kredittinstitusjoner i balansen.

Overførte obligasjoner som inngår i gjenkjøpsavtaler fraregnes ikke da all risiko og avkastning på papirene beholdes av Storebrand Bank ASA.

Note 22 - Finansielle derivater

Finansielle derivater er knyttet til underliggende størrelser som ikke bokføres i balansen. For å kvantifisere omfanget av derivater refereres det til slike underliggende størrelser betegnet som underliggende hovedstol, nominelt volum og lignende. Nominelt volum beregnes ulikt for ulike typer finansielle derivater, og det gir et visst uttrykk for omfang og risiko av posisjonene av finansielle derivater.

Brutto nominelt volum gir først og fremst informasjon om omfanget, mens netto nominelt volum gir et visst uttrykk for risikoposisjoner. Nominelt volum for ulike instrumenter er imidlertid ikke nødvendigvis sammenlignbare med tanke på risikoeksponering. I motsetning til brutto nominelt volum tar beregningen av netto nominelt volum også hensyn til fortegnet til instrumentenes markedsrisikoeksponering, ved å skille mellom såkalte eiendelsposisjoner og gjeldsposisjoner.

En eiendelsposisjon i et aksjederivat innebærer en positiv verdiøkning ved økning i aksjekurser. For rentederivater medfører en eiendelsposisjon en positiv verdiøkning ved rentenedgang - tilsvarende som for obligasjoner. En eiendelsposisjon i et valutaderivat gir positiv verdiendring ved økning i den aktuelle valutakursen mot NOK. Gjennomsnittlig brutto nominelt volum er basert på daglige beregninger av brutto nominelt volum.

(NOK mill.)	Brutto nom. volum ¹⁾	Brutto balanse- førte fin. eiendeler	Brutto balanseført gjeld	Nettoført fin. eiendeler/ gjeld i balansen	Beløp som kan, men ikke er presentert netto i balansen		
					Fin. eiendeler	Fin. gjeld	Netto beløp
Rentederivater ²⁾	8 714,2	254,1	208,3				45,8
Valutaderivater	5,0						0,0
Sum derivater 31.12.2016	8 719,2	254,1	208,3	0,0	0,0	0,0	45,8
Sum derivater 31.12.2015	9 608,9	423,0	331,3				91,8

1) Verdier per 31.12.

2) Rentederivater er inklusive opptjente ikke forfalte renter.

INVESTERINGER UNDERLAGT NETTING AGREEMENTS / CSA

(NOK mill.)	Balanseførte eiendeler	Balanseførte forpliktelser	Netto eien- deler	Sikkerhetsstillelser		Netto eksponering
				Kontanter (+/-)	Verdipapirer (+/-)	
Investeringer underlagt netting agreements/CSA	119,9	208,3	-88,4		-350,0	261,6
Investeringer ikke underlagt netting agreements/CSA	134,2		134,2			
Sum 2016	254,1	208,3	45,8			

Note 23 - Valutaeksponering

FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSE I UTENLANDSK VALUTA

(NOK mill.)	Balanseposter		Valutaterminer Netto salg	Nettoposisjon	
	Eiendeler	Forpliktelser		i valuta	i NOK
CHF	0,1	0,0		0,0	0,0
DKK	0,1	0,1		0,0	0,0
EUR	21,2	23,3	2,1	0,0	0,0
GBP	1,4	1,5		0,0	-0,1
SEK	9,0	9,1		0,0	-0,1
USD	22,0	22,7	-0,7	0,0	-1,4
Andre	0,3	0,3		0,0	0,0
Sum nettoposisjon 2016					-1,4
Sum nettoposisjon 2015					-0,4

Tillatt grense for bankens valutaposisjon er 0,50 prosent av ansvarlig kapital, p.t. omlag 13 millioner kroner.

Note 24 - Utlån og garantier

(NOK mill.)	2016 Balanseført verdi	2015 Balanseført verdi
Utlån til kunder til amortisert kost	25 375,0	28 135,9
Utlån til kunder til virkelig verdi, FVO	1 958,5	1 214,8
Sum brutto utlån til kunder	27 333,5	29 350,8
Individuelle nedskrivninger (se note 26)	-27,5	-57,9
Gruppenedskrivninger (se note 26)	-38,2	-30,7
Netto utlån til kunder	27 267,8	29 262,1

Se note 4 for spesifikasjon av utlån og garantier per sektor.

Note 25 - Nedskrivninger av utlån og garantier

(NOK mill.)	2016 Balanseført verdi	2015 Balanseført verdi
Nedskrivninger på individuelle utlån 1.1	57,9	32,8
Periodens konstaterte tap hvor det tidligere har vært foretatt individuell nedskrivning	-35,5	-1,1
Periodens nedskrivning på individuelle utlån	12,5	27,9
Periodens reversering av nedskrivning på individuelle utlån	-7,4	-1,8
Andre korreksjoner i nedskrivningene		
Nedskrivninger på individuelle utlån 31.12.	27,5	57,9
Gruppenedskrivning utlån, garantier mv. 1.1.	30,7	20,7
Periodens gruppenedskrivning	7,5	10,0
Gruppenedskrivning utlån, garantier mv. 31.12.	38,2	30,7
Sum nedskrivninger (se note 24)	65,7	88,6

Note 26 - Immaterielle eiendeler og goodwill

(NOK mill.)	IT-systemer	Sum balanseført verdi 2016	Sum balanseført verdi 2015
Anskaffelseskost 1.1.	178,4	178,4	173,1
Tilgang i perioden:			
Kjøpt separat	15,7	15,7	5,3
Avgang i perioden	-45,2	-45,2	
Anskaffelseskost 31.12.	148,9	148,9	178,4
Akkumulerte av- og nedskrivninger 1.1.	89,8	89,8	64,4
Avskrivning i perioden (se note 13)	15,2	15,2	19,4
Avgang i perioden	-36,3	-36,3	
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.	68,8	68,8	89,8
Balanseført verdi per 31.12.	80,1	80,1	88,5

Immaterielle eiendeler avskrives lineært fra 2 til 10 år.

IT-systemer i denne noten består av utvikling av systemer, datavarehus, bruksrett til systemer og lignende. All utvikling av systemer foretas av ekstene ressurser. Det foretas en årlig vurdering av estimat på økonomisk levetid.

Note 27 - Varige driftsmidler

(NOK mill.)	Inventar	Sum balanseført verdi 2016	Sum balanseført verdi 2015
Balanseført verdi per 1.1.	2,0	2,0	6,6
Avgang		0,0	-3,6
Avskrivning (se note 13)	-1,0	-1,0	-1,0
Balanseført verdi per 31.12.	1,0	1,0	2,0
Anskaffelseskost IB	10,2	10,2	16,0
Anskaffelseskost UB	10,2	10,2	10,2
Akkumulert av- og nedskrivning IB	8,2	8,2	9,4
Akkumulert av- og nedskrivning UB	9,1	9,1	8,2

For hver klasse av anleggsmidler:

Metode for måling av kostpris	Anskaffelseskost
Avskrivningsmetode	lineær
Avskrivningsplan og økonomisk levetid	2 - 10 år

Avskrivninger på driftmidler er inkludert i linjen "Andre driftskostnader" i resultatregnskapet, se note 13.

Det eksisterer ingen begrensning i eiendomsretten på driftsmidler. Det er ingen driftsmidler som er stillet som sikkerhet for forpliktelser.

Note 28 - Innskudd fra kunder

(NOK mill.)	2016 Balanseført verdi	2015 Balanseført verdi
Innskudd fra kunder uten avtalt løpetid	14 972,2	17 623,8
Innskudd fra kunder med avtalt løpetid	266,2	200,9
Sum innskudd fra kunder	15 238,4	17 824,7

Innskudd med avtalt løpetid er innskudd som har kontraktsfestet oppgjørstidspunkt.

Innskudd uten avtalt løpetid har ingen binding og kunden disponerer innskuddene etter eget ønske.

INNSKUDD FORDELT PÅ SEKTOR OG GEOGRAFI

(NOK mill.)	2016 Balanseført verdi	2015 Balanseført verdi
Sektor og næringsfordeling		
Utvikling av byggeprosjekter	55,9	160,0
Omsetning og drift av fast eiendom	942,8	1 646,4
Tjenesteytende næringer	1 060,1	1 513,7
Lønnstakere o.a.	11 737,0	12 876,7
Andre	1 442,6	1 627,9
Sum	15 238,4	17 824,7
Geografisk fordeling		
Østlandet	11 451,5	13 446,5
Vestlandet	1 982,5	2 317,8
Sørlandet	294,0	377,9
Midt-Norge	501,4	578,9
Nord-Norge	626,1	687,6
Utlandet	382,9	415,9
Sum	15 238,4	17 824,7

Note 29 - Sikringsbokføring

Storebrand benytter seg av virkelig verdi sikring på renterisiko. Sikringsobjektene er finansielle forpliktelser som måles til amortisert kost. Derivater regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet. Verdiendringer på sikringsobjektet som er henførbart til den sikrede risikoen, justerer sikringsobjektets balanseførte verdi og innregnes i resultatet. Sikringseffektiviteten følges opp på papirnivå. Ved etablering av sikringseffektivitet måles effektiviteten på bakgrunn av et 2%-poeng rentesjokk på enkeltinstrumentnivå. Sikringseffektivitet vil i etterfølgende perioder måles basert på enkel Dollar Offset metode både med hensyn til prospektiv og retrospektiv beregning. Det forventes at sikringen er høyst effektiv i perioden.

(NOK mill.)	2016 Virkelig verdi ¹⁾			2015 Virkelig verdi ¹⁾		
	Kontrakt/ nominell verdi	Eiendeler	Gjeld	Kontrakt/ nominell verdi	Eiendeler	Gjeld
Renteswapper	2 050,0	129,6		1 815,0	207,3	
Sum rentederivater	2 050,0	129,6		1 815,0	207,3	
Sum derivater	2 050,0	129,6	0,0	1 815,0	207,3	0,0

(NOK mill.)	Sikringsverdi ¹⁾			Sikringsverdi ¹⁾		
	Kontrakt/ nominell verdi	Eiendeler	Gjeld	Kontrakt/ nominell verdi	Eiendeler	Gjeld
Sum underliggende sikringsobjekter	2 050,0		2 187,4	1 815,0		2 025,4
Sikringseffektivitet - prospektiv			101 %			87 %
Sikringseffektivitet - retrospektiv			97 %			102 %

Gevinst/tap virkelig verdi sikring: ²⁾

(NOK mill.)	2016 Gevinst / tap	2015 Gevinst / tap
På sikringsinstrumentet	-67,4	-31,9
På objektet som sikres	63,5	29,3

1) Balanseførte verdier per 31.12.

2) Beløpene inngår i regnskapslinjen "Netto gevinster fra finansielle instrumenter".

Note 30 - Avsetninger

(NOK mill.)	Avsetning for omstrukturering	
	2016	2015
Avsetning 1.1.	7,6	12,1
Avsetning i perioden	5,7	
Avsetninger brukt i perioden	-6,1	-4,5
Sum avsetning 31.12.	7,3	7,6
Klassifisert som:		
Avsetning for påløpte kostnader og forpliktelser	7,3	7,6

Avsetningen er relatert til kostnadsprogrammet i Storebrand og gjelder i hovedsak kostnader knyttet til nedbemanning. Avsetningen er vurdert i henhold til IAS 37 og omstrukturingsplanen er kunngjort til alle parter som er berørt.

Note 31 - Annen gjeld

(NOK mill.)	2016	2015
	Balanseført verdi	Balanseført verdi
Betalingsformidling	27,1	29,8
Påløpte kostnader og ikke opptjente inntekter	37,8	41,3
Leverandørgjeld	9,3	3,4
Betalbar skatt (se note 16)	31,3	27,4
Annen gjeld	48,2	11,5
Sum annen gjeld	153,7	113,4

Note 32 - Forpliktelser utenom balansen og betingede forpliktelser

(NOK mill.)	2016	2015
Garantier	23,6	49,2
Ubenyttede kredittrammer	3 548,5	2 078,6
Lånetilsagn privatmarkedet	3 524,2	1 981,3
Sum betingede forpliktelser	7 096,2	4 109,1

Garantier gjelder i hovedsak betalingsgarantier og kontraktsgarantier. Se forøvrig note 4.

Ubenyttede kredittrammer gjelder innvilget og ubenyttet kreditt på kontokreditter og kredittkort, samt ubenyttet ramme på boligkreditt.

Note 33 - Sikkerhetsstillelser

MOTTATTE OG AVGITTE SIKKERHETSSTILLELSER

Bankkonsernet har ingen mottatte eller avgitte sikkerhetsstillelser utenom verdipapirer som er stillet som sikkerhet for F-lån i Norges Bank (se tabell nedenfor).

SIKKERHETS- OG PANTSTILLELSER

(NOK mill.)	2016	2015
Balanseført verdi av verdipapirer stillet som sikkerhet for bankens D-lån og F-lån i Norges Bank	879,8	650,5
Balanseført verdi av verdipapirer stillet som sikkerhet i andre kredittinstitusjoner	150,9	
Sum	1 030,7	650,5

Verdipapirer stillet som sikkerhet knytter seg til låneadgangen i Norges Bank, hvor lån iht. forskrift skal være fullt ut sikret med pantsettelse av rentebærende verdipapirer og/eller av bankens innskudd i Norges Bank.

SIKKERHETSSTILLELSE UTLÅN I STOREBRAND BOLIGKREDITT AS

Av samlede utlån på 27,3 milliarder kroner i bankkonsernet, er 13,4 milliarder kroner pantsatt i forbindelse med utstedelser av obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) i Storebrand Boligkreditt AS. Utlån i Storebrand Boligkreditt AS er sikkerhet for utstedte obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) i foretaket, og disse aktivaene er dermed pantsatt gjennom obligasjonseiers fortrinn til sikringsmassen i foretaket. Storebrand Boligkreditt AS har en overpantsettelse (OC) på 17,5 prosent, men forpliktet OC er 12,8 prosent. Storebrand Boligkreditt AS har derfor en sikkerhetsmasse som er 583 millioner kroner mer enn forpliktet i låneprogrammet. Storebrand Bank ASA vurderer sikkerhetsstillelsen som tilstrekkelig.

Note 34 - Kapitaldekning

ANSVARLIG KAPITAL

(NOK mill.)	2016	2015
Aksjekapital	960,6	960,6
Øvrig egenkapital	1 585,8	1 443,6
Egenkapital	2 546,3	2 404,2
Hybridkapital inkludert i egenkapital	-225,0	-225,0
Påløpte renter på kjernekapitalinstrumenter inkludert i egenkapital	-1,0	-1,0
Egenkapital som inngår i ren kjernekapital	2 320,3	2 178,1
Fradrag:		
Goodwill og immaterielle eiendeler	-80,1	-88,5
Utsatt skattefordel som ikke skyldes midlertidige forskjeller		-0,3
Avsatt konsernbidrag	-339,0	-74,1
Tillegg:		
Mottatt konsernbidrag		74,1
Kjernekapital uten fondsobligasjoner (ren kjernekapital)	1 901,2	2 089,3
Annen godkjent kjernekapital:		
Fondsobligasjoner	225,0	225,0
Tillegg		
Kjernekapital	2 126,2	2 314,3
Ansvarlig lånekapital, fratrukket egen beholdning	275,0	274,8
Annen tilleggskapital		
Fradrag fra tilleggskapital		
Netto ansvarlig kapital	2 401,2	2 589,1

MINIMUMSKRAV ANSVARLIG KAPITAL

(NOK mill.)	2016	2015
Kredittrisiko	1 002,2	1 110,6
Herav:		
Lokale og regionale myndigheter	5,6	9,8
Institusjoner	9,9	10,0
Foretak	0,0	2,5
Engasjementer med pant i fast eiendom	861,7	951,3
Massemarkedsengasjementer	62,3	88,0
Forfalte engasjementer	15,2	12,4
Obligasjoner med fortrinnsrett	25,5	20,9
Øvrige engasjementer	22,1	15,7
Sum minimumskrav kredittrisiko	1 002,2	1 110,6
Oppgjørsrisiko		
Sum minimumskrav markedsrisiko	0,0	0,0
Operasjonell risiko	77,2	88,4
CVA-risiko *)	9,6	17,8
Fradrag		
Gruppenedskrivninger	-3,1	-2,5
Minimumskrav ansvarlig kapital	1 086,0	1 214,4

*) Kapitalkrav for risiko for svekket kredittverdighet hos motpart.

KAPITALDEKNING

	2016	2015
Kapitaldekning	17,7 %	17,1 %
Kjernekapitaldekning	15,7 %	15,2 %
Ren kjernekapitaldekning	14,0 %	13,8 %

Det benyttes standardmetoden for kredittrisiko og markedsrisiko og basismetoden for operasjonell risiko. Finanstilsynet har i 2016 fastsatt et Pilar 2 tillegg på 1,8 prosent av beregningsgrunnlag for Storebrand Bank ASA og Storebrand Bank konsern. Kravet må dekkes med ren kjernekapital. Krav til motsyklisk kapitalbuffer er økt fra 30. juni 2016. Samlet krav til ren kjernekapital og ansvarlig kapital er henholdsvis 13,3 og 16,8 prosent ved utgangen av 2016. Nivået på det motsykliske kapitalbufferkravet økes ytterligere med 0,5 prosentpoeng fra 31. desember 2017, med tilsvarende økning på krav til ren kjernekapital og ansvarlig kapital fra denne datoen.

SPESIFIKASJON AV BEREGNINGSGRUNNLAG (RISIKOVEKTET VOLUM)

(NOK mill.)	2016	2015
Kredittrisiko	12 528,0	13 882,5
Herav:		
Lokale og regionale myndigheter	70,2	122,6
Institusjoner	123,7	124,6
Foretak	0,1	30,6
Engasjementer med pant i bolig	10 770,7	11 891,8
Massemarkedsengasjementer	778,6	1 100,4
Forfalte engasjementer	189,7	154,8
Obligasjoner med fortrinnsrett	318,8	261,8
Øvrige engasjementer	276,3	195,8
Sum beregningsgrunnlag kredittrisiko	12 528,0	13 882,5
Oppgjørsrisiko		
Sum beregningsgrunnlag markedsrisiko	0,0	0,0
Operasjonell risiko	965,5	1 105,1
CVA-riisiko	119,6	222,6
Fradrag		
Gruppenedskrivninger	-38,2	-30,7
Sum beregningsgrunnlag for minimumskrav ansvarlig kapital	13 574,9	15 179,4

Note 35 - Endringer i konsernets sammensetning

Storebrand Bank ASA besluttet å avvikle eierskapet i Ring Eiendomsmegling AS med datterselskaper i desember 2011. Resultat, eiendeler og forpliktelser for Ring Eiendomsmegling AS er klassifisert som solgt/avviklet virksomhet i bankens konsernregnskap.

Det er gjennomført en kapitalutvidelse på 90.000 kroner i datterselskapet MPV7 Holding AS i 2016.

Note 36 - Nærstående parter

TRANSAKSJONER MED KONSRNSELKAPER

(NOK mill.)	2016 Øvrige konsernselskaper ¹⁾	2015 Øvrige konsernselskaper ¹⁾
Renteinntekter		
Rentekostnader		
Solgte tjenester	3,7	3,1
Kjøpte tjenester	83,0	43,6
Tilgode	14,2	13,7
Gjeld	3,9	9,8

Transaksjoner med konsernselskaper er basert på prinsipp om armlengdes avstand.

1) Øvrige konsernselskaper omfatter alle Storebrand selskaper utenfor delkonsern bank.

SALG AV UTLÅN TIL STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

Storebrand Bank ASA har solgt boliglån til søsterselskapet Storebrand Livsforsikring AS. Boliglånene er solgt til markedsmessige betingelser. Porteføljen av lån som ble solgt per 31.12.2016 utgjorde totalt 11,3 milliarder kroner. Storebrand Livsforsikring AS som kjøper har overtatt både kontantstrømmer og det vesentlige av risiko og kontroll. Utlånene er derfor fraregnet i bankens balanse iht. IAS 39. Storebrand Bank ASA mottar forvaltningshonorar for arbeidet som gjøres med den solgte porteføljen. Banken har inntektsført 15,4 millioner kroner i regnskapet for 2016. Honorar til banken er basert på armlengdes avstand.

TRANSASJONER MED ANDRE NÆRSTÅENDE PARTER

Storebrand Bank ASA definerer Storebrand Optimér ASA som annen nærstående part basert på formålet med selskapet er å tilby alternative spareprodukter til bankens kunder. Storebrand Optimér ASA har ingen ansatte og selskapet har inngått avtale med Storebrand Bank ASA for den daglige forvaltningen av selskapet. Banken er også tilrettelegger for Storebrand Optimér ASA ved gjennomføring av emisjoner i selskapet. Banken har inntektsført 4,0 millioner kroner i regnskapet for 2016, og har et tilgodehavende fra selskapet på 0,4 millioner kroner per 31.12.2016. Honorar til banken er basert på prinsipp om armlengdes avstand.

Storebrand Bank ASA har transaksjoner med nærstående parter som gjøres som en del av de normale forretninger. Disse transaksjoner gjennomføres til markedsmessige betingelser. Vilkår for transaksjoner med ledende ansatte og nærstående fremgår av note 38 for Storebrand Bank ASA.

LÅN TIL ANSATTE

(NOK mill.)	2016	2015
Lån til ansatte i Storebrand Bank ASA	155,5	181,5
Lån til ansatte i Storebrand konsern ekskl. Storebrand Bank ASA	1 663,7	2 285,7

Lån til ansatte er delvis gitt på bakgrunn av betingelser for ansattelån, dvs. lån inntil 3,5 mill. kroner til rentesats tilsvarende normrenten fastsatt av Finansdepartementet. Lån utover 3,5 mill. kroner er gitt på ordinære markedsbetingelser. Det er ikke gitt sikkerhetsstillelser til fordel for ansatte.

BEMANNING OG PERSONALFORHOLD

	2016	2015
Antall ansatte per 31.12.	111	103
Antall ansatte omregnet til årsverk	110	102

Storebrand Bank ASA

Resultatregnskap

1. januar - 31. desember

(NOK mill.)	NOTE	2016	2015
Renteinntekter		481,4	622,3
Rentekostnader		-226,6	-414,2
Netto renteinntekter	10	254,8	208,1
Provisjonsinntekter		122,0	74,4
Provisjonskostnader		-15,1	-11,4
Netto provisjonsinntekter	11	106,8	63,0
Netto gevinster fra finansielle instrumenter	10	95,4	-35,9
Andre inntekter	12	58,6	103,2
Sum andre driftsinntekter		154,0	67,3
Lønn og andre personalkostnader	14, 15	-96,6	-117,0
Generelle administrasjonskostnader	14	-48,3	-50,5
Andre driftskostnader	13, 14, 28, 29	-132,3	-95,9
Sum driftskostnader		-277,2	-263,3
Driftsresultat før tap		238,4	75,0
Periodens nedskrivninger	16	-17,1	-43,5
Resultat av ordinær drift		221,4	31,5
Skatt	17	-47,5	-23,7
Årsresultat		173,8	7,8
Årsresultat henføres til:			
Andel tilordnet aksjonærer		162,9	-0,8
Andel tilordnet hybridkapitalinvestorer		11,0	8,6
Årsresultat		173,8	7,8
Disponeringer:			
Annen egenkapital		165,2	66,3
Avgitt konsernbidrag		-339,0	-74,1
Sum disponeringer		-173,8	-7,8

Oppstilling over totalresultat

(NOK mill.)	NOTE	2016	2015
Årsresultat		173,8	7,8
Øvrige resultatelementer som senere ikke kan reklassifiseres til resultatet			
Endring estimatavik pensjoner	15	-6,6	-10,1
Skatt på estimatavik pensjoner	17	1,7	2,9
Sum øvrige resultatelementer som senere ikke kan reklassifiseres til resultatet		-5,0	-7,2
Urealisert gevinst/tap finansielle instrumenter tilgjengelig for salg		-2,8	9,0
Sum øvrige resultatelementer som senere kan reklassifiseres til resultatet		-2,8	9,0
Totalresultat		166,1	9,5
Totalresultat henføres til:			
Andel tilordnet aksjonærer		155,1	0,9
Andel tilordnet hybridkapitalinvestorer		11,0	8,6
Totalresultat		166,1	9,5

Storebrand Bank ASA

Balanse

31. desember

EIENDELER

(NOK mill.)	Note	2016	2015
Kontanter og fordringer på sentralbanker	4, 18	464,5	188,6
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	4, 8, 18, 19	1 221,8	2 094,8
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet:			
Aksjer og andeler	8, 18	15,5	10,6
Obligasjoner og verdipapirer med fast avkastning	4, 8, 18, 21, 23	4 070,1	4 922,6
Derivater	4, 5, 8, 18, 24, 32	131,1	249,8
Obligasjoner til amortisert kost	4, 18, 22	530,6	780,7
Andre eiendeler	18, 30	1 127,2	1 176,1
Brutto utlån, amortisert kost	4, 8, 18, 26	11 999,5	13 844,3
Brutto utlån, FVO	4, 8, 18, 26	1 958,5	1 214,8
Nedskrivninger utlån	4, 18, 27	-61,6	-84,6
Netto utlån til kunder	4, 18, 26	13 896,4	14 974,5
Varige driftsmidler	29	1,0	2,0
Immaterielle eiendeler	28	80,1	88,5
Utsatt skattefordel	17	22,4	34,2
Sum eiendeler		21 560,8	24 522,5

Storebrand Bank ASA

Balanse

31. desember

GJELD OG EGENKAPITAL

(NOK mill.)	Note	2016	2015
Gjeld til kredittinstitusjoner	5, 8, 18, 23	407,2	726,3
Innskudd fra og gjeld til kunder	5, 18, 31	15 248,0	17 835,0
Annen finansiell gjeld:			
Derivater	8, 18, 24	208,3	331,3
Utstedte sertifikater og obligasjoner	5, 18, 32	2 625,2	2 704,3
Annen gjeld	5, 18, 34	632,7	292,8
Avsetning for påløpte kostnader og forpliktelser	33	7,3	8,2
Pensjonsforpliktelse	15	13,6	25,3
Ansvarlig lånekapital	5, 18	277,2	277,0
Sum gjeld		19 419,4	22 200,0
Aksjekapital			
Overkurs		156,0	156,0
Annen innskutt egenkapital		645,9	645,9
Annen egenkapital		152,9	334,0
Hybridkapital		226,0	226,0
Sum egenkapital	37	2 141,4	2 322,5
Sum gjeld og egenkapital		21 560,8	24 522,5

Lysaker, 7. februar 2017
Styret i Storebrand Bank ASA

Odd Arild Grefstad (sign.)
Styrets leder

Geir Holmgren (sign.)
Styrets nestleder

Leif Helmich Pedersen (sign.)
Styremedlem

Inger Roll-Matthiesen (sign.)
Styremedlem

Vivi Gevelt (sign.)
Styremedlem

Maria Skotnes (sign.)
Styremedlem

Bernt H. Uppstad (sign.)
Administrerende direktør

Storebrand Bank ASA

Oppstilling over endring i egenkapital

(NOK mill.)	Innskutt egenkapital				Opptjent egenkapital			Total egenkapital
	Aksje-kapital	Overkurs	Annen innskutt egenkapital	Sum innskutt egenkapital	Annen egenkapital	Sum annen egenkapital	Hybrid-kapital	
Egenkapital 31.12.2014	960,6	156,0	571,8	1 688,3	405,7	405,7		2 094,1
Periodens resultat					-0,8	-0,8	8,6	7,8
Endring i estimatavik pensjoner (se note 15)					-7,2	-7,2	0,0	-7,2
Sum øvrige resultatelementer som senere ikke kan reklassifiseres til resultatet	0,0	0,0	0,0	0,0	-7,2	-7,2	0,0	-7,2
Urealisert gevinst/tap finansielle instrumenter tilgjengelig for salg					9,0	9,0		9,0
Sum øvrige resultatelementer som senere kan reklassifiseres til resultatet	0,0	0,0	0,0	0,0	9,0	9,0	0,0	9,0
Totalresultat for perioden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,9	0,9	8,6	9,5
Egenkapitaltransaksjoner med eiere:								
Fondsobligasjoner klassifisert som hybridkapital					1,5	1,5	226,0	227,5
Utbetaling til hybridkapitalinvestorer							-8,6	-8,6
Mottatt konsernbidrag			74,1	74,1				74,1
Avgitt konsernbidrag					-74,1	-74,1		-74,1
Egenkapital 31.12.2015	960,6	156,0	645,9	1 762,4	334,0	334,0	226,0	2 322,5
Periodens resultat					162,9	162,9	11,0	173,8
Endring i estimatavik pensjoner (se note 15)					-5,0	-5,0		-5,0
Sum øvrige resultatelementer som senere ikke kan reklassifiseres til resultatet	0,0	0,0	0,0	0,0	-5,0	-5,0	0,0	-5,0
Urealisert gevinst/tap finansielle instrumenter tilgjengelig for salg					-2,8	-2,8		-2,8
Sum øvrige resultatelementer som senere kan reklassifiseres til resultatet	0,0	0,0	0,0	0,0	-2,8	-2,8		-2,8
Totalresultat for perioden	0,0	0,0	0,0	0,0	155,1	155,1	11,0	166,1
Egenkapitaltransaksjoner med eiere:								
Fondsobligasjoner klassifisert som hybridkapital					2,7	2,7		2,7
Utbetaling til hybridkapitalinvestorer							-11,0	-11,0
Avgitt konsernbidrag					-339,0	-339,0		-339,0
Egenkapital 31.12.2016	960,6	156,0	645,9	1 762,4	152,9	152,9	226,0	2 141,4

Hele aksjekapitalen på 960,6 millioner kroner, fordelt på 64.037.183 aksjer (pålydende 15,-) eies av Storebrand ASA.

Egenkapitalen endrer seg med resultatet i den enkelte periode, egenkapitaltransaksjoner med eierne og poster som innregnes direkte mot totalresultatet. Aksjekapital, overkurs og annen egenkapital vurderes og styres samlet. Overkurs og annen egenkapital kan anvendes i samsvar med allmennaksjelovens bestemmelser.

Storebrand Bank ASA legger vekt på å tilpasse nivået på egenkapital i bankkonsernet fortløpende og planmessig. Nivået tilpasses den økonomiske risikoen og kapitalkrav i virksomheten, hvor vekst og sammensetning av forretningsområder vil være en viktig drivkraft. Kapitalstyringen har som målsetting å sikre en effektiv kapitalstruktur og ivareta en hensiktsmessig balanse mellom interne mål i forhold til regulatoriske og ratingselskapenes krav. Hvis det er behov for ny egenkapital må denne innhentes av holdingselskapet Storebrand ASA.

Storebrand Bank ASA er et selskap som har lovmessige krav til ansvarlig kapital etter kapitaldekningsreglene. Ansvarlig kapital omfatter både egenkapital og ansvarlige lånekapital. For Storebrand Bank ASA er det disse lovkravene som har størst betydning for styring av kapitalen.

For nærmere opplysninger om delkonsernets oppfyllelse av kapitalkrav, se note 37.

Storebrand Bank ASA

Kontantstrømoppstilling

1. januar - 31. desember

(NOK mill.)	Note	2016	2015
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter			
Innbetalinger av renter, provisjoner og gebyrer fra kunder		525,6	592,1
Utbetalinger av renter, provisjoner og gebyrer til kunder		-135,5	-314,9
Netto inn-/utbetalinger på utlån kunder		1 100,3	-885,0
Netto inn-/utbetalinger av kundeinnskudd bank		-2 586,9	-1 531,2
Netto innbetalinger/utbetalinger vedrørende verdipapirer til virkelig verdi		1 270,7	1 592,5
Utbetalinger til drift		-276,3	-261,7
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		-102,3	-808,2
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter			
Netto utbetalinger ved kjøp/kapitalisering av datterselskaper	20	-0,1	-0,1
Netto innbetalinger/utbetalinger ved salg/kjøp av driftsmidler/IT-systemer	28, 29	-15,7	-4,6
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-15,8	-4,7
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter			
Utbetalinger ved nedbetaling av lån		-1 255,9	-848,4
Innbetaling ved opptak av lån		1 198,6	900,0
Utbetaling av renter lån		-92,3	-97,1
Utbetalinger ved tilbakebetaling av ansvarlig lånekapital			-32,6
Utbetaling av renter på ansvarlig lånekapital		-10,8	-14,0
Utbetaling av renter på hybridkapital		-11,0	-8,6
Netto inn-/utbetalinger på gjeld til kredittinstitusjoner		-319,2	400,4
Innbetaling av mottatt konsernbidrag		218,5	224,4
Utbetaling av konsernbidrag/utbytte		-206,9	-457,1
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		-479,0	67,1
Netto kontantstrøm i perioden		-597,1	-745,9
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter		-597,1	-745,9
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens start		2 283,4	3 029,2
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodeslutt		1 686,3	2 283,4
Kontanter og fordringer på sentralbanker		464,5	188,6
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	19	1 221,8	2 094,8
Sum beholdning av kontanter og kontantekvivalenter i balansen		1 686,3	2 283,4

Kontantstrømoppstillingen viser selskapets kontantstrømmer for operasjonelle, investerings- og finansieringsaktiviteter i henhold til den direkte metoden. Kontantstrømmene viser en overordnet endring av betalingsmidler gjennom året.

Operasjonelle aktiviteter

I en bank vil en betydelig del av aktivitetene klassifiseres som operasjonelle.

Investeringsaktiviteter

Omfatter kontantstrømmer for eierinteresser i konsernselskaper og varige driftsmidler.

Finansieringsaktiviteter

I finansieringsaktiviteter inngår kontantstrømmer for egenkapital, ansvarlig lån og andre innlån som er en del av finansiering av selskapets virksomhet. Utbetalinger av renter på innlån og utbetaling av konsernbidrag er en finansieringsaktivitet.

Kontanter/kontantekvivalenter

Kontanter/kontantekvivalenter er definert som fordringer på sentralbanker og utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner.

Noter

Storebrand Bank ASA

Note 1 – Selskapsinformasjon og regnskapsprinsipper

1. SELSKAPSFORRETNINGSINFORMASJON

Storebrand Bank ASA er et norsk allmennaksjeselskap med obligasjoner notert på Oslo Børs og Nordic ABM. Selskapsregnskapet for 2016 ble godkjent av styret 7. februar 2017.

Storebrand Bank ASA er en nettbasert bank som tilbyr tradisjonelle bankprodukter til det norske markedet. Bankens hovedmålgruppe er personer som har sin tjenestepensjon i Storebrand. Disse kundene er for øvrig omfattet av konsernets fordelsprogram, Storebrand Fordel. Bankens tilbud er integrert i konsernets fordelsprogram. Storebrand Bank ASA består av forretningsområdene bedriftsmarked, personmarked og treasury. Storebrand Bank ASA har hovedkontor i Professor Kohts vei 9, Lysaker.

2. GRUNNLAG FOR UTARBEIDELSE AV REGNSKAPET

Regnskapsprinsippene som benyttes i selskapsregnskapet er beskrevet nedenfor. Prinsippene er benyttet konsistent for like transaksjoner og andre hendelser under like omstendigheter.

Selskapsregnskapet for Storebrand Bank ASA er avgitt i samsvar med regnskapsloven og § 1-5 i årsregnskapsforskriften for banker, finansieringsforetak, m.m. som omhandler forenklet anvendelse av EU-godkjente International Financial Reporting Standards (IFRS) og tilhørende fortolkninger, samt de ytterligere norske opplysningskrav som følger av lover og forskrifter.

BRUK AV ESTIMAT I UTARBEIDELSEN AV ÅRSREGNSKAPET

Utarbeidelsen av årsregnskapet i overensstemmelse med IFRS krever at ledelsen gjør vurderinger og estimater og tar forutsetninger som påvirker eiendeler, gjeld, inntekter, kostnader, noteopplysninger og opplysning om potensielle forpliktelser. Faktiske tall kan avvike fra benyttede estimater. Se nærmere omtale om dette i note 2.

3. OPPSUMMERING AV SENTRALE REGNSKAPSPRINSIPPER FOR VESENTLIGE BALANSEPOSTER

Eiendelssiden i selskapets balanse består hovedsakelig av finansielle instrumenter. Hoveddelen av de finansielle instrumenter inngår i kategorien Utlån og fordringer, vurderes til amortisert kost. I balansen inngår også aktiverte immaterielle eiendeler. Gjeldssiden består hovedsakelig av finansielle instrumenter (forpliktelser). Med unntak for derivater som vurderes til virkelig verdi, vurderes hoveddelen av de finansielle forpliktelser til amortisert kost.

Regnskapsprinsippene er utdypet nedenfor.

4. ENDRINGER I REGNSKAPSPRINSIPPER

Det er ikke implementert nye regnskapsstandarder i 2016 som har hatt vesentlig effekt for selskapsregnskapet.

Det forventes ikke ikrafttredelse av noen nye regnskapsstandarder i 2017 som vil få vesentlig effekt for Storebrand Banks selskapsregnskap.

NYE STANDARDS OG ENDRINGER I STANDARDS SOM IKKE ER GJORT GJELDENDE

IFRS9

En sentral standard for selskapet vil være IFRS9 Finansielle instrumenter som vil erstatte IAS39, med virkning fra 1. januar 2018. IFRS9 omhandler blant annet klassifikasjon og måling av finansielle instrumenter (bruk av virkelig verdi og amortisert kost) samt regler for nedskrivning av finansielle instrumenter.

IFRS9 medfører regler for klassifisering basert på forretningsmodell, endrede krav til sikringsbokføring, og regler for nedskrivning av finansielle eiendeler som fører til at tap regnskapsføres tidligere enn under IAS39. Under IAS39 skal nedskrivninger for tap føres når det er objektive kriterier for at en faktisk tapshendelse har funnet sted, mens det under IFRS9 skal beregnes en sannsynlighet for tap (forventet tap) basert på både forhold knyttet til det finansielle instrumentet og forhold knyttet til mer generelle, makroøkonomiske faktorer.

Storebrand arbeider med å tilpasse modeller og IT-systemer til IFRS9. Det forventes at nedskrivninger til tap på utlån og garantier vil bli innregnet tidligere som følge av implementering av standarden og at nedskrivningene kan øke.

IFRS15

Standard for inntekter fra kontrakter med kunder trer i kraft 1. januar 2018. Storebrand forventer at denne standarden ikke vil gi vesentlige effekter i selskapsregnskapet.

5. INNETSKTFØRING

RENTEINNETKTER BANKVIRKSOMHET

Renteinntekter knyttet til utlån og obligasjoner innregnes i resultatregnskapet ved bruk av effektiv rentes metode.

INNETKTER FRA FINANSIELLE EIENDELER

Inntekter fra finansielle eiendeler er beskrevet i avsnitt 7.

ANDRE INNETKTER

Honorar innregnes når inntekten kan måles pålitelig og er opptjent, faste honorarer inntektsføres etter hvert som tjenesten leveres og suksesshonorarer inntektsføres når suksesskriteriet er oppfylt.

6. IMMATERIELLE EIENDELER

Immaterielle eiendeler med begrenset utnyttbar levetid vurderes til anskaffelseskost redusert med akkumulerte avskrivninger og eventuelle nedskrivninger. Avskrivningstid og -metode vurderes årlig. Ved balanseføring av nye immaterielle eiendeler må det kunne påvises at det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler som kan henføres til eiendelen vil tilflyte konsernet. I tillegg må eiendelens kostpris kunne estimeres pålitelig. Det foretas vurdering av nedskrivningsbehov når det foreligger indikasjoner på verdifall, for øvrig behandles nedskrivning på immaterielle eiendeler og reversering av nedskrivning på samme måte som beskrevet for varige driftsmidler.

7. FINANSIELLE INSTRUMENTER

7-1. GENERELLE PRINSIPPER OG DEFINISJONER

Innregning og fraregning

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes i balansen når Storebrand Bank ASA blir part i instrumentets kontraktsmessige bestemmelser. Alminnelige kjøp og salg av finansielle eiendeler er regnskapsført på transaksjonsdagen og finansielle forpliktelser er regnskapsført på oppgjørsdagen. Når en finansiell eiendel eller en finansiell forpliktelse blir førstegangsinnregnet måles den til virkelig verdi. Førstegangsinnregningen inkluderer transaksjonsutgifter som er direkte henførbare på anskaffelsen eller utstedelsen av den finansielle eiendelen/forpliktelsen, i de tilfeller den finansielle eiendelen/forpliktelsen ikke er til virkelig verdi over resultatet.

Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen utløper, eller når foretaket overfører den finansielle eiendelen i en transaksjon hvor all eller tilnærmet all risiko og fortjenestemuligheter knyttet til eierskap av eiendelen overføres.

Finansielle forpliktelser fraregnes fra balansen når de har opphørt — det vil si når plikten angitt i kontrakten er oppfylt, kansellert eller utløpt.

Definisjon av amortisert kost

Etter førstegangsinnregning måles lån og fordringer samt finansielle forpliktelser som ikke er tilordnet til virkelig verdi over resultatet, til amortisert kost etter effektiv rentes metode. Ved beregning av den effektive renten estimeres kontantstrømmer og alle kontraktsmessige vilkår ved det finansielle instrumentet tas i betraktning (for eksempel førtidig betaling, kjøpsopsjoner og tilsvarende opsjoner). Beregningen omfatter alle honorarer og rentepunkter betalt eller mottatt mellom parter i kontrakten som er en integrert del av den effektive renten, transaksjonsutgifter og alle andre merbetalinger eller rabatter.

Definisjon av virkelig verdi

Virkelig verdi er det beløp en eiendel kan omsettes for i en transaksjon på armlengdes avstand mellom velinformerte, frivillige parter. For finansielle eiendeler som er notert på børs eller annen regulert markeds plass hvor det skjer regelmessige handler, settes virkelig verdi til kurs på siste handelsdag frem til og med balansedagen.

Dersom markedet for et finansielt instrument ikke er aktivt, fastsettes virkelig verdi ved hjelp av anerkjente verdsettingsmetoder. Verdsettingsmetoder omfatter bruk av nylig foretatte markedstransaksjoner på armlengdes avstand mellom velinformerte og uavhengige parter, dersom slike er tilgjengelige, henvisning til løpende virkelig verdi av et annet instrument som er praktisk talt det samme, diskontert kontantstrømsberegning og optionspriseringsmodeller. Dersom det er en verdsettingsmetode som er i vanlig bruk av deltakerne i markedet for å prissette instrumentet og denne metoden har vist seg å gi pålitelige estimater av priser oppnådd i faktiske markedstransaksjoner, benyttes denne metoden.

Ved beregning av virkelig verdi av utlån legges gjeldende markedsrente på tilsvarende utlån til grunn. Det tas hensyn til endring i kreditrisiko.

VERDIFALL PÅ OG TAPSUTSATTE FINANSIELLE EIENDELER

For finansielle eiendeler som er innregnet til amortisert kost, vurderes det på hver balansedag om det finnes objektive indikasjoner på at en finansiell eiendel eller en gruppe av finansielle eiendeler har falt i verdi.

Dersom det foreligger objektive indikasjoner på at et tap ved verdifall, har påløpt, måles tapet som differansen mellom eiendelens balanseførte verdi og nåverdien av de estimerte framtidige kontantstrømmene (eksklusiv framtidige kredittap som ikke har påløpt), diskontert med den finansielle eiendelens opprinnelige effektive rente (effektiv rente beregnet ved førstegangsinnregning). Tapsbeløpet innregnes i resultatet.

Tap som forventes som følge av framtidige hendelser, uansett graden av sannsynlighet, blir ikke innregnet.

7-2. KLASSIFIKASJON OG MÅLING AV FINANSIELLE EIENDELER OG GJELD

Finansielle eiendeler klassifiseres i en av de etterfølgende kategorier:

- Finansielle eiendeler holdt for omsetning
- Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet etter virkelig verdi opsjonen
- Finansielle eiendeler utlån og fordringer

Holdt for omsetning

En finansiell eiendel er klassifisert som holdt for omsetning når den:

- i hovedsak er anskaffet eller pådratt med det formål å selge den eller kjøpe den tilbake på kort sikt, er en del av en portefølje av identifiserte finansielle instrumenter som blir styrt sammen, og som det er godtgjort at det foreligger et nylig faktisk mønster for kortsiktig realisering av overskudd for, eller
- er et derivat, med unntak for et derivat som er øremerket og effektivt sikringsinstrument.

Med unntak for derivater faller kun en begrenset andel av Storebrands finansielle instrumenter inn under denne gruppen.

Finansielle eiendeler holdt for omsetning måles til virkelig verdi på balansetidspunktet. Endringer i virkelig verdi føres over resultatregnskapet.

Til virkelig verdi over resultatet etter virkelig verdi opsjon

En betydelig andel av Storebrands Banks finansielle instrumenter er klassifisert til kategorien *virkelig verdi over resultatet* på grunn av:

- klassifiseringen reduserer mismatch i måling eller innregning som ellers ville oppstått som følge av ulike regler for måling av eiendeler og forpliktelser, eller at
- de finansielle eiendeler inngår i en portefølje som løpende måles og rapporteres til virkelig verdi

Regnskapsføringen er tilsvarende som for gruppen holdt for omsetning (instrumentene vurderes til virkelig verdi og verdiendringer føres i resultatoppstillingen).

Utlån og fordringer

Utlån og fordringer er ikke-derivative finansielle eiendeler med betalinger som er faste eller lar seg fastsette, og som ikke blir notert i et aktivt marked, unntatt de som foretaket har til hensikt å selge umiddelbart eller på kort sikt, som skal klassifiseres som holdt for omsetning, og de som foretaket ved førstegangsinnregning øremerker til virkelig verdi over resultatet.

Utlån og fordringer regnskapsføres til amortisert kost etter effektiv rentes metode.

Utlån og fordringer som er øremerket som sikringsobjekter, er underlagt måling i henhold til kravene til sikringsbokføring.

7-3. DERIVATER

Definisjon av et derivat

Et derivat er et finansiell instrument eller en annen kontrakt som omfattes av IAS 39, og som har alle de tre følgende kjennetegnene:

- Derivatets verdi endres som reaksjon på endringer i en nærmere angitt rentesats, pris på finansielle instrumenter, råvarepris, valutakurs, en indeks for priser eller satser, kredittverdighet eller kredittindeks, eller en annen variabel (ofte kalt «underliggende»)
- det krever ingen innledende nettoinvestering eller en innledende nettoinvestering som er mindre enn det som ville kreves for andre typer kontrakter som forventes å ha en tilsvarende reaksjon på endringer i markedsfaktorer
- det skal gjøres opp på et framtidig tidspunkt

Regnskapsføring av derivater som ikke er sikring

Derivater som ikke faller inn under kriteriene for sikring regnskapsføres i gruppen finansielle instrumenter holdt for omsetning. Virkelig verdi av derivatene klassifiseres henholdsvis som en eiendel eller som en forpliktelse, med endringer i virkelig verdi over resultatet.

Hoveddelen av de derivater som løpende benyttes i forvaltningen faller inn under denne kategorien.

7-4. SIKRINGSBOKFØRING

Virkelig verdi sikring

Storebrand Bank ASA benytter seg av virkelig verdi sikring, sikringsobjektene er finansielle eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost. Derivater regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet. Verdiendringer på sikringsobjektet som er henførbare til den sikrede risikoen, justerer sikringsobjektets balanseførte verdi og innregnes i resultatet.

7-5. FINANSIELLE FORPLIKTELSER

Etter førstegangsinnregning måles alle finansielle forpliktelser til amortisert kost ved en effektiv rentemetode, eller til virkelig verdi ved bruk av virkelig verdi opsjonen.

8. PENSJONSFORPLIKTELSER EGNE ANSATTE

I Storebrand Bank ASA er pensjonsordning fra 1. januar 2015 endret fra ytelsesordning til innskuddspensjon. Ordningen innregnes etter IAS 19. Effekten av denne endringen ble innregnet i regnskapet pr. 31.12.2014. Storebrand er med i den norske AFP-ordningen (avtalefestet pensjon). Den norske AFP-ordningen er vurdert å være en ytelsesordning, men det foreligger ikke tilstrekkelig kvantitativ informasjon til å kunne estimere pålitelige regnskapsmessige forpliktelser og kostnader. I sammenheng med nye regler for uførepensjon i tjenestepensjonsloven har Storebrand endret uførepensjonsordningen for egne ansatte i Norge i 2016.

8-1. YTELSESDORDNING

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser for ytelsesplaner beregnes etter lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag, basert på forutsetninger om diskonteringsrente, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden, fremtidig avkastning på pensjonsmidler samt aktuariemessige forutsetninger om dødelighet, uførhet og frivillig avgang. Periodens netto pensjonskostnad består av summen av periodens pensjonsopptjening, rentekostnad på den beregnede forpliktelse, samt forventet avkastning av pensjonsmidlene.

Estimatawik og virkningen av endrede forutsetninger blir regnskapsført mot totalresultatet i oppstillingen over regnskapsførte inntekter, kostnader og verdiendringer i den perioden de oppstår. Storebrand Bank ASA har både forsikret og uforsikret pensjonsordning. Den forsikrede ordningen er tegnet i Storebrand Livsforsikring AS. Når ansatte avslutter arbeidsforholdet før pensjonsalder eller går ut av ordningen, vil det utstedes ordinære fripoliser.

8-2. INNSKUDDSDORDNING

Innskuddsbasert pensjonsordning innebærer at selskapet betaler et årlig innskudd til de ansattes kollektive pensjonssparing. Den fremtidige pensjonen vil avhenge av størrelsen på tilskuddet og den årlige avkastningen på pensjonssparingen. Konsernet har ingen ytterligere forpliktelse knyttet til levert arbeidsinnsats etter at det årlige innskuddet er betalt. Det er ingen avsetning for påløpte pensjonsforpliktelser i slike ordninger. Innskuddsbaserte pensjonsordninger blir kostnadsført direkte.

9. VARIGE DRIFTSMIDLER OG IMMATERIELLE EIENDELER

Selskapets varige driftsmidler og immaterielle eiendeler består av maskiner, inventar og IT-systemer .

Maskiner, inventar og IT-systemer vurderes til anskaffelseskost redusert med akkumulerte avskrivninger og eventuelle nedskrivninger.

Avskrivningsperiode og – metode blir vurdert årlig for å sikre at metoden og perioden som brukes samsvarer med den økonomiske levetiden for driftsmiddelet. Tilsvarende gjelder for utrangeringsverdi. For bygninger foretas dekomponering, dersom ulike deler har forskjellig brukstid. Avskrivningsperiode og – metode vurderes da separat for hver del.

Det blir foretatt vurdering av nedskrivningsbehov når det foreligger indikasjon på verdifall. Eventuell nedskrivning resultatføres som differansen mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi med fradrag for salgskostnader og bruksverdi. Ved hver rapporteringsdato vurderes mulighetene for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke-finansielle eiendeler.

10. SKATT

Skattekostnaden i resultatregnskapet består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt, og er basert på regnskapsstandarden IAS 12 Resultatskatt. Skatt blir resultatført, bortsett fra når den relaterer seg til poster som er ført i totalresultatet. Utsatt skatt og utsatt skattefordel er beregnet på forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld.

Utsatt skatt beregnes med utgangspunkt i selskapets skattemessige fremførbare underskudd, skattereduserende midlertidige forskjeller og skatteøkende midlertidige forskjeller.

FINANSSKATT

I forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2017 ble det vedtatt en finansskatt med to elementer:

- Finansskatt på lønn. Denne settes til 5 prosent og vil følge reglene for arbeidsgiveravgift
- Skattesatsen på alminnelig inntekt for foretak omfattet av finansskatten videreføres på 2016-nivå (25 prosent), mens den for øvrig settes ned til 24 prosent

Finansskatten gjelder fra og med inntektsåret 2017. Storebrand Bank ASA omfattes av finansskatten.

11. AVSATT KONSERNBIDRAG

Forenklet IFRS innebærer adgang til å inntektsføre avsatt konsernbidrag, samt at styrets forslag til konsernbidrag kan føres som gjeld på balansedagen.

12. LEIEAVTALER

En leieavtale klassifiseres som finansiell leieavtale dersom den i det vesentlige overfører risiko og avkastning forbundet med eierskap. Øvrige leieavtaler klassifiseres som operasjonelle leieavtaler. Storebrand Bank ASA har ingen finansielle leieavtaler.

13. KONTANTSTRØMSOPPSTILLING

Kontantstrømoppstillingen utarbeides etter den direkte metoden og viser kontantstrømmene gruppert etter kilder og anvendelsesområder. Kontanter er definert som kontanter, fordringer på sentralbanker og fordringer på kredittinstitusjoner uten oppsigelsesfrist. Kontantstrømoppstillingen spesifiseres på operasjonelle, investerings- og finansierings aktiviteter.

Note 2 - Viktige regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger

Ved utarbeidelse av selskapsregnskapet må ledelsen foreta estimater, skjønnsmessige vurderinger og forutsetninger av usikre størrelser. Estimater og vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og forventning om fremtidige hendelser og representerer ledelsens beste skjønn på tidspunkt for regnskapsavleggelsen.

De faktiske resultatene kan avvike fra regnskapsestimatene.

Selskapets mest vesentlige estimater og vurderinger som kan gi vesentlig justering av innregnede verdier, er omtalt nedenfor:

NEDSKRIVNINGER PÅ UTLÅN

For utlån som er vurdert til amortisert kost vurderes det om det på balansedagen finnes objektive indikasjoner på at et utlån eller en gruppe av utlån har falt i verdi. Det må anvendes en viss grad av skjønn ved vurdering av om det foreligger et verdifall og verdifallets størrelse. Usikkerheten blir større når det er uro i finansmarkedene. Vurderingene omfatter kreditt-, markeds- og likviditetsrisiko. Endringer i forutsetninger for disse faktorene vil påvirke om det vurderes å foreligge indikasjoner på et verdifall. Det vil dermed være usikkerhet knyttet til størrelsene på innregnede individuelle nedskrivning og gruppenedskrivninger.

INDIVIDUELLE NEDSKRIVNINGER

Ved estimering av nedskrivning på enkeltkunder vurderes både aktuell og forventet fremtidig finansiell stilling samt tilhørende sikkerhetstillelser. For engasjementer i bedriftsmarkedet vurderes også markedssituasjonen for kunden og sikkerhetene/panteobjektene, markedsforholdene innenfor aktuell bransje og generelle markedsforhold av betydning for engasjementet. Videre vurderes mulighetene for restrukturering, refinansiering og rekapitalisering. Samlet vurdering av disse forholdene legges til grunn for estimering av fremtidig kontantstrøm og tilbakebetalingsevne. Neddiskonteringsperioden estimeres individuelt eller baseres på erfaringsdata om perioden frem til en løsning på de forhold som har forårsaket at engasjementet er utsatt for verdifall.

GRUPPENEDSKRIVNINGER

Ved hvert balansetidspunkt estimeres verdifall for engasjementer som ikke er fanget opp av individuelle vurderinger. Banken differensierer mellom bedriftsmarkeds- og personkunder og det er gjort ytterligere gruppering for å sikre mest mulig like risikoegenskaper i de ulike gruppene. Gruppenedskrivninger utføres når objektive kriterier for nedskrivninger har inntruffet. Disse kriteriene er i) endring i risikoklasse og ii) endring i makroøkonomiske forhold.

- i. Ved betydelig endring i risikoklassifiseringen i negativ retning er det nødvendig å gjøre en gruppenedskrivning basert på porteføljens sannsynlige fremtidige kontantstrøm. Vurderingen gjøres på kontonivå, og kundens klassifisering i dag vurderes mot klassifiseringen ved innvilgelse av det enkelte engasjement. Det er negative endringer i klassifisering fra etableringstidspunkt av engasjementene til dagens klassifisering som avgjør om et engasjement er i en gruppe det skal tas nedskrivninger for eller ikke. Nedskrivningene baserer seg på nedskrivningssatser som er fastsatt etter bankens beste skjønn og under forutsetningene om at det er en tidsmessig forsinkelse fra tapshendelsen inntreffer til at den blir oppdaget.
- ii. Gruppenedskrivninger grunnet makrofaktorer foretas i lys av objektive makroøkonomiske hendelser. Eksempler på slike hendelser kan være økning i arbeidsledighet, økt rentenivå, dårlige konjunkturprognoser, fallende boligpriser med mer. Gruppenedskrivninger beregnes ved å multiplisere samlet engasjementsbeløp innenfor en gruppe av engasjementer som antas å være påvirket av slike makroøkonomiske hendelser med en nedskrivningssats for makroforhold.

OBLIGASJONER TIL AMORTISERT KOST

Se beskrivelse ovenfor vedrørende utlån til amortisert kost. De samme vurderinger må gjøres for verddivurderingen av obligasjoner til amortisert kost.

FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI

Det vil være usikkerhet knyttet til prisingen av finansielle instrumenter som ikke prises i et aktivt marked. Dette gjelder særlig for de typer verdipapirer som er priset på bakgrunn av ikke-observerbare forutsetninger, og for disse investeringene benyttes ulike verdsettelsesteknikker for å fastsette virkelig verdi, herunder fastrenteutlån og andre finansielle instrumenter hvor det nyttes teoretiske modeller ved prisingen. Eventuelle endringer i forutsetninger vil kunne påvirke innregnede verdier.

Det vises for øvrig til note 8 hvor verdsettelse av finansielle instrumenter til virkelig verdi beskrives ytterligere.

IMMATERIELLE EIENDELER

Immaterielle eiendeler med udefinert utnyttbar levetid testes årlig for nedskrivningsbehov. Ved verdifastsettelsen i testen er det nødvendig å estimere de kontantstrømmer som oppstår i den relevante kontantstrømgenererende enhet, samt benytte en relevant rente ved diskonteringen. Varige driftsmidler og øvrige immaterielle eiendeler vurderes årlig for å sikre at metoden og perioden som brukes samsvarer med de økonomiske realiteter.

BETINGEDE FORPLIKTELSE

Storebrand Bank ASA kan bli part i rettsvister. Betingede forpliktelser vurderes i hvert enkelt tilfelle og vil baseres på juridiske vurderinger.

Note 3 - Risikostyring

Kontinuerlig overvåking og aktiv styring av risiko er et kjerneområde i bankens virksomhet og organisasjon. Grunnlaget for risikostyringen legges i styrets årlige behandling av strategi- og planprosessen med fastsettelse av overordnede risikorammer for virksomheten. Ansvar for risikostyring og internkontroll er en integrert del av lederansvaret i Storebrand konsernet.

ORGANISERING AV RISIKOSTYRINGEN

Storebrand konsernets organisering av risikostyringsansvar følger en modell basert på 3 forsvarslinjer. Modellen skal ivareta risikostyringsansvar både på selskaps- og konsernnivå.

Styret i Storebrand Bank ASA har det overordnede ansvaret for å begrense og følge opp virksomhetens risikoer. Styret fastsetter årlig rammer og retningslinjer for virksomhetens risikotakning, mottar rapporter over faktisk risikonivå og gjør en framoverskuende vurdering av risikobildet.

Ledere på alle nivåer i virksomheten har ansvar for risikohåndteringen innen eget ansvarsområde. God risikohåndtering forutsetter arbeid med mål, strategier og handlingsplaner, identifisering og vurdering av risikoer, dokumentasjon av prosesser og rutiner, prioritering og gjennomføring av forbedringstiltak, samt kommunikasjon, informasjon og rapportering.

Alle ansatte skal være kjent med at bevissthet omkring risikoer og risikohåndtering er viktige elementer i konsernets kultur.

Ledere i banken og i konsernområder som leverer tjenester for banken skal hvert år avgi en lederbekreftelse som dokumenterer hvordan enhetens risikohåndtering har fungert i perioden.

UAVHENGIGE KONTROLLFUNKSJONER

Storebrand Bank AS har uavhengige kontrollfunksjoner for virksomhetens risikohåndtering (Chief Risk Officer) og for regeletterlevelse (Compliance) som er direkte underlagt administrerende direktør og har rapportering til bankens styre. Funksjonelt har de uavhengige kontrollfunksjonene tilhørighet til CRO Konsern, som er underlagt konsernsjefen og har rapportering til styret i Storebrand ASA.

Internrevisjonen er direkte underlagt styret og skal gi styret en bekreftelse på hensiktsmessigheten og effektiviteten i virksomhetens risikohåndtering, herunder hvordan forsvarslinjene fungerer.

Note 4 - Kreditrisiko

Kreditrisiko er risiko for tap knyttet til at motparter ikke oppfyller gjeldsforpliktelser. Risikoen omfatter tap på utlån i bank, men også tap knyttet til bankinnskudd eller manglende kontraktsoppfyllelse fra motparter i reassuranseavtaler eller finansielle derivater.

RISIKOSTYRING

Risikostrategien gir uttrykk for hvor mye kreditrisiko bankkonsernet er villig til å akseptere. Risikoviljen er tilpasset bankens risikoappetitt og målsetninger om risikoprofil, soliditet, lønnsomhet, likviditet og vekst. Kredittpolicyer beskriver overordnede prinsipper for kredittgivning. Bankens rutiner for kredittbehandling er fastsatt i kredittåndbøker for Bedriftsmarked og Personmarked. Kredittåndbøkene retter seg i første rekke mot kundeansvarlige og andre som deltar i saksbehandlingsprosessen. Kredittåndbøkene inneholder felles retningslinjer (eller regler) for kredittvirksomheten i bankkonsernet, og skal sikre en enhetlig og konsistent behandling av kreditter.

I kredittåndbøkene og i vedtatte rutiner gis spesifikke kriterier for oppfølging av mislighold, covenants på lån, tapsvurdering og årlig engasjementsgjennomgang. Videre sikrer modeller for risikoklassifisering enhetlig porteføljerisikovurdering og rapportering av utvikling i risiko. Det er etablert spesialistfunksjoner for depot, låneetablering og administrasjon av kundeporteføljen. Kredittinnvilgelsen skjer iht. en styrevedtatt fullmaktsstruktur.

Treasury har kreditrisiko for sine motparter i investeringsporteføljen. Tillatte motparter og porteføljesammensetning er beskrevet i motpartsrisikopolisy for banken.

Motpartsrisiko i forbindelse med handel av finansielle derivater med kunder som motparter, inngår under kreditrisiko og styres etter egen policy ut fra rating og forvaltningsstørrelse. Kunderderivathandlene sikres ved å gjøre motforretninger i derivater. Tillatte finansielle derivater i banken er angitt i renterisikopolisy.

RISIKOKONTROLL

Den viktigste kontrollen av kreditrisiko gjennomføres og administreres av kredittsjef som har et løpende ansvar for at etablerte rutiner i kredittområdene er i samsvar med vedtatt risikoprofil og at de følges i det daglige arbeidet.

Eksponering i forbindelse med handel med finansielle derivater for kunder følges av Back Office. Kursutviklingen følges opp mot engasjement, klarert linje og bruddklausuler. Middle Office gjennomfører fortløpende stikkprøvekontroller på dette.

Handler Treasury gjennomfører med motparter, kontrolleres av Middle Office iht. egne rutiner og arbeidsbeskrivelser.

CRO rapporterer løpende om utvikling i kreditrisiko til styret.

KREDITTRISIKO FORDELT PÅ KLASSER AV FINANSIELLE INSTRUMENTER

Maksimal kreditteksponering er summen av brutto utlån, garantier, trukne beløp på rammekreditter, samt ikke trukne beløp på rammekreditter. Netto reduksjon i maksimal kreditteksponering fra utgangen av 2015 er i all vesentlighet knyttet til reduksjon i likviditetsporteføljen, utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner samt engasjementer mot kunder.

(NOK mill.)	Maksimal kreditteksponering	
	2016	2015
Likviditetsporteføljen	4 602,8	5 704,2
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og sentralbanken	1 686,3	2 283,4
Sum engasjementer kunder ¹⁾	15 732,0	17 052,1
Renteswapper	131,1	249,6
Terminkontrakter		0,2
Sum	22 152,3	25 289,7
1) Herav netto utlån og fordringer på kunder vurdert til virkelig verdi:	1 958,5	1 214,8

De oppgitte beløp for de ulike finansielle instrumenter utgjør balanseført verdi, med unntak av netto utlån til og fordringer på kunder som også inkluderer ubenyttede trekkfasiliteter og garantier.

KREDITTRISIKO FOR LIKVIDITETSPORTEFØLJEN

Rentebærende verdipapirer vurdert til virkelig verdi

Kreditrisiko fordelt på motpart

Rentebærende verdipapirer som eies kortsiktig

Debitorkategori etter garantist

(NOK mill.)	AAA Virkelig verdi	AA Virkelig verdi	A Virkelig verdi	BBB Virkelig verdi	Ikke ratet Virkelig verdi	Sum 2016 Virkelig verdi	Sum 2015 Virkelig verdi
Stat og statsgaranterte obligasjoner	382,9	100,0				482,8	219,2
Verdipapiriserte obligasjoner	3 537,0	50,4				3 587,3	4 703,4
Sum	3 919,8	150,3	0,0	0,0	0,0	4 070,1	4 922,6
Ratingklasser er basert på Standard & Poors.							
Verdiendringer:							
Sum verdiendringer balanse	0,4	0,1				0,5	-21,3
Resultatførte verdiendringer i perioden	21,5	0,3				21,8	-38,5

Rentebærende verdipapirer vurdert til amortisert kost

Kreditrisiko fordelt på motpart

Rentebærende verdipapirer som eies kortsiktig

Debitorkategori etter garantist

(NOK mill.)	AAA Virkelig verdi	AA Virkelig verdi	A Virkelig verdi	BBB Virkelig verdi	Ikke ratet Virkelig verdi	Sum 2016 Virkelig verdi	Sum 2015 Virkelig verdi
Offentlig utsteder og/eller statsgarantert	200,9					200,9	401,4
Verdipapiriserte obligasjoner	281,5				50,3	331,8	380,2
Sum	482,3	0,0	0,0	0,0	50,3	532,7	781,7

Ratingklasser er basert på Standard & Poors.

KREDITTRISIKO FOR UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KREDITTINSTITUSJONER OG SENTRALBANKEN

(NOK mill.)	AAA Virkelig verdi	AA Virkelig verdi	A Virkelig verdi	BBB Virkelig verdi	Ikke ratet Virkelig verdi	Sum 2016 Virkelig verdi	Sum 2015 Virkelig verdi
Norge	464,5					464,5	188,6
Sum fordringer på sentralbanken	464,5	0,0	0,0	0,0	0,0	464,5	188,6
Norge	1 091,0					1 091,0	2 043,6
Danmark			130,8			130,8	51,2
Sum utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1 091,0	0,0	130,8	0,0	0,0	1 221,8	2 094,8
Sum utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og sentralbanken	1 555,5	0,0	130,8	0,0	0,0	1 686,3	2 283,4

KREDITTEKSPONERING UTLÅN

BEDRIFTSMARKED

Brutto utlån i Bedriftsmarked utgjør om lag 1,6 milliarder kroner. Videre er det om lag 24 millioner kroner i garantier. I tillegg forvaltes utlån på drøyt 1,3 milliarder kroner som er syndikert til Storebrand Livsforsikring AS.

Som følge av en konsernprioritering på kapitalbruk i Storebrand og en strategisk vurdering av fremtidig retning for konsernet, er bedriftsmarkedsegmentet i banken ikke lenger prioritert som kjernevirksomhet og skal bygges ned og på sikt avvikles.

Storebrand Bank ASA tok i 2013 i bruk en intern modell for klassifisering av bankens bedriftsmarkedsengasjementer. Modellen estimerer engasjementets misligholds sannsynlighet (PD, Probability of Default). Porteføljen av inntektsgenererende eiendom (IGE) og utviklingseiendom består

av få kunder og få mislighold, og risikovurdering av debitor er omfattende og komplekst. Som følge av dette er PD-modellen for Bedriftsmarked utviklet som en ekspertmodell, i motsetning til den statistiske modellen for Personmarked.

Fastsettelse av PD foregår i to steg. Først beregnes en PD-score basert på en risikovurdering av debitor og tilhørende prosjekt Storebrand Bank ASA finansierer på den enkelte debitor. PD-score er en poengsum mellom 0 og 100. PD-score mappes så over til risikoklasse og tilhørende PD, hvor bankens masterskala legges til grunn. Masterskalaen består av 11 risikoklasser fra A til K, der A indikerer lavest misligholds sannsynlighet og K inneholder misligholdte engasjementer.

I vurdering av kvaliteten på sikkerheten for lånene benyttes tallkarakterer fra 1 til 5 hvor 1 er best.

Basert på Bedriftsmarked ekspertmodellen er omtrent 96 % av utlånene til IGE. Resterende utlån er lån til diverse formål eller lån utenfor modellens gyldighetsområde. Bedriftsmarkedsporteføljen er sikret i det vesentlig med pant i næringsseidendom.

Om lag 62% av porteføljen er til konserndebitorer med samlet engasjement over 200 millioner kroner. Konserndebitor er definert etter definisjon i forskrift om store engasjementer. 20% av porteføljen er mot konserndebitorer med samlet engasjement under 50 millioner kroner. 18% av utlånene er mot kunder med konsolidert eksponering på mellom 50 og 200 millioner kroner. Banken har 4 konsern (med 5 debitorer samlet sett) med samlet engasjement over 200 millioner kroner, og 3 konserndebitorer (med 4 debitorer samlet sett) med totale utlån på mellom 50 og 200 millioner kroner.

Bankens eksponering er sikret med pant i Oslo tilsvarende knapt 41%. Ytterlige 38% av bankens eksponering er sikret med pant i området rundt Oslo og resten av Østlandet. Resterende utlån er mot sikkerhet i primært Rogaland fylke. Pantene vurderes til omsetningsverdi i tillegg til egne vurderinger basert på yieldvurdering.

Per utgangen av 2016 er omtrent 74% av innvilget beløp knyttet til engasjementer i risikoklasse A til D, mens omtrent 3% er i risikoklasser G til J. Engasjementene skal klassifiseres så vel ved etablering, som ved engasjementsendringer. I tillegg skal bedriftsmarkedskundene reklassifiseres årlig eller ved behov. Klassifiseringene skal således gi et bilde av den til enhver tid gjeldende risikoeksponering i porteføljen. Banken måler bedriftsmarkedsporteføljens fordeling i risikoklasser kvartalsvis.

Av lån som ikke er i mislighold eller i restanse, er om lag 52% av utlånene innenfor en belåningsgrad på 80%. Om lag 73% av utlånene er innenfor 90% belåningsgrad. Øvrige friske utlån har i det vesentlige belåningsgrad under 100 %.

Der er ingen engasjementer/kunder i mislighold uten verdifall per utgangen av 2016.

For lån med mislighold med verdifall, har nedskrivningene som er gjort, hensyntatt at sikkerhetene ikke dekker engasjementene samt andre kostnader forbundet med misligholdet. Tapene som er tatt, er vurdert som tilstrekkelige. Banken mener at det ikke skal oppstå nye tap på disse kundene per i dag.

Ved mislighold vil banken selge sikkerhetene eller overta eiendelene dersom det er mest hensiktsmessig. I dagens portefølje er det ingen overtatte eiendeler.

PERSONMARKED

Privatkunder vurderes etter evne og vilje til å betale lånet. I tillegg til betjeningsevne sjekkes kundene ift. policyregler, og kundene scores i en scoringmodell. For øvrige personkunder er det lagt til grunn den overordnede belåningsgraden og betjeningsevnen (følger av bankens kreditt-policy mot segmentet) som er gjeldende for porteføljen. Sikkerhetene for porteføljen ligger i all hovedsak innenfor bolig for privatporteføljen.

Storebrand Bank ASA har utviklet interne modeller for klassifisering av boligengasjementer. Modellene estimerer et engasjements misligholds sannsynlighet (PD, Probability of Default), tapsgrad (LGD, Loss Given Default) og eksponering ved misligholdstidsunkt (EAD, Exposure At Default). Estimering av PD baserer seg på en logistisk regresjonsmodell der betalingsanmerkninger, purringer, overtrekk og opplysninger om formue er sentrale forklaringsvariabler i prediksjon av mislighold. I estimering av LGD er belåningsgraden den mest sentrale forklaringsvariablen. Boligen-gasjementer klassifiseres iht. bankens masterskala bestående av 11 risikoklasser fra A til K, der A indikerer lavest misligholds sannsynlighet og K inneholder misligholdte engasjementer. Klassifiseringen av boligengasjementer oppdateres automatisk månedlig. Per utgangen av 2016 er om lag 45 % av EAD knyttet til boligengasjementer i risikoklasse A, mens under 3 % av EAD er i risikoklasser G til J. Minst årlig gjennomføres det en validering av modellene, der modellenes treffsikkerhet sammenholdes med faktisk utfall.

Ved inngåelse av låneengasjement innhenter Storebrand Bank ASA informasjon av betydning for boligens verdi. Hvert kvartal innhenter banken oppdatert, uavhengig verddivurdering av boliger fra Eiendomsverdi. For boliger Eiendomsverdi AS ikke har oppdatert verddivurdering av (eksempelvis enkelte borettslagsleiligheter, aksjeleiligheter og enkelte fritidsboliger) vil sist oppdaterte markedsverdi benyttes videre. I den grad Eiendomsverdi AS ikke med høy sikkerhet kan fastslå markedsverdien på en bolig benyttes en "hair-cut", slik at risikoen for å oppgi en for høy antatt markeds-verdi er redusert. Dersom Eiendomsverdi AS aldri har hatt informasjon om boligens markedsverdi, vil verdi registrert ved kontraktsinngåelse (depotverdi) bli benyttet. Slike engasjementer utgjør i underkant av 1% av total eksponering for porteføljen.

I Personmarkedet er det hovedsaklig lån med pant i boligeiendom. Det er om lag 12 milliarder kroner i utlån til boligengasjementer med ytterligere 0,6 milliarder kroner i ubenyttede trekkrettigheter. Totalt engasjement i boligengasjement er dermed om lag 12,6 milliarder kroner. Gjennomsnittlig veid belåningsgrad er 64,7 % for boligengasjementene. Om lag 80% av engasjementene er innenfor 80 % belåningsgrad og om lag 96% er innenfor 90% belåningsgrad. Om lag 35% av boligengasjementene er innenfor 60% belåningsgrad. Porteføljen anses å inneha lav til moderat kredittrisiko, i tråd med bankens risikoappetitt.

Sikkerheten for misligholdte lån uten verdifall hos privatkunder er i det vesentlige god. Gjennomsnittlig belåningsgrad for disse lånene er 64 %. Boliglån som inngår i misligholdsvolumet utgjør 57 millioner kroner. Om lag 50 millioner av disse er innenfor 80% belåningsgrad. Alle misligholdte engasjementer til boligformål er innenfor 100% belåningsgrad. Sikkerheten er også god for forfalte boliglån mellom 1 og 90 dager. I Privatmarkedet selges pantesikkerhetene. De overtas ikke av banken.

I kredittkortporteføljen er det trukket om lag 201 millioner kroner, og det er om lag 898 millioner kroner i utrukne rammer. For kontokreditter er det trukket om lag 66 millioner kroner og ubenyttede rammer er om lag 270 millioner kroner.

ENGASJEMENTER FORDELT PÅ KUNDEGRUPPER

(NOK mill.)	2016			Sum engasjementer
	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenyttede kredittrammer	
Utvikling av byggeprosjekter	22,4	2,1		24,5
Omsetning og drift av fast eiendom	974,0	21,4		995,3
Tjenesteytende næringer	593,6		3,5	597,1
Lønnstakere o.a.	12 325,6	0,1	1 793,5	14 119,2
Andre	42,5		15,0	57,5
Sum	13 958,0	23,6	1 812,0	15 793,6
Individuelle nedskrivninger	-24,6			-24,6
Gruppenedskrivninger	-37,0			-37,0
Sum utlån til og fordringer på kunder	13 896,4	23,6	1 812,0	15 732,0

(NOK mill.)	2015			Sum engasjementer
	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier ¹⁾	Ubenyttede kredittrammer	
Utvikling av byggeprosjekter	29,6	2,1		31,7
Omsetning og drift av fast eiendom	1 650,8	46,3	0,1	1 697,2
Tjenesteytende næringer	692,0		1,4	693,4
Lønnstakere o.a.	12 597,6	0,8	2 015,8	14 614,2
Andre	89,1		11,6	100,7
Sum	15 059,2	49,2	2 028,9	17 137,2
Individuelle nedskrivninger	-55,7			-55,7
Gruppenedskrivninger	-28,9	-0,5		-29,5
Sum utlån til og fordringer på kunder	14 974,5	48,7	2 028,9	17 052,1

1) Gruppenedskrivning på garantier er balanserført i posten "Avsetning for påløpte kostnader og forpliktelser" på passivasiden i balansen.

Ubenyttede kredittrammer gjelder innvilget og ubenyttet kreditt på kontokreditter og kredittkort, samt ubenyttet ramme på boligkreditt.

Inndelingen i kundegrupper er basert på Statistisk Sentralbyrås standard for sektor- og næringsgruppering. Den enkelte kundes innplassering er bestemt av kundens hovedvirksomhet.

GJENNOMSNITTLIG VOLUM ENGASJEMENTER FORDELT PÅ KUNDEGRUPPER

(NOK mill.)	2016			Sum gjennomsnittlige engasjementer
	Gj.snitt volum utlån til og fordringer på kunder	Gj.snitt volum garantier	Gj.snitt volum ubenyttede kredittrammer	
Utvikling av byggeprosjekter	26,0	2,1		28,1
Omsetning og drift av fast eiendom	1 312,4	33,8		1 346,3
Tjenesteytende næringer	642,8		2,4	645,2
Lønnskakere o.a.	12 461,6	0,5	1 904,6	14 366,7
Andre	65,8		13,3	79,1
Sum	14 508,6	36,4	1 920,4	16 465,4

(NOK mill.)	2015			Sum gjennomsnittlige engasjementer
	Gj.snitt volum utlån til og fordringer på kunder	Gj.snitt volum garantier	Gj.snitt volum ubenyttede kredittrammer	
Utvikling av byggeprosjekter	139,7	2,5	6,6	148,8
Omsetning og drift av fast eiendom	2 202,9	66,0	17,8	2 286,7
Tjenesteytende næringer	919,1		12,8	931,9
Lønnskakere o.a.	11 263,3	0,7	2 007,5	13 271,4
Andre	83,8	0,3	11,2	95,2
Sum	14 608,8	69,4	2 055,9	16 734,1

ENGASJEMENTER FORDELT PÅ GEOGRAFISK OMRÅDE

2016					Mislighold uten identifisert verdifall	Mislighold med identifisert verdifall	Brutto misligholdte engasjementer	Individuelle ned- skrivninger	Netto misligholdte engasjementer
(NOK mill.)	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenyttede kredittrammer	Sum engasjementer					
Østlandet	10 367,4	23,6	1 397,6	11 788,6	45,2	70,8	115,9	22,9	93,0
Vestlandet	2 372,9		279,7	2 652,6	23,3	1,0	24,3	1,0	23,3
Sørlandet	257,9		35,9	293,8	1,1		1,2		1,2
Midt-Norge	440,6		49,4	490,0	0,6	0,6	1,2	0,4	0,8
Nord-Norge	435,9		36,4	472,2	0,8	0,3	1,1	0,3	0,8
Utlandet	83,3		13,1	96,3	0,5		0,5		0,5
Sum	13 958,0	23,6	1 812,0	15 793,6	71,5	72,7	144,2	24,6	119,6

2015									
	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenyttede kredittrammer	Sum engasjementer	Mislighold uten identifisert verdifall	Mislighold med identifisert verdifall	Brutto misligholdte engasjementer	Individuelle ned- skrivninger	Netto misligholdte engasjementer
(NOK mill.)									
Østlandet	11 882,7	49,1	1 552,6	13 484,4	31,0	74,8	105,8	53,9	51,9
Vestlandet	2 217,7	0,1	333,4	2 551,2	11,5	4,2	15,7	1,0	14,8
Sørlandet	200,1		35,3	235,4	3,1	1,9	5,1		5,0
Midt-Norge	375,0		55,1	430,1	0,5	1,3	1,8	0,4	1,5
Nord-Norge	298,8		43,3	342,1	0,6	0,4	1,1	0,4	0,6
Utlandet	84,8		9,1	94,0	4,0		4,1		4,1
Sum	15 059,2	49,2	2 028,9	17 137,2	50,7	82,8	133,5	55,7	77,9

SAMLET ENGASJEMENTSBELØP FORDELT ETTER GJENSTÅENDE LØPETID

(NOK mill.)	2016			Sum engasjementer
	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenyttede kredittrammer	
Inntil 1 mnd	2,9			2,9
1 - 3 mnd	382,4	1,6	14,7	398,8
3 mnd - 1 år	529,9	2,4	49,7	582,0
1 - 5 år	997,4	19,5	269,5	1 286,5
over 5 år	12 045,4		1 478,1	13 523,5
Sum	13 958,0	23,6	1 812,0	15 793,6

(NOK mill.)	2015			Sum engasjementer
	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenyttede kredittrammer	
Inntil 1 mnd	17,2			17,2
1 - 3 mnd	138,1		1,1	139,2
3 mnd - 1 år	459,9	3,5	41,8	505,1
1 - 5 år	1 471,3	45,8	305,3	1 822,4
over 5 år	12 972,7		1 680,7	14 653,4
Sum	15 059,2	49,2	2 028,9	17 137,2

ALDERSFORDELING PÅ FORFALTE ENGASJEMENTER UTEN NEDSKRIVNING

(NOK mill.)	2016			Sum engasjementer
	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenyttede kredittrammer	
Forfalt 1 - 30 dager	175,9	2,4	1,8	180,1
Forfalt 31 - 60 dager	37,9		0,2	38,1
Forfalt 61- 90 dager	30,6		0,1	30,8
Forfalt over 90 dager	71,5		0,2	71,7
Sum	316,0	2,4	2,3	320,6
Forfalte engasjementer over 90 dager fordelt på geografisk område:				
Østlandet	45,2		0,2	45,3
Vestlandet	23,3			23,3
Sørlandet	1,1			1,1
Midt-Norge	0,6			0,6
Nord-Norge	0,8			0,8
Utlandet	0,5			0,5
Sum	71,5	0,0	0,2	71,7

2015

(NOK mill.)	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenyttede kredittrammer	Sum engasjementer
Forfalt 1 - 30 dager	373,9	17,8	1,6	393,3
Forfalt 31 - 60 dager	29,8		0,1	29,9
Forfalt 61 - 90 dager	15,9		0,1	16,0
Forfalt over 90 dager	50,7		0,4	51,1
Sum	470,4	17,8	2,2	490,3
Forfalte engasjementer over 90 dager fordelt på geografisk område:				
Østlandet	31,0		0,3	31,3
Vestlandet	11,5		0,1	11,6
Sørlandet	3,1			3,1
Midt-Norge	0,5			0,5
Nord-Norge	0,6			0,6
Utlandet	4,0			4,0
Sum	50,7	0,0	0,4	51,1

Kun misligholdte engasjementer blir fordelt per geografisk område i denne oversikten. For forfalte engasjementer så benyttes det samme definisjon som i Kapitalkravsforskriften, men hvor antall dager i definisjonen tilsvarer aldersfordelingen.

Engasjementer vurderes som misligholdt

- når en kreditt er overtrukket mer enn 90 dager
- når et nedbetalingslån har restanse mer enn 90 dager
- når et kredittkort har restanse mer enn 90 dager og det er overtrekk i forhold til kredittramme.

Dersom det er avtalt nedbetalingsplan med kunden som er overholdt, vurderes overtrekket ikke som misligholdt. Når en av de tre tilfellene beskrevet over inntreffer, skal engasjementet og resten av kundens engasjementer vurderes som misligholdt. Antall dager telles fra restansen er mer enn 2.000 kroner. Friskmelding av konto inntreffer når det ikke er restanse lenger. Ved rapporteringstidspunktet kan restansebeløpet være mindre enn 2.000 kroner.

KREDITTRISIKO OPPDELT ETTER KUNDEGRUPPER

2016

(NOK mill.)	Misligholdte engasjementer med verdifall	Misligholdte engasjementer uten verdifall	Brutto misligholdte engasjementer	Individuelle nedskrivninger	Netto misligholdte engasjementer	Sum verdi- endringer	Sum resultatførte verdiendringer i perioden
Utvikling av byggeprosjekter							
Omsetning og drift av fast eiendom	46,8		46,8	10,3	36,5		-23,2
Tjenesteytende næringer							
Lønnstakere o.a.	23,9	71,0	94,8	12,9	81,9		-8,4
Andre	2,0		2,0	1,4	0,6		0,6
Sum	72,7	71,0	143,6	24,6	119,0	0,0	-31,1

(NOK mill.)	Misligholdte engasjementer med verdifall	Misligholdte engasjementer uten verdifall	2015		Netto misligholdte engasjementer	Sum verdi- endringer	Sum resultatførte verdiendringer i perioden
			Brutto misligholdte engasjementer	Individuelle nedskrivninger			
Utvikling av byggeprosjekter							
Omsetning og drift av fast eiendom	32,2		32,2	33,5	-1,3		24,0
Tjenesteytende næringer							
Lønnstakere o.a.	48,2	46,4	94,6	21,4	73,2		-0,2
Andre	2,4	4,3	6,7	0,8	5,9		
Sum	82,8	50,7	133,5	55,7	77,9	0,0	23,8

OVERTATTE PANTSATTE EIENDELER

Ved mislighold vil Storebrand Bank ASA selge sikkerhetene eller overta eiendelene dersom det er mest hensiktsmessig. Banken har ingen overtatte eiendeler ved utgangen av 2016.

FINANSIELLE EIENDELER TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET (FVO)

(NOK mill.)	Utlån		Likviditetsportefølje	
	2016	2015	2016	2015
Balanseført verdi maksimal eksponering for kredittrisiko	1 958,5	1 214,8	4 070,1	4 922,6
Balanseført verdi av tilknyttede kredittderivater som reduserer kredittrisikoen (nettingsavtaler)				
Sikkerhetsstillelser				
Netto kredittrisiko	1 958,5	1 214,8	4 070,1	4 922,6
Årets endring i virkelig verdi av lån og fordringer på kunder som skyldes endringer i kredittrisiko	16,1	-0,7	21,8	-38,5
Akkumulert endring i virkelig verdi av lån og fordringer på kunder som skyldes endringer i kredittrisiko	0,5	-15,6	0,5	-21,3
Årets endring i virkelig verdi på tilknyttede kredittderivater				
Akkumulert endring i virkelig verdi på tilknyttede kredittderivater				

Fastrente utlån til kunder måles til virkelig verdi basert på verdsettingsteknikker. I verdsettingsteknikkene benyttes rentekurver hentet fra Reuters og kredittspreader for tilsvarende nye lån per utgangen av desember. Finansielle eiendeler øremerkes til virkelig verdi over resultatet (FVO) ved førstegangsinnregning i de tilfeller en annen måling ville medført inkonsistens i resultatregnskapet. På de papirer der det finnes objektive markedspriser benyttes disse. For de resterende papirene benyttes verdsettelsesteknikker hvor det benyttes rentekurver fra Reuters og kredittspreader fra eksterne leverandører.

FINANSIELLE FORPLIKTELSE TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET (FVO)

(NOK mill.)	2016	2015
Årets endring i virkelig verdi på forpliktelser som skyldes endringer i kredittrisiko	0,5	
Differanse mellom forpliktelsesenes balanseførte verdi og det kontraktsmessige beløpet ved forfall		
Akkumulert endring i virkelig verdi på forpliktelser som skyldes endringer i kredittrisiko		
Differanse mellom forpliktelsesenes balanseførte verdi og det kontraktsmessige beløpet ved forfall		

KREDITTRISIKO FOR DERIVATER

Formålet med bruk av finansielle derivater er å avdekke og redusere valuta- og renterisiko. Motpartsrisiko i forbindelse med handelen av finansielle derivater inngår under kredittrisiko. Bankens risikostrategier og policyer setter rammer for hvor mye kredittrisiko bankkonsernet er villig til å akseptere. Storebrand Bank ASA sikrer alle kundederivathandlene ved å gjøre motforretninger i derivater for å minimere valuta- og renteeksponeringen.

Tabellen viser brutto eksponering, banken har kun sikkerhet for kredittrisikoen mot ikke-finansielle foretak.

KREDITTRISIKO FORDELT PÅ MOTPART

(NOK mill.)	AAA Virkelig verdi	AA Virkelig verdi	A Virkelig verdi	BBB Virkelig verdi	Ikke ratet Virkelig verdi	Sum 2016 Virkelig verdi	Sum 2015 Virkelig verdi
Norge		20,6	2,8	107,8		131,1	249,6
Danmark						0,0	0,2
Sum	0,0	20,6	2,8	107,8	0,0	131,1	249,8

Ratingklasser er basert på Standard & Poors.

Verdiendringer:							
Sum verdiendringer balanse		20,6	2,8	107,8		131,1	249,8
Resultatførte verdiendringer i perioden		-6,5	-4,6	-107,6		-118,7	-262,0

AKSJEOPSJONER, RENTESWAPPER, VALUTARENTESWAPPER OG TERMINKONTRAKTER

Derivater inngås for sikringsformål. Derivatforretninger er inngått med motparter som er ratet til "investment grade".

Note 5 - Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risiko for at selskapet ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av ekstra dyr finansiering.

RISIKOSTYRING

Risikostrategien setter overordnede rammer for hvor mye likviditetsrisiko banken er villig til å akseptere. Policy for likviditetsrisiko beskriver prinsipper for likviditetsstyring og spesifiserer stresstesting, minimums likviditetsbeholdning og indikatorer for måling av likviditetsrisiko. I tillegg utarbeider Treasury-avdelingen årlig en fundingstrategi og fundingplan som legger overordnede rammer for bankens fundingvirksomhet.

Stresstester benyttes for å synliggjøre forventete effekter av ulike scenarier på balansen og på kontantstrømmer. Resultater fra stresstestene legges til grunn når rammer for likviditetsrisiko vurderes. Det utarbeides årlig en beredskapsplan for å sikre god håndtering av likviditetssituasjonen i stressede perioder.

Treasury-funksjonen er ansvarlig for bankens likviditetsstyring, og Middle Office overvåker og rapporterer utnyttelse av rammer ift. likviditetspolicy.

RISIKOKONTROLL

Risikokontroll av likviditetsrisiko gjennomføres blant annet gjennom månedlige rapporteringer av likviditetsindikatorer og oppfølging av utviklingen i forfallsprofil. Begge deler inngår i CROs løpende rapportering til styret. Likviditetsindikatorer som følges er beskrevet i likviditetsrisikopolisy. Middle Office kontrollerer handler Treasury gjennomfører i etterkant for å sjekke om handlene er iht. gjeldende policyregler.

UDISKONTERTE KONTANTSTRØMMER FINANSIELLE FORPLIKTELSE

(NOK mill.)	0 - 6 mnd	6 mnd - 12 mnd	1 - 3 år	3 - 5 år	Over 5 år	Sum	Balanseført verdi
Gjeld til kredittinstitusjoner	407,2					407,2	407,2
Innskudd fra og gjeld til kunder	15 248,0					15 248,0	15 248,0
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	541,5	328,3	1 187,3	1 123,1		3 180,2	2 625,2
Annen gjeld	632,7					632,7	632,7
Ansvarlig lånekapital	155,5	1,8	130,9			288,3	277,2
Ubenyttede kredittrammer	1 812,0					1 812,0	
Lånetilsagn	3 524,2					3 524,2	
Sum finansielle forpliktelser 2016	22 321,0	330,1	1 318,2	1 123,1	0,0	25 092,5	19 190,3
Derivater knyttet til innlån 31.12.2016	0,2	-2,6	-5,3	-1,2	0,0	-8,8	-77,2
Sum finansielle forpliktelser 2015	25 380,9	41,2	1 625,1	1 057,8	0,0	28 105,0	21 835,3

Beløpene inkluderer opptjente renter.

Forfallsversikten er inkludert renter. For å beregne rentekostnadene for innlån med FRN betingelser benyttes implisitte forward renter basert på yieldkurven den 31.12.2016. Det er benyttet call dato som forfallsdato på de ansvarlige lånene. I forfallsversikten er det ikke hensyntatt at obligasjonslånene har utvidet forfallsdato, dvs. opprinnelig forfallsdato er benyttet. Innskudd fra og gjeld til kunder er innskudd uten binding, eller innskudd med binding under 6 mnd.

SPESIFIKASJON AV ANSVARLIG LÅNEKAPITAL *)

(NOK mill.)		Utstedende	Netto				Balanseført verdi
ISIN NUMMER		selskap	pålydende	Valuta	Rente	Call-dato	
Tidsbegrenset ansvarlig lån							
NO0010641657		Storebrand Bank ASA	150,0	NOK	Flytende	12.04.2017	151,6
NO0010714314		Storebrand Bank ASA	125,0	NOK	Flytende	09.07.2019	125,6
Sum ansvarlig lånekapital 2016							277,2
Sum ansvarlig lånekapital 2015							277,0

*) Fondsobligasjoner er omklassifisert til egenkapital med virkning fra 2. kvartal 2015. Se Oppstilling over endring i egenkapital for mer informasjon. Spesifikasjon av gjeld til kredittinstitusjoner

SPESIFIKASJON AV GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONER

(NOK mill.)	2016	2015
Sum gjeld til kredittinst. uten avtalt løpetid til amortisert kost	5,0	322,2
Repoavtaler, forfall 2016		404,1
Repoavtaler, forfall 2017	402,2	
Sum gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid til virkelig verdi (FVO)	402,2	404,1
Sum gjeld til kredittinstitusjoner	407,2	726,3

SPESIFIKASJON AV CERTIFIKATGJELD OG OBLIGASJONGJELD

(NOK mill.) ISIN NUMMER	Utstedende selskap	Netto pålydende	Valuta	Rente	Forfall	Balanse- ført verdi
Obligasjoner						
NO0010660806	Storebrand Bank ASA	300,0	NOK	Fast	08.10.2019	315,4
NO0010762891	Storebrand Bank ASA	500,0	NOK	Fast	19.04.2021	496,3
NO0010641079	Storebrand Bank ASA	109,0	NOK	Flytende	27.03.2017	109,1
NO0010662752	Storebrand Bank ASA	300,0	NOK	Flytende	13.11.2017	301,0
NO0010751316	Storebrand Bank ASA	300,0	NOK	Flytende	09.11.2018	300,6
NO0010758980	Storebrand Bank ASA	500,0	NOK	Flytende	04.03.2019	501,0
NO0010729387	Storebrand Bank ASA	600,0	NOK	Flytende	14.01.2020	601,8
Sum sertifikatgjeld og obligasjonsgjeld 2016						2 625,2
Sum sertifikatgjeld og obligasjonsgjeld 2015						2 704,3

Til inngåtte låneavtaler er det knyttet standard covenantskrav. Storebrand Bank ASA har i 2016 innfridd alle betingelser og vilkår i henhold til inngåtte låneavtaler.

Note 6 - Markedsrisiko

Markedsrisiko er risiko for endring i verdier som skyldes at finansmarkedspriser eller volatilitet avviker fra det som er forventet.

RISIKOSTYRING

Risikostrategien setter overordnede rammer for markedsrisiko som i hovedsak knytter seg til bankens langsiktige investeringer i egenkapital-instrumenter og rentepapirer. Banken er også i noe mindre grad eksponert til valutarisiko.

Policyer for markedsrisiko angir grenser for den markedsrisikoen banken er villig til å akseptere. Bankens markedsrisiko styres og kontrolleres hovedsaklig gjennom daglig oppfølging av risikoeksponeringer ift. policyene og løpende analyser av utestående posisjoner.

Rammene for eksponering gjennomgås og fornyes av styret minimum én gang per år. Størrelsen på rammene fastsettes på bakgrunn av stress-tester og analyser av markedsbevegelser.

RISIKOKONTROLL

Middle Office har ansvaret for den løpende, uavhengige overvåkingen av markedsrisikoen. Risikokontroll av markedsrisiko gjennomføres blant annet gjennom månedlige rapporteringer av indikatorer for markedsrisiko. Markedsrisikoindikatorer som følges, er beskrevet i renterisikopolisy og valutarisikopolisy, og inngår i CROs løpende rapportering til styret.

Ved endringer av markedsrisiko som inntreffer i løpet av 1 år vil innvirkning for resultat og egenkapital bli som fremstilt nedenfor basert på balansen per 31.12.2016:

Innvirkning på regnskapsmessige inntekter		
(NOK mill.)		Beløp
Renter -1,0%		14,3
Renter +1,0%		-14,3
Innvirkning på regnskapsmessig resultat/egenkapital ¹⁾		
(NOK mill.)		Beløp
Renter -1,0%		14,3
Renter +1,0%		-14,3

1) Før skatteeffekter

Økonomisk renterisiko	
(NOK mill.)	Beløp
Renter -1,0%	16,4
Renter +1,0%	-16,4

Noten viser den regnskapsmessige effekten over en 12 måneders periode samt den umiddelbare økonomiske effekt av en umiddelbar parallell renteendring på henholdsvis + 1,0%-poeng og - 1,0%-poeng. Ved beregning av den regnskapsmessige risikoen er det tatt hensyn til den engangseffekt en slik umiddelbar renteendring har på de poster som føres til virkelig verdi og sikringsverdi og på de effekter renteendringen har på resultatet for gjenværende rentedurasjonsperiode før renteendringen får inntekts-/og kostnadsmessig effekt. Poster som påvirkes av engangseffekter og som føres til virkelig verdi er investeringsporteføljen, utlån til fastrente, gjenkjøpsavtaler (repo'er) og derivater. Poster som påvirkes av engangseffekter og som sikringsbokføres er innlån med fastrente. Ved beregning av den økonomiske effekt er det sett på endring i markedsverdi på alle poster på balansen som en slik umiddelbar renteendring vil medføre.

Se også note 25 vedrørende valutaeksponering.

Note 7 - Operasjonell risiko

OPERASJONELL RISIKO

Operasjonell risiko er risiko for økonomisk tap, svekket omdømme eller sanksjoner knyttet til brudd på internt eller eksternt regelverk som følge av ineffektive, utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil, eksterne hendelser eller at regler og retningslinjer ikke etterleves.

RISIKOSTYRING

I Storebrand konsernet er operasjonell risikostyring og etterlevelse av lover, forskrifter og internt regelverk en integrert del av ledelsesansvaret for alle ledere. Risikovurderinger registreres og dokumenteres fortløpende i Easy Risk Manager (ERM, et risikostyringssystem levert av Det Norske Veritas).

RISIKOKONTROLL

CRO støtter ledergruppen i prosessen og har ansvar for å sammenstille og rapportere områdets risikobilde, følge opp forbedringstiltak og kontrollere at risikoregistreringen er oppdatert i ERM. Resultater av risikovurderingsprosessen rapporteres til styret.

For å kunne identifisere problemområder internt har banken implementert rutiner for løpende rapportering av hendelser til CRO, som er ansvarlig for loggføring og oppfølging av meldte hendelser. CRO gjennomgår de vesentligste hendelsene med styret.

I forbindelse med måneds-, kvartals- og årsregnskapene foretar bankens stabsfunksjoner flere kontroller og avstemminger for å kontrollere og redusere den operasjonelle risikoen. I tillegg gjennomfører compliancefunksjonen og internrevisor stikkprøver innenfor en rekke av de viktigste arbeidsprosesser. Resultatene av disse rapporteres til ledelsen og styret.

COMPLIANCE RISIKO

Compliancerisiko er risikoen for at selskapet pådrar seg økonomisk tap eller offentlige sanksjoner som følge av manglende etterlevelse av eksternt og internt regelverk.

RISIKOSTYRING

Compliancerisiko i Storebrand Bank AS styres gjennom instruks for compliance. Compliancefunksjonens hovedansvar er å understøtte foretakets styre og ledelse i arbeidet med å etterleve relevante lov og forskriftsbestemmelser ved å selvstendig og uavhengig identifisere, vurdere, overvåke og rapportere compliancerisiko. Funksjonen skal arbeide forebyggende gjennom rådgivning og sikring av at det er etablert effektive prosesser for informasjon og implementering av gjeldende og fremtidig regelverk. Compliancefunksjonen skal ha en risikobasert tilnærming.

RISIKOKONTROLL

Compliancefunksjonen gjennomfører kontrollaktiviteter for å påse faktisk etterlevelse.

Note 8 - Verdsettelse av finansielle instrumenter

SPESIFIKASJON AV FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL AMORTISERT KOST

Virkelig verdi på utlån til kunder med regulerbar rente er vurdert til amortisert kost. Virkelig verdi på utlån til bedriftskunder med marginlån er imidlertid svakt lavere enn amortisert kost da enkelte lån løper med lavere margin enn de ville gjort dersom de var tatt opp per utgangen av 2016. Mindreværdien er beregnet ved å neddiskontere differansen mellom avtalt margin og dagens markedspris over gjenværende løpetid. I

tillegg er virkelig verdi justert for nedskrivninger. Virkelig verdi på utlån, gjeld til kredittinstitusjoner og gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer er basert på verdsettingsteknikker. I verdsettingsteknikkene benyttes rentekurver og kredittspreader fra eksterne leverandører, dog med unntak av utlån som vurderes til spreader for tilsvarende nye lån.

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3				
	Kvoterte	Observerbare	Ikke			Balanseført	Balanseført
(NOK mill.)	priser	forutsetninger	observerbare	Virkelig verdi	Virkelig verdi	verdi	verdi
			forutsetninger	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Finansielle eiendeler							
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner		1 221,8		1 221,8	2 094,8	1 221,8	2 094,8
Netto utlån til kunder - bedriftsmarked		1 477,3		1 477,3	2 282,9	1 513,6	2 314,2
Netto utlån til kunder - personmarked		10 424,3		10 424,3	11 445,5	10 424,3	11 445,5
Obligasjoner klassifisert som utlån og fordring		532,7		532,7	781,7	530,6	780,7
Sum finansielle eiendeler 31.12.2016		13 656,1	0,0	13 656,1		13 690,3	
Sum finansielle eiendeler 31.12.2015		16 604,9			16 604,9		16 635,3
Finansielle forpliktelser							
Gjeld til kredittinstitusjoner		5,0		5,0	322,2	5,0	322,2
Innskudd fra kunder		15 248,0		15 248,0	17 835,0	15 248,0	17 835,0
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		2 651,5		2 651,5	2 715,8	2 625,2	2 704,3
Ansvarlig lånekapital		277,6		277,6	277,0	277,2	277,0
Sum virkelig verdi 31.12.2016		18 182,1		18 182,1		18 155,4	
Sum virkelig verdi 31.12.2015		21 149,9			21 149,9		21 138,5

VERDSETTELSE AV FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI

Storebrand Bank ASA gjennomfører en omfattende prosess for å sikre en mest mulig markedsriktig verdifastsettelse av finansielle instrumenter. Børsnoterte finansielle instrumenter verdsettes basert på offisielle sluttkurser fra børs innhentet gjennom Reuters og Bloomberg. Obligasjoner verdsettes som hovedregel basert på innhentede kurser fra Reuters, Bloomberg og Nordic Bond Pricing. Obligasjoner som ikke kvoteres regelmessig vil normalt verdsettes basert på anerkjente teoretiske modeller. Sistnevnte gjelder i særlig grad obligasjoner denominert i norske kroner. Som grunnlag for slik verdsettelse benyttes diskonteringsrenter bestående av swaprenter tillagt en kredittpremie. Kredittpremien vil oftest være utstederspesifikk, og normalt basert på konsensus av kredittspreader kvotert av et utvalg meglerforetak.

Unoterte derivater, herunder primært rente- og valutainstrumenter, verdsettes også teoretisk. Pengemarkedsrenter, swaprenter, valutakurser og volatiliteter som danner grunnlag for verdsettelse hentes fra Reuters, Bloomberg og Norges Bank.

Storebrand Bank ASA gjennomfører løpende kontroll for å sikre kvaliteten på innhentede markedsdata fra eksterne kilder. Slike kontroller vil generelt omfatte sammenligning av multiple kilder samt kontroll og rimelighetsvurdering av unormale endringer.

Storebrand konsernet kategoriserer finansielle instrumenter som verdsettes til virkelig verdi på tre forskjellige nivåer som er nærmere beskrevet nedenfor. Nivåene gir uttrykk for ulik grad av likviditet og ulike målemetoder. Selskapet har etablert verdsettelsesmodeller for å fange opp informasjon fra et bredt utvalg med godt informerte kilder med henblikk på å minimere usikkerhet knyttet til verdsettelsen.

Verdien av fastrenteutlånene fastsettes ved at avtalte kontantstrømmer neddiskonteres over gjenværendeløpetid med gjeldene diskonteringsfaktor justert for markedsspread. Diskonteringsfaktoren som benyttes tar utgangspunkt i en swaprente (mid swap) med en løpetid som tilsvarer gjenværende bindingstid på underliggende. Markedsspread som benyttes på balansedag fastsettes ved å vurdering av markedsforholdene, markedspris og tilhørende swaprente.

Under aksjer er det primært investering i VISA Norge FLI verdsatt basert på informasjon om gjennomført transaksjon mellom VISA Europa Ltd og VISA Inc.

SENSITIVITETSVURDERING

UTLÅN TIL KUNDER

Verdien av fastrenteutlånene fastsettes ved at avtalte kontantstrømmer neddiskonteres over gjenværende løpetid med gjeldene diskonteringsfaktor justert for markedsspread. Diskonteringsfaktoren som benyttes tar utgangspunkt i en swaprente (mid swap) med en løpetid som tilsvarer gjenværende bindingstid på underliggende. Markedsspread som benyttes på balansedagen fastsettes ved vurdering av markedsforholdene, markedspris og tilhørende swaprente.

AKSJER

I denne posten inngår medlemskap i VISA Norge FLI verdsatt basert på informasjon om gjennomføring av transaksjon mellom VISA Europe Ltd og VISA Inc. Transaksjonen ble gjennomført i 2. kvartal 2016 og banken fikk i juni 2016 en utdeling på 24,6 millioner kroner basert på bankens andel. Ved utgangen av året er medlemsskapet verdsatt til hva banken forventer å motta i utsatt oppgjør, justert for usikkerhet. Verdiendring medtas over Totalresultat.

Økning/reduksjon i virkelig verdi	Fastrenteutlån til kunder Endring markedsspread		Aksjer Endring verdi	
	+ 10 bp	- 10 bp	+ 25 bp	- 25 bp
Endring virkelig verdi per 31.12.2016 (NOK mill.)	-8,4	7,8	0,4	-0,4
Endring virkelig verdi per 31.12.2015 (NOK mill.)	-3,9	3,9	0,2	-0,2

Nivå 1: Finansielle instrumenter der verdsettelse er basert på kvoterte priser i aktive markeder for identiske eiendeler

Obligasjoner, sertifikater eller tilsvarende instrumenter utstedt av nasjonal stat er generelt klassifisert på nivå 1. Når det gjelder derivater vil standardiserte aksjeindeks- og rentefutures omfattes på dette nivå.

Nivå 2: Finansielle instrumenter der verdsettelse er basert på observerbar markedsinformasjon ikke omfattet av nivå 1

Denne kategorien omfatter finansielle instrumenter som verdsettes basert på markedsinformasjon som kan være direkte observerbar eller indirekte observerbar. Markedsinformasjon som er indirekte observerbar innebærer at prisene kan være avledet fra observerbare relaterte markeder. Nivå 2 omfatter aksjer eller tilsvarende egenkapitalinstrumenter der markedskurser er tilgjengelig, men der omsetningsvolum er for begrenset til å oppfylle kriteriet for nivå 1. Normalt vil aksjene på dette nivå være omsatt i løpet av siste måned. Obligasjoner og tilsvarende instrumenter er generelt klassifisert på dette nivå. Videre er rente- og valutaswap'er, ikke-standardiserte rente- og valutaderivater klassifisert på nivå 2.

Nivå 3: Finansielle instrumenter der verdsettelse er basert på informasjon som ikke er observerbar iht nivå 2

Investeringer klassifisert på nivå 3 omfatter primært fastrenteutlån og investering i VISA Norge FLI.

SPESIFIKASJON AV FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET

(NOK mill.)	Nivå 1 Kvoterte priser	Nivå 2 Observerbare forutsetninger	Nivå 3 Ikke observerbare forutsetninger	Balanse- ført verdi 31.12.2016	Balanse- ført verdi 31.12.2015
Finansielle eiendeler					
Aksjer og andeler		9,3	6,2	15,5	10,6
Sum aksjer 31.12.2016	0,0	9,3	6,2	15,5	
Sum aksjer 31.12.2015		1,6	9,0		10,6
Utlån til kunder - Bedriftsmarked				0,0	0,0
Utlån til kunder - Personmarked			1 958,5	1 958,5	1 214,8
Sum utlån til kunder 31.12.2016	0,0	0,0	1 958,5	1 958,5	
Sum utlån til kunder 31.12.2015			1 214,8		1 214,8
Stat- og statsgaranterte obligasjoner		482,8		482,8	219,2
Verdipapiriserte obligasjoner		3 587,3		3 587,3	4 703,4
Sum obligasjoner 31.12.2016	0,0	4 070,1	0,0	4 070,1	
Sum obligasjoner 31.12.2015		4 922,6			
Rentederivater		-77,2		-77,2	-81,6
Valutaderivater				0,0	0,2
Sum derivater 31.12.2016	0,0	-77,2	0,0	-77,2	
herav derivater med positiv markedsverdi		131,1		131,1	249,8
herav derivater med negativ markedsverdi		-208,3		-208,3	-331,3
Sum derivater 31.12.2015		-81,5			-81,5
Finansielle forpliktelser					
Gjeld til kredittinstitusjoner		402,2		402,2	404,1
Sum forpliktelser 31.12.2016	0,0	402,2	0,0	402,2	
Sum forpliktelser 31.12.2015		404,1			404,1

Det er ingen bevegelser mellom kvoterte priser og observerbare forutsetninger for de ulike finansielle instrumentene i året.

**SPESIFIKASJON AV FINANSIELLE INSTRUMENTER ETTER VERDSETTELSESTEKNIKKER
(IKKE OBSERVERBARE FORUTSETNINGER)**

(NOK mill.)	Aksjer	Utlån til kunder
Balanse 1.1.2016	9,0	1 214,8
Netto gevinster/tap på finansielle instrumenter	-2,8	-26,2
Tilgang/kjøp		1 045,7
Salg/forfalte oppgjør		-275,8
Overført fra observerbare forutsetninger til ikke observerbare forutsetninger		
Omregningsdifferanser utenlandsk valuta		
Annet		
Balanse 31.12.2016	6,2	1 958,5

Note 9 - Segment

Ledelsens segmentrapportering for Storebrand Bank ASA gjøres kun på konsernnivå. Se note 9 under Storebrand Bank Konsern.

Note 10 - Netto inntekter fra finansielle instrumenter

NETTO RENTEINNTEKTER

(NOK mill.)	2016	2015
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	35,5	46,1
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder	366,2	460,1
Renter og lignende innt. av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende papirer	77,1	110,4
Andre renteinntekter og lignende inntekter	2,6	5,7
Sum renteinntekter *)	481,4	622,3
Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner	-8,4	-7,2
Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder	-120,4	-303,6
Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer	-72,3	-72,6
Renter og lignende kostnader på ansvarlig lånekapital	-11,0	-14,7
Andre rentekostnader og lignende kostnader	-14,5	-16,2
Sum rentekostnader **)	-226,6	-414,2
Sum netto renteinntekter	254,8	208,1
*) Herav sum renteinntekter for utlån mv. som ikke vurderes til virkelig verdi	367,9	475,5
**) Herav sum rentekostnader for innskudd mv. som ikke vurderes til virkelig verdi	-222,9	-413,2

RENTEKOSTNADER OG VERDIENDRINGER PÅ INNLÅN TIL VIRKELIG VERDI (FVO):

(NOK mill.)	2016	2015
Rentekostnader innlån FVO	-3,8	-0,9
Verdiendringer innlån FVO	-0,1	
Netto kostnader innlån til virkelig verdi (FVO)	-3,9	-0,9

NETTO INNTEKTER OG GEVINSTER FRA FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSE:

(NOK mill.)	2016	2015
Aksjer og andeler		
Mottatt utbytte av aksjer og andeler	24,6	0,3
Netto endring virkelig verdi aksjer og andeler	-0,4	-0,3
Sum gevinst/tap på aksjer og andeler, FVO	24,3	0,1
Sertifikater og obligasjoner		
Realiserte gevinst/tap på sertifikater og obligasjoner, FVO	9,3	-8,9
Urealiserte gevinst/tap på sertifikater og obligasjoner, FVO	21,8	-38,5
Sum gevinst/tap på sertifikater og obligasjoner, FVO	31,1	-47,4
Utlån til kunder		
Netto gevinst/tap på utlån til kunder, FVO	-25,2	-7,0
Sum gevinst/tap på utlån til kunder, FVO	-25,2	-7,0
Gjeld til kredittinstitusjoner og andre innlån		
Realisert gevinst/tap på gjeld til kredittinstitusjoner og andre innlån, FVO		
Urealisert gevinst/tap på gjeld til kredittinstitusjoner og andre innlån, FVO	-0,1	-0,4
Sum gevinst/tap på gjeld til kredittinstitusjoner og andre innlån, FVO	-0,1	-0,4
Finansielle derivater og valuta		
Realiserte gevinster/tap på finansielle derivater, holdt for omsetning	38,1	66,0
Urealiserte gevinster/tap på finansielle derivater, holdt for omsetning	34,3	-25,2
Sum finansielle derivater og valuta	72,4	40,8
Netto inntekter og gevinster fra finansielle instrumenter til virkelig verdi	102,3	-13,9
Virkelig verdi sikring		
Realisert gevinst/tap på derivater og obligasjoner, virkelig verdi sikring		-0,8
Urealisert gevinst/tap på derivater og obligasjoner, virkelig verdi sikring	-2,7	3,0
Netto gevinst/tap fra finansielle instrumenter virkelig verdi sikring	-2,7	2,2
Sertifikater og obligasjoner		
Realisert gevinst/tap på sertifikater og obligasjoner til amortisert kost	0,1	
Sum gevinst/tap på sertifikater og obligasjoner til amortisert kost	0,1	0,0
Uttstedte obligasjoner		
Realisert gevinst/tap på utstedte obligasjoner til amortisert kost	-4,2	-24,2
Sum gevinst/tap på utstedte obligasjoner til amortisert kost	-4,2	-24,2
Netto inntekter og gevinster fra finansielle instrumenter til amortisert kost	-4,1	-24,2
Netto inntekter og gevinster fra finansielle eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi	95,4	-35,9
Netto gevinst/tap på eiendeler til virkelig verdi:		
Eiendeler øremerket til virkelig verdi ved førstegangsinnregning	30,5	-43,1
Eiendeler klassifisert som holdt for omsetning	47,1	31,6
Endringer i virkelig verdi på eiendeler som skyldes endring i kredittrisiko	1,0	-36,9
Netto gevinst/tap på forpliktelser til virkelig verdi:		
Forpliktelser øremerket til virkelig verdi ved førstegangsinnregning	-0,1	
Forpliktelser klassifisert som holdt for omsetning		

Noten inkluderer gevinst/tap på investeringer i obligasjoner og sertifikater, alle finansielle derivater, utlån vurdert til virkelig verdi, innlån vurdert til virkelig verdi, resultateffekt av virkelig verdi sikring og alle utstedte sertifikater og obligasjoner. Øvrige finansielle instrumenter er ikke inkludert.

Note 11 - Provisjoner

(NOK mill.)	2016	2015
Gebyrer bankvirksomhet	34,9	36,5
Provisjoner spareprodukter	4,8	10,2
Gebyrer og forvaltning utlån	78,4	27,7
Øvrige gebyrer	3,8	
Sum provisjonsinntekter *)	122,0	74,4
Gebyrer og provisjoner bankvirksomhet	-14,0	-8,9
Provisjoner spareprodukter	-0,1	-1,6
Øvrige gebyrer	-1,0	-0,9
Sum provisjonskostnader **)	-15,1	-11,4
Netto provisjonsinntekter	106,8	63,0
*) Herav sum provisjonsinntekter fra balanseførte finansielle eiendeler og forpliktelser som ikke vurderes til virkelig verdi	117,2	64,2
***) Herav sum provisjonskostnader fra balanseførte finansielle eiendeler og forpliktelser som ikke vurderes til virkelig verdi	-14,0	-8,9

Note 12 - Andre inntekter

(NOK mill.)	2016	2015
Netto tap ved salg av kundeportefølje VPS	-3,5	0,0
Konsernbidrag fra datterselskap	62,1	101,6
Andre driftsinntekter		1,5
Sum andre driftsinntekter	58,6	103,2

Note 13 - Godtgjørelse til ekstern revisor

GODTGJØRELSE EKSKL. MVA:

(NOK 1000)	2016	2015
Lovpålagt revisjon	595	1 272
Andre tjenester utenfor revisjonen	39	62
Sum	633	1 334

All godtgjørelse til ekstern revisor gjelder Deloitte AS.

Note 14 - Driftskostnader

(NOK mill.)	2016	2015
Lønnskostnader	-80,5	-89,5
Arbeidsgiveravgift	-12,1	-11,5
Pensjonskostnader (se note 15) ¹⁾	1,4	-11,4
Øvrige personalkostnader	-5,4	-4,5
Sum lønn og andre personalkostnader	-96,6	-117,0
IT-kostnader	-44,9	-45,7
Kontordrift og andre administrasjonskostnader	-3,4	-4,8
Sum administrasjonskostnader	-48,3	-50,5
Avskrivninger og nedskrivninger varige driftsmidler og immaterielle eiendeler (se note 28 og 29)	-25,1	-26,4
Husleie og husværekostnader	-9,6	-9,8
Fremmedtjenester (se note 13)	-7,4	-8,3
Kjøpte tjenester fra konsernet ²⁾	-82,4	-42,9
Øvrige driftskostnader	-7,7	-8,4
Sum andre driftskostnader	-132,3	-95,9
Sum driftskostnader	-277,2	-263,3

1) Ved avvikling av uførepensjon og etterlattedeckningen tilknyttet pensjonsordningen for ansatte er det inntektsført en gevinst på 11 millioner kroner. Se note 15.

2) Kjøpte tjenester fra konsernet inneholder kostnader vedrørende bankproduksjon, IT-tjenester, felles administrative funksjoner, økonomi- og juridiske tjenester, markedsføringsaktiviteter, personal og kompetanseutvikling, innkjøpsfunksjon, informasjonstjenester samt sparerådgivning.

Note 15 - Pensjoner

Storebrand konsernet har landspesifikke pensjonsordninger. De ansatte i Storebrand i Norge har en innskuddsbasert pensjonsordning. I en innskuddsordning setter foretaket av et avtalt tilskudd til en pensjonskonto. Den fremtidige pensjonen er avhengig av bidragenes størrelse og avkastningen på pensjonskontoen. Når innskuddene er betalt har foretaket ingen ytterligere betalingsforpliktelser knyttet til innskuddspensjonen, og innbetalingen til pensjonskonto kostnadsføres fortløpende. Det er av regulatoriske årsaker ikke anledning til spare for lønn som overstiger 12G i innskuddspensjon. Storebrand har for ansatte med lønn over 12G en pensjonssparing i spareproduktet Ekstrapensjon.

Premiesatser og innhold for innskuddspensjonsordningen er følgende:

- Sparingen starter fra første lønnskone
- Sparesats på 7 prosent av lønn fra 0 til 12G (Grunnbeløp utgjør kr 92.576 pr 31.12.16)
- I tillegg spares 13 prosent av lønn mellom 7,1 til 12G
- Sparesats i Ekstrapensjon for lønn over 12G er 20 prosent

I sammenheng med nye regler for uførepensjon i tjenestepensjonsloven har Storebrand endret uførepensjonsordningen for egne ansatte i Norge gjeldende fra 1. juni 2016. Fra samme tidspunkt har etterlattedeckningene tilknyttet pensjonsordningen opphørt. Disse ordningene har vært bokført som ytelsesordninger i regnskapet. Awiklingen medførte en reduksjon i balanseførte forpliktelser som har gitt en gevinst på 11 millioner kroner ved fraregning, og som reduserer pensjonskostnadene i resultatregnskapet.

De norske selskapene er med i Fellesordningen for avtalefestet pensjon AFP. Den private AFP-ordningen gir et livslangt tillegg til den ordinære pensjonen og er en flerforetaksordning pensjonsordning, men det foreligger ikke tilgjengelig pålitelig informasjon for innregning av forpliktelsen i balansen. Ordningen blir finansiert gjennom årlig premie som fastsettes som en prosent av lønn mellom 1 og 7,1G, og premiesatsen i 2016 var på 2,5 %. De ansatte i Storebrand i Norge som er født før 1. januar 1956 kan velge mellom å ta ut AFP eller gå av ved 65 års alder og motta en driftspensjon fra foretaket frem til fylte 67 år. De ansatte kan velge å ta ut fra AFP-ordningen fra og med fylte 62 år og fortsette å stå i jobb. Ansatte som var sykmeldt og delvis uføre ved overgang til innskuddspensjon, inngår fortsatt i ytelsespensjonsordning. Det foreligger også pensjonsforpliktelser for ytelsesordning knyttet til driftspensjoner for enkelte tidligere ansatte og tidligere styremedlemmer.

AVSTEMMING AV EIENDELER OG GJELD BOKFØRT I BALANSEN

(NOK mill.)	2016	2015
Nåverdi av forsikret pensjonsforpliktelse	34,8	40,2
Virkelig verdi på pensjonsmidler	-33,3	-32,1
Netto pensjonsforpliktelse/-midler forsikret ordning	1,4	8,1
Nåverdi av uforsikret pensjonsforpliktelse	12,2	17,1
Netto pensjonsforpliktelse i balansen	13,6	25,3

Inkl. arbeidsgiveravgift på netto underfinansiert forpliktelse som inngår i bruttoforpliktelse.

BOKFØRT I BALANSEN

(NOK mill.)	2016	2015
Pensjonseiendel		
Pensjonsforpliktelser	13,6	25,3

ENDRINGENE I DEN YTELSESBASERTE PENSJONSFORPLIKTELSEN I LØPET AV ÅRET

(NOK mill.)	2016	2015
Pensjonsforpliktelse 1.1.	57,4	64,3
Periodens pensjonsopptjening	1,7	2,8
Rentekostnader på forpliktelsen	1,3	1,7
Estimatavik / aktuarial tap/gevinst	6,1	3,9
Gevinst/tap ved avkortning	-11,3	
Utbetalte pensjoner	-4,4	-14,6
Planendringer/endring pensjonsordning/oppgjør	-3,2	
Tilbakeføring arbeidsgiveravgift	-0,7	-0,7
Netto pensjonsforpliktelse 31.12.	46,9	57,4

ENDRINGENE I PENSJONSMIDLENES VIRKELIGE VERDI

(NOK mill.)	2016	2015
Virkelig verdi av pensjonsmidler 1.1	32,1	33,5
Forventet avkastning	0,8	0,9
Estimatavik	-0,5	-6,3
Innbetalt premie	5,6	4,9
Utbetalte pensjoner	-0,8	-1,0
Planendringer/endring pensjonsordning/oppgjør	-3,2	
Arbeidsgiveravgift pensjonsmidler	-0,7	
Netto pensjonsmidler 31.12.	33,3	32,1
Forventede innbetalinger av premie (ytelse) i 2017:	0,7	
Forventede innbetalinger av premie (innskudd) i 2017:	6,6	
Forventede innbetalinger AFP i 2017:	1,3	
Forventede utbetalinger over drift (usikret ordning) i 2017:	3,6	

PENSJONSMIDLER ER BASERT PÅ STOREBRAND LIVSFORSIKRINGS FINANSIELLE MIDLER SOM HAR FØLGENDE SAMMENSETNING 31.12:

	2016	2016
Bygninger og fast eiendom	15 %	12 %
Obligasjoner til amortisert kost	40 %	45 %
Utlån	6 %	
Aksjer og andeler	12 %	11 %
Obligasjoner og andre rentebærende papirer	27 %	27 %
Andre kortsiktige finansielle eiendeler	0 %	4 %
Sum	100 %	100 %
Tabellen viser prosentvis plassering av pensjonsmidlene ved utgangen av året som administreres av Storebrand Livsforsikring AS. Finansielle instrumenter verdsettes på tre forskjellige nivåer.		
Bokført (realisert) avkastning av eiendelene	6,4 %	5,4 %

NETTO PENSJONSKOSTNAD I RESULTATREGNSKAPET, SPESIFISERT SOM FØLGER:

(NOK mill.)	2016	2015
Periodens pensjonsopptjening inkl avsatt arbeidsgiveravgift	1,7	2,8
Netto rentekostnad/avkastning	0,5	0,8
Planendringer/endring pensjonsordning/oppgjør	-11,3	0,0
Sum ytelsesbaserte ordninger	-9,1	3,6
Periodens kostnad til innskuddsordninger	6,4	6,6
Periodens kostnad til AFP	1,2	1,1
Netto pensjonskostnad resultatført i perioden	-1,4	11,4

Netto pensjonskostnad inkluderer arbeidsgiveravgift og inngår i driftskostnader. Se note 14.

ANALYSE AV AKTUARIELT TAP / (GEVINST) I PERIODEN

(NOK mill.)	2016
Tap (gevinst) - endring i diskonteringsrenten	
Tap (gevinst) - endring i andre økonomiske forutsetninger	
Tap (gevinst) - endring i tabell for dødelighet	
Tap (gevinst) - endring i andre demografiske forutsetninger	
Tap (gevinst) - opplevd DBO	6,1
Tap (gevinst) - opplevd Pensjonsmidler	0,1
Investerings-/administrasjonskostnader	0,4
Øvre grense pensjonsmidler	
Aktuarielt tap (gevinst) i perioden	6,6

HOVEDFORUTSETNINGER BENYTTET I BEREGNINGENE AV NETTO PENSJONSFORPLIKTELSE

	31.12.2016	31.12.2015
Diskonteringsrente	2,3 %	2,7 %
Forventet lønnsvekst	2,00 %	2,25 %
Forventet årlig regulering folketrygd	2,00 %	2,25 %
Forventet årlig regulering utbetaling av pensjoner	0,0 %	0,0 %
Uførhetstabell	KU	KU
Dødelighetstabell	K2013BE	K2013BE

ØKONOMISKE FORUTSETNINGER:

Fastsettelse av økonomiske forutsetninger er basert på reglene i IAS 19. Det vil særlig være betydelig usikkerhet knyttet til langsiktige antagelser som fremtidig inflasjon, realrente, reallønnsvekst og G-regulering.

Det er i Norge benyttet en diskonteringsrente fastsatt med utgangspunkt i obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Basert på observert markeds- og volumutvikling må det norske OMF-markedet etter Storebrands oppfatning defineres som et dypt marked.

Ved fastsettelse av økonomiske forutsetninger vurderes også bedriftsspesifikke forhold herunder forventet vekst i direkte lønn.

AKTUARIELLE FORUTSETNINGER:

I Norge er det standardiserte forutsetninger om døds-/uføreutvikling samt andre demografiske faktorer utarbeidet av Finansnæringens Fellestorgsorganisasjon. Det ble med virkning fra 2014 innført et nytt dødelighetsgrunnlag K2013 for kollektive pensjonsforsikringer i livsforsikringsselskaper og pensjonskasser. Storebrand har benyttet dødelighetstabell K2013BE (beste estimat) i aktuarberegningene per 31.12.2016.

Note 16 - Tap på utlån og garantier

(NOK mill.)	2016	2015
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	31,4	-22,3
Periodens endring i gruppenedskrivninger	-7,5	-10,4
Periodens endring i individuelle nedskrivninger garantier		0,1
Konstaterte tap som det tidligere er avsatt for	-35,5	
Konstaterte tap som det tidligere ikke er avsatt for	-6,5	-12,4
Inngått på tidligere konstaterte tap	1,1	1,4
Periodens nedskrivninger på utlån, garantier mv.	-17,1	-43,5

Note 17 - Skatt

SKATTEKOSTNAD I RESULTATET

(NOK mill.)	2016	2015
Betalbar skatt i resultatet	-35,7	-30,0
Endring i utsatt skatt	-11,8	6,4
Sum skattekostnad	-47,5	-23,7

ÅRETS SKATTEGRUNNLAG

(NOK mill.)	2016	2015
Resultat før skattekostnad	221,4	31,5
+ Mottatt konsernbidrag, forskjell mellom regnskapsført og skattepliktig	-9,4	42,8
+/- regnskapsmessig resultatandel hybridkapitalinvestorer		-8,6
+/- Regnskapsmessig realisert gevinst/tap aksjer EØS	-24,6	
Andre permanente forskjeller	-14,9	2,3
Endring i midlertidige forskjeller	-47,2	43,7
Endring i midlertidige forskjeller - estimatavik		-10,1
Årets skattegrunnlag	125,3	101,5
Reduksjon for skattefradrag for underskudd		
- Anvendelse av fremførbart underskudd		
Årets skattegrunnlag for betalbar skatt ¹⁾	125,3	101,5
Skattesats	25 %	27 %
¹⁾ Avgitt konsernbidrag med skatteeffekt	125,3	101,5

AVSTEMMING AV FORVENTET SKATTEKOSTNAD TIL FAKTISK SKATTEKOSTNAD

(NOK mill.)	2016	2015
Ordinært resultat før skatt	221,4	31,5
Forventet inntektsskatt med nominell skattsats	-55,3	-8,5
Skatteeffekten av :		
Realiserte aksjer	6,1	
Permanente forskjeller	1,4	3,8
Mottatt konsernbidrag	2,4	-11,5
Endring skatteregler		-2,5
Tilbakeføring permanente forskjeller resultatposter i totalresultat	0,7	-2,4
Tilbakeføring permanente forskjeller poster mot egenkapital	-2,7	-2,3
Endring av skatt/ligning tidligere år		-0,2
Skattekostnad	-47,5	-23,7
Effektiv skattesats	21 %	75 %

Skattekostnaden påvirkes av skatteeffekter knyttet til tidligere år.

BETALBAR SKATT I BALANSEN

(NOK mill.)	2016	2015
Betalbar skatt i resultat	-35,7	-29,7
Betalbar skatt i egenkapitalen	2,7	2,3
Betalbar skatt i OCI	1,7	
- skatteeffekt på avgitt konsernbidrag	31,3	27,4
Betalbar skatt i balansen	0,0	0,0

BEREGNING AV UTSATT SKATTEFORDEL OG UTSATT SKATT AV MIDLERTIDIGE FORSKJELLER OG UNDERSKUDD TIL FREMFØRING

(NOK mill.)	2016	2015
Skatteøkende midlertidige forskjeller		
Verdipapirer		
Driftsmidler		
Sum skatteøkende midlertidige forskjeller	0,0	0,0
Skattereduserende midlertidige forskjeller		
Pensjon	-13,6	-25,3
Finansielle instrumenter	-45,5	-76,8
Driftsmidler	-14,4	-15,4
Avsetninger	-16,1	-18,3
Gevinst- og tapskonto		-1,1
Sum skattereduserende midlertidige forskjeller	-89,6	-136,9
Fremførbare underskudd/godtgjørelse		
Netto grunnlag for utsatt skatt og utsatt skattefordel	-89,6	-136,9
Netto utsatt fordel/forpliktelse i balansen	22,4	34,2

Stortinget vedtok i desember 2016 å redusere selskapsskattesatsen fra 25 til 24 prosent med virkning fra 1. januar 2017. Samtidig ble det vedtatt å innføre en finansskatt med virkning fra samme dato. For selskaper som omfattes av finansskatten videreføres dermed selskapsskattesatsen på 2016-nivå (25 prosent).

Siden Storebrand Bank ASA har aktiviteter innenfor K-området (som definert i SN2007) som overstiger 30 prosent og dermed omfattes av finansskatten, er det derfor benyttet en skattesats på 25 prosent ved balanseføring av utsatt skatt/skattefordel.

SPESIFIKASJON AV BETALBAR OG UTSATT SKATT FØRT MOT EGENKAPITALEN:

(NOK mill.)	2016	2015
Estimatavvik pensjoner	-1,7	-2,9
Sum	-1,7	-2,9

Balanseført utsatt skattefordel er først og fremst knyttet til skattereduserende midlertidige forskjeller på driftsmidler, pensjonsforpliktelse og finansielle instrumenter. Banken har positiv inntjening og dette forventes også fremover. Utsatt skattefordel balanseføres i tilknytning til Storebrand Bank ASA da det vurderes som sannsynlig at fordelen kan utnyttes.

Note 18 - Klassifisering av finansielle instrumenter

(NOK mill.)	Lån og fordringer	Virkelig verdi, trading	Virkelig verdi, FVO	Tilgjengelig for salg	Forpliktelser amortisert kost	Sum balanseført verdi
Finansielle eiendeler						
Konter og fordringer på sentralbanker	464,5					464,5
Utlån til kredittinstitusjoner	1 221,8					1 221,8
Aksjer og andeler			9,3	6,2		15,5
Obligasjoner og andre verdipapir med fast avkastning	530,6		4 070,1			4 600,7
Derivater		131,1				131,1
Utlån til kunder ¹⁾	11 937,9		1 958,5			13 896,4
Andre kortsiktige eiendeler	1 127,2					1 127,2
Sum finansielle eiendeler 2016	15 282,1	131,1	6 037,9	6,2	0,0	21 457,3
Sum finansielle eiendeler 2015	18 000,0	249,8	6 139,0	9,0	0,0	24 397,8
Finansielle forpliktelser						
Gjeld til kredittinstitusjoner			402,2		5,0	407,2
Innskudd fra kunder i bankvirksomhet					15 248,0	15 248,0
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer					2 625,2	2 625,2
Derivater		208,3				208,3
Annen kortsiktig gjeld					632,7	632,7
Ansvarlig lånekapital					277,2	277,2
Sum finansielle forpliktelser 2016	0,0	208,3	402,2	0,0	18 788,1	19 398,6
Sum finansielle forpliktelser 2015	0,0	331,3	404,1	0,0	21 431,2	22 166,6

1) Nedskrivning utlån er fratrasket porteføljen klassifisert som "Lån og fordringer".

Note 19 - Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner

(NOK mill.)	2016 Balanseført verdi	2015 Balanseført verdi
Sum utlån og fordringer på kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid til amortisert kost	1 221,8	2 094,8
Sum utlån og fordringer på kredittinstitusjoner til amortisert kost	1 221,8	2 094,8

Note 20 - Investering i datterselskaper

(NOK mill.)	Org. nr.	Forretningskontor	Eierandel	Stemme-rett	Aksje-kapital	Kostpris	Balanse-ført verdi 31.12.2016	Balanse-ført verdi 31.12.2015
Storebrand Boligkreditt AS	990645515	Lysaker	100,0%	100,0%	455,0	1 023,9	1 023,9	898,9
Ring Eiendomsmegling AS ¹⁾	987227575	Lysaker	100,0%	100,0%	2,0	142,5	7,3	5,2
Bjørndalen Panorama AS	991742565	Lysaker	100,0%	100,0%	2,7	71,0	3,5	2,4
MPV7 Holding AS	915863000	Lysaker	100,0%	100,0%	0,1	0,1	0,1	0,1
Sum aksjer i datterselskaper						1 237,6	1 034,9	906,5

1) Ring Eiendomsmegling AS er under avvikling.

Note 21 - Obligasjoner og andre verdipapirer til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet

(NOK mill.)	2016	2015
	Virkelig verdi	Virkelig verdi
Offentlig utsteder og/eller statsgarantert	482,8	219,2
Verdipapiriserte obligasjoner	3 587,3	4 703,4
Sum obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning til virkelig verdi	4 070,1	4 922,6
Modifisert durasjon	0,24	0,26
Gjennomsnittlig effektiv rente per 31.12.	1,33 %	1,49 %

Alle verdipapirer er i norske kroner. Sammenvektingen til gjennomsnittlig effektiv rente for totalbeholdningen er gjort med det enkelte papirs andel av total rentefølsomhet som vektor.

Note 22 - Obligasjoner til amortisert kost - Utlån og fordringer

(NOK mill.)	2016		2015	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Offentlig utsteder og/eller statsgarantert	200,3	200,9	400,6	401,4
Verdipapiriserte obligasjoner	330,3	331,8	380,1	380,2
Sum obligasjoner til amortisert kost	530,6	532,7	780,7	781,7
Modifisert durasjon		0,18		0,17
Gjennomsnittlig effektiv rente per 31.12.		1,23 %		1,37 %

Alle verdipapirer er i norske kroner. Sammenvektingen til gjennomsnittlig effektiv rente for totalbeholdningen er gjort med det enkelte papirs andel av total rentefølsomhet som vektor.

Note 23 - Gjenkjøpsavtaler (Repoavtaler)

(NOK mill.)	2016	2015
	Balanseført verdi	Balanseført verdi
Overførte obligasjoner som fortsatt balanseføres (note 21)	402,2	402,5
Forpliktelser tilknyttet eiendelene 1) (se note 18)	402,2	404,1

1) Rapporteres på linjen Gjeld til kredittinstitusjoner i balansen.

Overførte obligasjoner som inngår i gjenkjøpsavtaler fraregnes ikke da all risiko og avkastning på papirene beholdes av Storebrand Bank ASA.

Note 24 - Finansielle derivater

Finansielle derivater er knyttet til underliggende størrelser som ikke bokføres i balansen. For å kvantifisere omfanget av derivater refereres det til slike underliggende størrelser betegnet som underliggende hovedstol, nominelt volum og lignende. Nominelt volum beregnes ulikt for ulike typer finansielle derivater, og det gir et visst uttrykk for omfang og risiko av posisjonene av finansielle derivater.

Brutto nominelt volum gir først og fremst informasjon om omfanget, mens netto nominelt volum gir et visst uttrykk for risikoposisjoner. Nominelt volum for ulike instrumenter er imidlertid ikke nødvendigvis sammenlignbare med tanke på risikoeksponering. I motsetning til brutto nominelt volum tar beregningen av netto nominelt volum også hensyn til fortegnet til instrumentenes markedsrisikoeksponering, ved å skille mellom såkalte eiendelsposisjoner og gjeldsposisjoner.

En eiendelsposisjon i et aksjederivat innebærer en positiv verdiøkning ved økning i aksjekurser. For rentederivater medfører en eiendelsposisjon en positiv verdiøkning ved rentenedgang - tilsvarende som for obligasjoner. En eiendelsposisjon i et valutaderivat gir positiv verdiendring ved økning i den aktuelle valutakursen mot NOK. Gjennomsnittlig brutto nominelt volum er basert på daglige beregninger av brutto nominelt volum.

(NOK mill.)	Brutto nom. volum ¹⁾	Brutto balanse- førte fin. eiendeler	Brutto balanseført gjeld	Nettoført fin. eiendeler/ gjeld i balansen	Beløp som kan, men ikke er presentert netto i balansen		
					Fin. eiendeler	Fin. gjeld	Netto beløp
Rentederivater ²⁾	7 464,2	131,1	208,3				-77,2
Valutaderivater	5,0						0,0
Sum derivater 31.12.2016	7 469,2	131,1	208,3	0,0	0,0	0,0	-77,2
Sum derivater 31.12.2015	8 358,9	249,8	331,3				-81,5

1) Verdier per 31.12.

2) Rentederivater er inklusive opptjente ikke forfalte renter.

INVESTERINGER UNDERLAGT NETTING AGREEMENTS/CSA

(NOK mill.)	Balanseførte eiendeler	Balanseførte forpliktelser	Netto eiendeler	Sikkerhetsstillelser		Netto eksponering
				Kontanter (+/-)	verdipapirer (+/-)	
Investeringer underlagt netting agreements/ CSA	-3,0	208,3	-211,4		-350,0	138,6
Investeringer ikke underlagt netting agreements/CSA	134,2		134,2			
Sum 2016	131,1	208,3	-77,2			

Note 25 - Valutaeksponering

FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSE I UTENLANDSK VALUTA

(NOK mill.)	Balanseposter		Valutaterminer	Nettoposisjon	
	Eiendeler	Forpliktelser	Netto salg	i valuta	i NOK
CHF	0,1	0,0		0,0	0,0
DKK	0,1	0,1		0,0	0,0
EUR	21,2	23,3	2,1	0,0	0,0
GBP	1,4	1,5		0,0	-0,1
SEK	9,0	9,1		0,0	-0,1
USD	22,0	22,7	-0,7	0,0	-1,4
Andre	0,3	0,3		0,0	0,0
Sum nettoposisjon 2016					-1,4
Sum nettoposisjon 2015					-0,4

Tillatt grense for bankens valutaposisjon er 0,50 prosent av ansvarlig kapital, p.t. omlag 13 millioner kroner.

Note 26 - Utlån og garantier

(NOK mill.)	2016 Balanseført verdi	2015 Balanseført verdi
Utlån til kunder til amortisert kost	11 999,5	13 844,3
Utlån til kunder til virkelig verdi, FVO	1 958,5	1 214,8
Sum brutto utlån til kunder	13 958,0	15 059,2
Individuelle nedskrivninger (se note 27)	-24,6	-55,7
Gruppenedskrivninger (se note 27)	-37,0	-28,9
Netto utlån til kunder	13 896,4	14 974,5

Se note 4 for spesifikasjon av utlån og garantier per sektor.

Note 27 - Nedskrivninger av utlån og garantier

(NOK mill.)	2016	2015
	Balanseført verdi	Balanseført verdi
Nedskrivninger på individuelle utlån 1.1.	55,7	31,9
Periodens konstaterte tap hvor det tidligere har vært foretatt individuell nedskrivning	-35,5	-0,6
Periodens nedskrivning på individuelle utlån	11,8	26,1
Periodens reversering av nedskrivning på individuelle utlån	-7,3	-1,7
Andre korreksjoner i nedskrivningene		
Nedskrivninger på individuelle utlån 31.12.	24,6	55,7
Gruppenedskrivning utlån, garantier mv. 1.1.	28,9	19,1
Periodens gruppenedskrivning	8,0	9,8
Gruppenedskrivning utlån, garantier mv. 31.12.	37,0	28,9
Sum nedskrivninger (se note 26)	61,6	84,6

Note 28 - Immaterielle eiendeler

(NOK mill.)	2016		2015
	IT-systemer	Sum balanseført verdi	Sum balanseført verdi
Anskaffelseskost 1.1.	178,4	178,4	173,1
Tilgang i perioden:			
Kjøpt separat	15,7	15,7	5,3
Avgang i perioden	-45,2	-45,2	0,0
Anskaffelseskost 31.12.	148,9	148,9	178,4
Akkumulerte av- og nedskrivninger 1.1.	89,8	89,8	64,4
Avskrivning i perioden (se note 14)	15,2	15,2	19,4
Avgang i perioden	-36,3	-36,3	0,0
Nedskrivning i perioden		0,0	6,0
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.	68,8	68,8	89,8
Balanseført verdi per 31.12.	80,1	80,1	88,5
For hver klasse av anleggsmidler:			
Avskrivningsmetode	lineær metode		lineær metode
Økonomisk levetid	2 - 10 år		2 - 10 år
Avskrivningssats	10,0% -50,0%		10,0% -33,33%

Immaterielle eiendeler består av utvikling av systemer, datavarehus, bruksrett til systemer og lignende.

All utvikling av systemer foretas av ekstene ressurser. Det foretas en årlig vurdering av estimat på økonomisk levetid.

Note 29 - Varige driftsmidler

(NOK mill.)	Inventar	2016	2015
		Sum balanseført verdi	Sum balanseført verdi
Balanseført verdi pr. 1.1.	2,0	2,0	3,6
Avgang		0,0	-0,6
Avskrivning (se note 14)	-1,0	-1,0	-1,0
Balanseført verdi per 31.12.	1,0	1,0	2,0
Anskaffelseskost IB	10,2	10,2	13,0
Anskaffelseskost UB	10,2	10,2	10,2
Akkumulert av- og nedskrivning IB	8,2	8,2	9,4
Akkumulert av- og nedskrivning UB	9,1	9,1	8,2

For hver klasse av anleggsmidler:

Metode for måling av kostpris	Anskaffelseskost
Avskrivningsmetode	lineær
Avskrivningsplan og økonomisk levetid	2 - 10 år

Det eksisterer ingen begrensning i eiendomsretten på driftsmidler. Det er ingen driftsmidler som er stillet som sikkerhet for forpliktelser.

Note 30 - Andre eiendeler

(NOK mill.)	2016	2015
	Balanseført verdi	Balanseført verdi
Opptjente ikke mottatte inntekter og forskuddsbetalte kostnader	12,1	9,5
Aksjer i datterselskaper ¹⁾	1 034,9	906,5
Tilgode fra konsernselskaper	76,3	247,2
Andre eiendeler	3,9	12,8
Sum andre eiendeler	1 127,2	1 176,1

1) Se note 20.

Note 31 - Innskudd fra kunder

(NOK mill.)	2016	2015
	Balanseført verdi	Balanseført verdi
Innskudd fra kunder uten avtalt løpetid	14 981,9	17 634,1
Innskudd fra kunder med avtalt løpetid	266,2	200,9
Sum innskudd fra kunder	15 248,0	17 835,0

Innskudd med avtalt løpetid er innskudd som har kontraktsfestet oppgjørstidspunkt. Innskudd uten avtalt løpetid har ingen binding og kunden disponerer innskuddene etter eget ønske.

INNSKUDD FORDELT PÅ SEKTOR OG GEOGRAFI

(NOK mill.)	2016 Balanseført verdi	2015 Balanseført verdi
Sektor og næringsfordeling		
Utvikling av byggeprosjekter	55,9	160,0
Omsetning og drift av fast eiendom	952,4	1 656,7
Faglig og finansiell tjenesteyting	1 060,1	1 513,7
Lønnstakere o.a.	11 737,0	12 876,7
Andre	1 442,6	1 627,9
Sum	15 248,0	17 835,0
Geografisk fordeling		
Østlandet	11 461,1	13 456,8
Vestlandet	1 982,5	2 317,8
Sørlandet	294,0	377,9
Midt-Norge	501,4	578,9
Nord-Norge	626,1	687,6
Utlandet	382,9	415,9
Sum	15 248,0	17 835,0

Note 32 - Sikringsbokføring

Storebrand benytter seg av virkelig verdi sikring på renterisiko. Sikringsobjektene er finansielle forpliktelser som måles til amortisert kost. Derivater regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet. Verdiendringer på sikringsobjektet som er henførbare til den sikrede risikoen, justerer sikringsobjektets balanseførte verdi og innregnes i resultatet. Sikringseffektiviteten følges opp på papirnivå. Ved etablering av sikringseffektivitet måles effektiviteten på bakgrunn av et 2%-poeng rentesjokk på enkeltinstrumentnivå. Sikringseffektivitet vil i etterfølgende perioder måles basert på enkel Dollar Offset metode både med hensyn til prospektiv og retrospektiv beregning. Det forventes at sikringen er høyst effektiv i perioden.

(NOK mill.)	2016 Virkelig verdi ¹⁾			2015 Virkelig verdi ¹⁾		
	Kontrakt/ nominell verdi	Eiendeler	Gjeld	Kontrakt/ nominell verdi	Eiendeler	Gjeld
Renteswapper	800,0	6,6		565,0	34,1	
Sum rentederivater	800,0	6,6		565,0	34,1	
Sum derivater	800,0	6,6		565,0	34,1	

(NOK mill.)	Sikringsverdi ¹⁾			Sikringsverdi ¹⁾		
	Kontrakt/ nominell verdi	Eiendeler	Gjeld	Kontrakt/ nominell verdi	Eiendeler	Gjeld
Sum underliggende sikringsinstrumenter	800,0		811,7	565,0		600,0
Sikringseffektivitet - prospektiv			105,2 %			87 %
Sikringseffektivitet - retrospektiv			105,0 %			102 %

Gevinst/tap virkelig verdi sikring: ²⁾

	2016	2015
(NOK mill.)	Gevinst/tap	Gevinst/tap
På sikringsinstrumentet	-17,1	-8,9
På objektet som sikres	16,1	8,8

1) Balanseførte verdier per 31.12.

2) Beløpene inngår i regnskapslinjen "Netto gevinster fra finansielle instrumenter".

Note 33 - Avsetninger

	Avsetning for omstrukturering	
(NOK mill.)	2016	2015
Avsetning 1.1.	7,6	12,1
Avsetning i perioden	5,7	
Avsetninger brukt i perioden	-6,1	-4,5
Sum avsetning 31.12.	7,3	7,6
Klassifisert som:		
Avsetning for påløpte kostnader og forpliktelser	7,3	7,6

Avsetningen er relatert til kostnadsprogrammet i Storebrand og gjelder i hovedsak kostnader knyttet til nedbemanning.

Avsetningen er vurdert i henhold til IAS 37 og omstrukturingsplanen er kunngjort til alle parter som er berørt.

Note 34 - Annen gjeld

	2016	2015
(NOK mill.)	Balanseført verdi	Balanseført verdi
Gjeld innen Storebrand konsernet inkl. tilknyttede selskap	16,3	9,8
Betalingsformidling	27,1	29,8
Skyldig konsernbidrag til konsernselskaper	498,6	206,9
Leverandørgjeld	9,2	3,4
Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	37,8	41,3
Annen gjeld	43,6	1,6
Sum annen gjeld	632,7	292,8

Note 35 - Forpliktelser utenom balansen og betingede forpliktelser

	2016	2015
(NOK mill.)		
Garantier	23,6	49,2
Ubenyttede kredittrammer	6 721,0	6 035,0
Lånetilsagn privatmarkedet	3 524,2	1 981,3
Sum betingede forpliktelser	10 268,8	8 065,5

Garantier gjelder i hovedsak betalingsgarantier og kontraktsgarantier. Se forøvrig note 4.

Ubenyttede kredittrammer gjelder innvilget og ubenyttet kreditt på kontokreditter og kredittkort, samt ubenyttet ramme på boligkreditter til kunder.

Ubenyttede kredittrammer inkluderer 4,9 milliarder kroner i trekkfasilitet til Storebrand Boligkreditt AS.

Note 36 - Sikkerhetsstillelser

MOTTATTE OG AVGITTE SIKKERHETSSTILLELSER

Banken har ingen mottatte eller avgitte sikkerhetsstillelser utenom verdipapirer som er stillet som sikkerhet for F-lån i Norges Bank .

SIKKERHETS- OG PANTSTILLELSER

(NOK mill.)	2016	2015
Balanseført verdi av verdipapirer stillet som sikkerhet for bankens D-lån og F-lån i Norges Bank	1 085,9	1 312,1
Balanseført verdi av verdipapirer stillet som sikkerhet i andre kredittinstitusjoner	352,0	708,4
Sum	1 437,9	2 020,5

Verdipapirer stillet som sikkerhet knytter seg til låneadgangen i Norges Bank, hvor lån iht. forskrift skal være fullt ut sikret med pantsettelse av rentebærende verdipapirer og/eller av bankens innskudd i Norges Bank. Storebrand Bank ASA har ingen F-lån i Norges Bank per 31.12.2016.

Note 37 - Kapitaldekning

ANSVARLIG KAPITAL

(NOK mill.)	2016	2015
Aksjekapital	960,6	960,6
Øvrig egenkapital	1 180,8	1 362,0
Egenkapital	2 141,4	2 322,5
Hybridkapital inkludert i egenkapital	-225,0	-225,0
Påløpte renter på kjernekapitalinstrumenter inkludert i egenkapital	-1,0	-1,0
Egenkapital som inngår i ren kjernekapital	1 915,4	2 096,5
Fradrag:		
Goodwill og immaterielle eiendeler	-80,1	-88,5
Utsatt skattefordel		
Avsatt konsernbidrag		
Kjernekapital uten fondsobligasjoner (ren kjernekapital)	1 835,3	2 008,0
Annen godkjent kjernekapital:		
Fondsobligasjoner	225,0	225,0
Andel av uamortiserte estimatavvik pensjoner		
Kjernekapital	2 060,3	2 233,0
Ansvarlig lånekapital, fratrukket egen beholdning	275,0	274,8
Fradrag fra tilleggskapital		
Netto ansvarlig kapital	2 335,2	2 507,7

MINIMUMSKRAV ANSVARLIG KAPITAL

(NOK mill.)	2016	2015
Kredittrisiko	825,4	910,2
Herav:		
Lokale og regionale myndigheter	5,3	10,0
Offentlig eide foretak		
Institusjoner	171,4	168,1
Foretak		2,5
Engasjementer med pant i fast eiendom	478,5	541,5
Massemarkedsengasjementer	59,7	83,1
Forfalte engasjementer	10,7	7,7
Obligasjoner med fortrinnsrett	77,8	81,9
Øvrige engasjementer	22,1	15,5
Sum minimumskrav kredittrisiko	825,4	910,2
Oppgjørsrisiko		
Sum minimumskrav markedsrisiko	0,0	0,0
Operasjonell risiko	45,4	87,1
CVA-risiko *)	5,2	9,5
Fradrag		
Gruppenedskrivninger	-3,0	-2,3
Minimumskrav ansvarlig kapital	873,0	1 004,4

*) Kapitalkrav for risiko for svekket kredittverdighet hos motpart.

KAPITALDEKNING

	2016	2015
Kapitaldekning	21,4 %	20,0 %
Kjernekapitaldekning	18,9 %	17,8 %
Ren kjernekapitaldekning	16,8 %	16,0 %

Det benyttes standardmetoden for kredittrisiko og markedsrisiko og basismetoden for operasjonell risiko. Finanstilsynet har i 2016 fastsatt et Pilar 2 tillegg på 1,8 prosent av beregningsgrunnlag for Storebrand Bank ASA og Storebrand Bank konsern. Kravet må dekkes med ren kjernekapital. Krav til motsyklisk kapitalbuffer er økt fra 30. juni 2016. Samlet krav til ren kjernekapital og ansvarlig kapital er henholdsvis 13,3 og 16,8 prosent ved utgangen av 2016. Nivået på det motsykliske kapitalbufferkravet økes ytterligere med 0,5 prosentpoeng fra 31. desember 2017, med tilsvarende økning på krav til ren kjernekapital og ansvarlig kapital fra denne datoen.

SPESIFIKASJON AV BEREGNINGSGRUNNLAG (RISIKOVEKTET VOLUM)

(NOK mill.)	2016	2015
Kredittrisiko	10 317,3	11 377,2
Herav:		
Lokale og regionale myndigheter	66,1	124,8
Offentlig eide foretak		
Institusjoner	2 142,2	2 101,1
Foretak	0,1	30,6
Engasjementer med pant i bolig	5 980,7	6 768,5
Massemarkedsengasjementer	746,6	1 038,6
Forfalte engasjementer	133,2	95,9
Obligasjoner med fortrinnsrett	972,2	1 024,4
Øvrige engasjementer	276,2	193,2
Sum beregningsgrunnlag kredittrisiko	10 317,3	11 377,2
Oppgjørsrisiko		
Sum beregningsgrunnlag markedsrisiko	0,0	0,0
Operasjonell risiko	567,0	1 088,3
CVA-risiko	65,5	118,2
Fradrag		
Gruppenedskrivninger	-37,0	-28,9
Sum beregningsgrunnlag for minimumskrav ansvarlig kapital	10 912,9	12 554,7

Note 38 - Godtgjørelse til ledende ansatte og tillitsvalgte

(NOK 1000)	Ordinær lønn	Andre ytelser ¹⁾	Total godtgjørelse opptjent i året	Årets pensjons- opptjening	Lønns- garanti (mnd)	Lån ²⁾	Eier antall aksjer ³⁾
Ledende ansatte							
Bernt Uppstad (adm.dir.)	1 435	113	1 548	246		1 064	425
Asle Borud	1 101	116	1 218	163		200	1 533
Torunn Sjøstad Hoftvedt	1 353	132	1 485	182		3 150	18 269
Torstein Hagen	2 476	168	2 644	341		3 279	6 975
Sum 2016	6 365	528	6 894	932		7 693	27 202
Sum 2015	8 972	692	9 664	1 702		13 125	41 614

1) Omfatter bilgodtgjørelse, telefon, forsikring, rentefordel, andre trekkpliktige ytelser.

2) Ansatte kan låne inntil 3,5 millioner kroner til subsidierte priser mens overskytende lånebeløp følger markedsrente.

3) Oversikten viser antall aksjer eid av vedkommende person, samt nærmeste familie og selskaper der vedkommende har bestemmende innflytelse, jmfør regnskapsloven 7-26.

(NOK 1000)	Godtgjørelse	Lån	Eier antall aksjer ²⁾
Styret ¹⁾			
Odd Arild Grefstad ³⁾		3 930	92 602
Geir Holmgren ³⁾		7 967	26 316
Vivi Gevelt ³⁾		2 820	2 085
Inger Roll-Matthiesen	166		
Leif Helmich Pedersen	250		
Maria Skotnes	125	967	909
Sum 2016	541	15 684	121 912
Sum 2015	484	9 712	30 219

1) Godtgjørelse til styret er godtgjørelse utbetalt i forbindelse med den enkeltes styreverv i Storebrand Bank ASA.

2) Oversikten viser antall aksjer eid av vedkommende person, samt nærmeste familie og selskaper der vedkommende har bestemmende innflytelse, jmfør regnskapsloven 7-26.

3) Odd Arild Grefstad, Geir Holmgren og Vivi Gevelt mottar ingen godtgjørelse fra Storebrand Bank ASA for dette styrevervet.

Styret i Storebrand Bank ASA vil for ordinær generalforsamling 2017 fremlegge følgende erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i medhold av allmennaksjeloven § 6-16a, basert på konsernets tidligere vedtatte retningslinjer for kompensasjon til ledende ansatte i Storebrand.

STOREBRAND BANK ASA - STYRETS ERKLÆRING OM FASTSETTELSE AV LØNN OG ANNEN GODTGJØRELSE TIL LEDENDE ANSATTE

Styret i Storebrand ASA har siden 2000 hatt et særskilt kompensasjonsutvalg. Kompensasjonsutvalget skal gi tilrådning til styret i alle saker som gjelder selskapets vederlag til administrerende direktør. Utvalget skal holde seg orientert om og foreslå retningslinjer for fastsettelse av godtgjørelse til ledende ansatte i konsernet. I tillegg er utvalget rådgivende organ for administrerende direktør i forhold til kompensasjonsordninger som omfatter alle ansatte i Storebrand-konsernet, herunder Storebrands bonussystem og pensjonsordning. Kompensasjonsutvalget ivaretar kravene til oppfølging som følger av forskrifter om godtgjørelsesordninger.

1. VEILEDENDE RETNINGSLINJER FOR DET KOMMENDE REGNSKAPSÅRET

Storebrand skal ha konkurransedyktige og stimulerende avlønningsprinsipper som bidrar til å tiltrekke, utvikle og beholde høyt kvalifiserte medarbeidere. Storebrand skal ha en insentivmodell som støtter strategien, med vekt på kundens interesser og langsiktighet, en ambisiøs samarbeidsmodell, samt transparens som styrker konsernets omdømme. Selskapet vil derfor i all hovedsak legge vekt på fastlønn som virkemiddel i den økonomiske totalkompensasjonen, og i begrenset grad benytte seg av variabel godtgjørelse. Lønnen til ledende ansatte fastsettes med utgangspunkt i stillingens ansvar og kompleksitet. Det utføres jevnlig sammenligninger med tilsvarende stillinger eksternt for å tilpasse lønnsnivået til markedet. Storebrand ønsker ikke å være lønnsledende i forhold til bransjen.

BONUSORDNING

Konsernledelsen og ledende ansatte som påvirker selskapets risiko i vesentlig grad har kun fastlønn. Øvrige ansatte kan i tillegg til fastlønn få tilkjent en diskresjonær bonus på 5-15% av fastlønn.

PENSJONSORDNING

Selskapet besørger og bekoster en ordinær kollektiv pensjonsforsikring for alle ansatte, gjeldende fra ansettelsestidspunktet, og i henhold til enhver tid gjeldende pensjonsavtale. Fra 2015 har selskapet innskuddsbaserte pensjonsordninger for alle ansatte. Det gjelder både for lønn over og under 12 G. I forbindelse med overgangen fra ytelse- til innskuddsbaserte ordninger ble det etablert kompensasjonsordninger for ansatte som beregningsmessig kom dårligere ut etter endringen. Disse ordningene gir månedlige tilleggssparing til ansatte i maksimalt 36 måneder. Tilleggssparingen beskattes som lønn. For Konsernledelsen vil den beregnede kontantverdien av pensjonsrettigheter for lønn over 12G som allerede var opparbeidet før endringen, bli utbetalt over en femårsperiode. Utbetalingsperioden er fast uavhengig av om den ansatte slutter i selskapet før denne perioden utløper.

ETTERLØNN

Konsernsjefen og konserndirektørene har rett til etterlønn ved oppsigelse fra Selskapets side. Rett til etterlønn inntreffer også ved egen oppsigelse dersom dette skyldes vesentlige organisatoriske endringer eller tilsvarende forhold som ikke gjør det naturlig at vedkommende fortsetter i sin stilling. Dersom arbeidsforholdet bringes til opphør på grunn av grovt pliktbrudd eller annet vesentlig mislighold av arbeidsavtalen, gjelder ikke bestemmelsene under dette punkt. Til fradrag i etterlønnen går enhver inntekt vunnet ved arbeid, herunder honorarer for tjenesteyting, utførelse av verv, etc. Etterlønnen utgjør den pensjonsgivende lønn ved ansettelsesforholdets avslutning, eksklusive alle eventuelle bonusordninger. Konsernsjefen har 24 måneders etterlønn. Øvrige konserndirektører har maksimalt 18 måneders etterlønn.

2. BINDEDE RETNINGSLINJER FOR AKSJER, TEGNINGSRETTIGHETER, OPSJONER M.V. FOR DET KOMMENDE REGNSKAPSÅRET 2016

For å sikre at konsernledelsen har incentivordninger som sammenfaller med eiernes langsiktige interesser vil en andel av fastlønn være bundet til kjøp av fysisk STB-aksjer med 3 års binding. Kjøp av aksjer vil foregå én gang per år. I 2017 vil en utvidet gruppe med et begrenset antall ansatte bli omfattet av en tilsvarende ordning som konsernledelsen med tvunget kjøp av selskapets aksjer. Ledende ansatte gis, som øvrige ansatte i Storebrand, anledning til å kjøpe et begrenset antall aksjer i Storebrand ASA med en rabatt i henhold til et aksjeprogram for ansatte.

3. REDEGJØRELSE FOR LEDERLØNNSPOLITIKKEN I FOREGÅENDE REGNSKAPSÅR

Retningslinjene for lederlønnspolitikken fastsatt for 2016 er blitt fulgt. Den årlige uavhengige vurderingen av retningslinjene samt praktiseringen av disse i forbindelse med bonus med utbetaling i 2017 gjennomføres i løpet av 1. halvår 2017.

4. REDEGJØRELSE FOR VIRKNINGENE FOR SELSKAPET OG AKSJEIEIERNE AV AVTALER OM AKSJBASERT GODTGJØRELSE

En andel av konsernledelsens, og en utvidet gruppe ansattes, fastlønn vil være bundet til kjøp av fysisk STB-aksjer med 3 års binding. Kjøp av aksjer vil foregå én gang per år. Det er styrets vurdering at dette har en positiv effekt for selskapet og aksjonærene gitt innretningen av ordningen og størrelsen på den enkeltes portefølje av aksjer i Storebrand ASA.

Note 39 - Nærstående parter

TRANSASJONER MED KONSRNSELKAPER

(NOK mill.)	2016		2015	
	Datter-selskaper	Øvrige konsern-selskaper	Datter-selskaper	Øvrige konsern-selskaper
Renteinntekter	53,4		86,8	
Rentekostnader	2,8		4,3	
Solgte tjenester	60,5	3,7	24,7	3,1
Kjøpte tjenester		82,4		42,9
Tilgode	1 153,1	14,2	2 202,9	87,8
Gjeld	151,4	373,1	426,3	111,3

Transaksjoner med konsernselskaper er basert på prinsipp om armlengdes avstand.

UTLÅN OVERFØRT TIL STOREBRAND BOLIGKREDITT AS

Storebrand Bank ASA selger lån til kredittforetaket Storebrand Boligkreditt AS. Etter overføringen av lånene overtar Storebrand Boligkreditt AS alle risikoer og fordeler ved eierskap til utlånsporteføljen. Det er Storebrand Boligkreditt AS som mottar alle kontantstrømmer fra lånekunden. Banken og Storebrand Boligkreditt har ikke inngått avtaler om garanti, opsjoner, gjenkjøp eller lignende forbundet med utlånsporteføljen i Storebrand Boligkreditt AS. Storebrand Bank ASA skal sørge for overførsler og tilbakeføringer av lån ved endringsbehov, dvs. ved behov for opplåning, overgang fra flytende til fast rente, overgang til ansattelån og overgang til boligkreditt. Kostnadene inngår som en del av det avtale-festede forvaltningshonoraret.

Lån i Storebrand Boligkreditt AS som blir misligholdt blir liggende i foretaket. I henhold til tjenesteavtale med Storebrand Bank ASA, vil disse lånene bli behandlet på samme måte som misligholdte lån i banken. Det blir utarbeidet egen misligholdsrapport for misligholdte lån i Storebrand Boligkreditt AS. Disse lånene inngår ikke i kredittforetakets sikkerhetsmasse.

Lån til ansatte kan overføres til Storebrand Boligkreditt AS. Forskjellen mellom markedsrente og subsidiert rente blir dekket månedlig av det selskap hvor debitor er ansatt.

OVERSIKT OVER OVERFØRTE UTLÅN

(NOK mill.)	2016	2015
Til Storebrand Boligkreditt AS - akkumulert overføring	13 364,5	14 278,5
Fra Storebrand Boligkreditt AS - siste årsoverføring	428,2	232,4

Storebrand Bank ASA har ikke gitt noen garantier knyttet til lån i Storebrand Boligkreditt AS.

SALG AV UTLÅN TIL STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

Storebrand Bank ASA har solgt boliglån til søsterselskapet Storebrand Livsforsikring AS. Boliglånene er solgt til markedsmessige betingelser. Porteføljen av lån som ble solgt per 31.12.2016 utgjorde totalt 11,3 milliarder kroner. Storebrand Livsforsikring AS som kjøper har overtatt både kontantstrømmer og det vesentlige av risiko og kontroll. Utlånene er derfor fraregnet i bankens balanse iht. IAS 39. Storebrand Bank ASA mottar forvaltningshonorar for arbeidet som gjøres med den solgte porteføljen. Banken har inntektsført 15,4 millioner kroner i regnskapet for 2016. Honorar til banken er basert på armlengdes avstand.

LIKVIDITETSFASILITETER UTSTEDT TIL STOREBRAND BOLIGKREDITT AS

Banken har to trekkfasiliteter med Storebrand Boligkreditt AS. Den ene trekkfasiliteten er en ordinær kassekreditt og har en ramme på 6 milliarder kroner. Denne har ingen utløpsdato, men kan sies opp av banken med 15 måneders oppsigelsestid. Den andre fasiliteten skal til enhver tid ha en tilstrekkelig stor ramme til å dekke renter og avdrag på obligasjoner med fortrinnsrett og tilknyttede derivater kommende 31 dager. Trekkrettigheten er ikke oppsigelig fra banken før tidligst 3 måneder etter forfall på obligasjoner med fortrinnsrett og tilknyttede derivater med lengst løpetid.

TRANSASJONER MED ANDRE NÆRSTÅENDE PARTER

Storebrand Bank ASA definerer Storebrand Optimér ASA som annen nærstående part basert på formålet med selskapet er å tilby alternative spareprodukter til bankens kunder. Storebrand Optimér ASA har ingen ansatte og selskapet har inngått avtale med Storebrand Bank ASA for den daglige forvaltningen av selskapet. Banken er også tilrettelegger for Storebrand Optimér ASA ved gjennomføring av emisjoner i selskapet. Banken har inntektsført 4,0 millioner kroner i regnskapet for 2016, og har et tilgodehavende fra selskapet på 0,4 millioner kroner per 31.12.2016. Honorar til banken er basert på prinsipp om armlengdes avstand.

Storebrand Bank ASA har transaksjoner med nærstående parter som gjøres som en del av de normale forretninger. Disse transaksjoner gjennomføres til markedsmessige betingelser. Vilkår for transaksjoner med ledende ansatte og nærstående fremgår av note 38.

LÅN TIL ANSATTE

(NOK mill.)	2016	2015
Lån til ansatte i Storebrand Bank ASA	119,8	181,5
Lån til ansatte i Storebrand konsern ekskl. Storebrand Bank ASA	839,3	1 166,2

Lån til ansatte er delvis gitt på bakgrunn av betingelser for ansattelån, dvs. lån inntil 3,5 millioner kroner med rentesats tilsvarende normrenten fastsatt av Finansdepartementet. Lån utover 3,5 millioner kroner er gitt på ordinære markedsbetingelser. Det er ikke gitt sikkerhetsstillelser til fordel for ansatte.

BEMANNING OG PERSONALFORHOLD

	2016	2015
Antall ansatte per 31.12.	111	103
Antall ansatte omregnet til årsverk	110	102

Erklæring Storebrand Bank ASA og Storebrand Bank Konsern

- Erklæring fra styrets medlemmer og administrerende direktør

Styret og administrerende direktør har i dag behandlet og godkjent årsberetningen og årsregnskapet for Storebrand Bank ASA for regnskapsåret 2016 og per 31. desember 2016 (årsrapporten 2016).

Konsernregnskapet er avlagt i samsvar med de EU-godkjente IFRS'er og tilhørende fortolkningsuttalelser, samt de ytterligere norske opplysningskrav som følger av regnskapsloven og årsregnskapsforskriften for banker, finansieringsforetak mv. som skal anvendes per 31. desember 2016. Årsregnskapet for morselskapet er avlagt i samsvar med regnskapsloven, årsregnskapsforskriften for banker, finansieringsforetak mv. og forenklet IFRS per 31. desember 2016 samt norske tilleggskrav i verdipapirhandelloven. Årsberetningen for konsern og mor er i samsvar med regnskapslovens krav og Norsk Regnskapsstandard nr. 16 per 31. desember 2016.

Etter styrets og administrerende direktørs beste overbevisning er årsregnskapet for 2016 utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandards og opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av morselskapets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet per 31. desember 2016. Etter styrets og administrerende direktørs beste overbevisning gir årsberetningen en rettviseende oversikt over viktige begivenheter i regnskapsperioden og deres innflytelse på årsregnskapet for Storebrand Bank ASA og Storebrand Bank konsern. Etter styrets og administrerende direktørs beste overbevisning gir også beskrivelsen av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer virksomheten står overfor i neste regnskapsperiode, samt beskrivelsen av nærstående's vesentlige transaksjoner, en rettviseende oversikt.

Lysaker, 7. februar 2017
Styret i Storebrand Bank ASA

Odd Arild Grefstad (sign.)

Styrets leder

Geir Holmgren (sign.)

Styrets nestleder

Leif Helmich Pedersen (sign.)

Styremedlem

Inger Roll-Matthiesen (sign.)

Styremedlem

Vivi Gevelt (sign.)

Styremedlem

Maria Skotnes (sign.)

Styremedlem

Bernt H. Uppstad (sign.)

Administrerende direktør

Til generalforsamlingen i Storebrand Bank ASA

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Storebrand Bank ASAs årsregnskap, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2016, resultatregnskap, oppstilling over totalresultat, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2016, resultatregnskap, oppstilling over totalresultat, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
- gir selskapsregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Storebrand Bank ASA per 31. desember 2016 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder etter regnskapsloven § 3-9.
- gir konsernregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Storebrand Bank ASA per 31. desember 2016 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2016. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet. Vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

IT-systemer og kontroller relevant for finansiell rapportering

Beskrivelse av sentrale forhold	Hvordan vår revisjon adresserte sentrale forhold
Konsernet Storebrand Bank ASAs (Storebrand Bank) IT-systemer er helt sentrale for regnskapsføringen og rapporteringen av gjennomførte transaksjoner, for å fremskaffe grunnlag for viktige estimater og beregninger, og for å fremskaffe relevant tilleggsinformasjon. IT-systemene er standardiserte, og forvaltningen og driften er i stor grad utkontraktert til tjenesteleverandører. Det vises til nærmere beskrivelse om forvaltning og drift av IT-systemene i årsberetningen. God styring og kontroll med IT-systemene både i Storebrand Bank og hos tjenesteleverandørene er av vesentlig betydning for å sikre nøyaktig, fullstendig og pålitelig finansiell rapportering og er derfor et sentralt forhold i revisjonen.	Storebrand Bank har etablert en overordnet styringsmodell og kontrollaktiviteter knyttet til sine IT-systemer. Vi opparbeidet oss en forståelse for Storebrand Banks overordnede styringsmodell for IT-systemer som er relevant for den finansielle rapportering. Vi vurderte og testet utformingen av utvalgte kontrollaktiviteter relevant for finansiell rapportering som er knyttet til IT-drift, endringshåndtering og informasjonssikkerhet. For et utvalg av disse kontrollaktiviteter testet vi om de hadde fungert i perioden. Vi vurderte og testet utformingen av utvalgte automatiserte kontrollaktiviteter i IT-systemene knyttet til blant annet beregninger, avstemminger og oppgjør av transaksjoner og for et utvalg av disse testet vi om de hadde fungert i perioden. Vi vurderte tredjepartsbekreftelse (ISAE 3402-rapporter) fra tre av Storebrand Banks tjenesteleverandører med hensyn til om disse hadde tilfredsstillende internkontroll på områder som kan ha betydning for Storebrand Banks finansielle rapportering. Vi benyttet egne IT-spesialister i arbeidet med å forstå den overordnede styringsmodellen for IT-systemer og i vurderingen og testingen av kontrollaktivitetene knyttet til IT-systemer.

Nedskrivninger på utlån til bedriftsmarkedet

Beskrivelse av sentrale forhold	Hvordan vår revisjon adresserte sentrale forhold
Storebrand Bank har utlån til bedriftsmarkedet, se note 2, 4 og 9 for en omtale av kredittrisiko og nedskrivninger på utlån. Storebrand Bank foretar en vurdering av behovet for nedskrivninger på utlån. Det er knyttet betydelig skjønn til bankens vurderinger av størrelsen på nedskrivningene i bedriftsmarkedssegmentet. Skjønnsutøvelsen knytter seg både til vurderinger av sannsynligheten for mislighold og tap gitt mislighold.	Storebrand Bank har etablert ulike kontrollaktiviteter knyttet til nedskrivninger på utlånene innen bedriftsmarkedssegmentet. Vi vurderte og testet utformingen av utvalgte sentrale kontrollaktiviteter knyttet til nedskrivninger på utlån. Kontrollaktivitetene vi vurderte og testet var knyttet til identifikasjon av tapsutsatte lån og vurdering av kontantstrømmer for disse lånene. For et utvalg av disse kontrollene testet vi om de hadde fungert i perioden. For et utvalg lån med nedskrivninger testet vi om tapshendelsen var tidsriktig identifisert og vurderte de kontantstrømmene som ledelsen hadde estimert.

Nedskrivninger på utlån til bedriftsmarkedet, forts.

Beskrivelse av sentrale forhold	Hvordan vår revisjon adresserte sentrale forhold
Forutsetningene og estimatene som benyttes i vurderingene er avgjørende for størrelsen på nedskrivningene og nedskrivninger på utlån i bedriftsmarkedssegmentet er derfor et sentralt forhold i vår revisjon.	Vi vurderte også om noteopplysningene om nedskrivninger på utlån innen bedriftsmarkedssegmentet var tilfredsstillende.

Noteinformasjon om kapitaldekning

Beskrivelse av sentrale forhold	Hvordan vår revisjon adresserte sentrale forhold
Storebrand Bank er underlagt reglene om kapitaldekning i Finansforetaksloven med tilhørende forskrifter.	Storebrand Bank har etablert ulike kontrollaktiviteter knyttet til beregningene av netto ansvarlig kapital, beregningsgrunnlag og kapitaldekning.
Forskrift om årsregnskap for banker stiller krav til opplysninger om kapitaldekning i note til årsregnskapet. I note 34 til selskapsregnskapet og note 37 til konsernregnskapet gis det informasjon om blant annet benyttede metoder, netto ansvarlig kapital, beregningsgrunnlag og kapitaldekning.	Vi vurderte og testet utformingen av utvalgte sentrale kontrollaktiviteter. Kontrollaktivitetene vi vurderte og testet var knyttet til risikovekting av balanseposter og poster utenfor balansen og kalkulasjon av risikoveid beregningsgrunnlag. For et utvalg av disse kontrollene testet vi om de hadde fungert i perioden.
Det forhold at overholdelse av kapitaldekningskravet i Finansforetaksloven med tilhørende forskrifter er en forutsetning for fortsatt drift gjør at det er et sentralt forhold i vår revisjon.	Vi vurderte også Storebrand Bank sine fortolkninger av kapitaldekningsregelverket innenfor utvalgte områder opp mot kapitaldekningsregelverket. Vi kontrollerte nøyaktigheten av det beregnede kapitalkrav for et utvalg balanseposter og poster utenfor balansen. Vi kontrollerte også nøyaktigheten av beregningen av utvalgte poster som inngår i ansvarlig kapital. Vi vurderte om kapitaldekningen oppfylte kravet til kapitaldekning i Finansforetaksloven med tilhørende forskrifter. Vi vurderte om øvrig informasjon i noten om kapitaldekning var tilfredsstillende mot krav i forskrift om årsregnskap for banker.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsrapporten for 2016, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde, for selskapsregnskapet i samsvar med forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder etter regnskapsloven § 3-9, og for konsernregnskapet i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og på tilbørlig måte opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for selskapsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvike selskapet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for konsernregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvike konsernet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med dem som har overordnet ansvar for styring og kontroll blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Vi gir styret en uttalelse om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og om at vi har kommunisert og vil kommunisere med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de sakene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse sakene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av saken, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at en sak ikke skal omtales i beretningen siden de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at saken blir omtalt.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 7. februar 2017
Deloitte AS

Henrik Woxholt
statsautorisert revisor

Hovedkontor:
Professor Kohts vei 9
Postboks 474, 1327 Lysaker
Telefon 08880
storebrand.no

